

Regnskab 2016

**Holbæk
Kommune**

Indholdsfortegnelse – Bind I

1. Kommunale oplysninger	4
1.1 Byrådets medlemmer i perioden 2014 - 2017	4
1.2 Andre kommunale oplysninger	6
2 Borgmesterens forord	7
3 Ledelsens påtegning	8
4 Regnskabet med tilhørende bemærkninger	9
4.1 Generelle bemærkninger til regnskabet	9
4.1.1 Økonomisk overblik for Holbæk Kommune	9
4.1.2 Regnskabsopgørelse og finansieringsoversigt med noter	11
4.1.3 Beskrivelse af indtægter og udgifter	14
5 Uddybende bemærkninger	15
5.1 Regnskabsopgørelse og finansieringsoversigt	16
5.2 Indtægter	17
5.2.1 Skatter	17
5.2.2 Grundskyld og dækningsafgift	17
5.2.3 Tilskud og udligning	18
5.2.4 Historisk udvikling	18
5.2.5 Momsudligning	19
5.3 Bemærkninger til driftsudgifterne	19
5.3.1 Politikområde 1 – Politisk organisation	19
5.3.2 Politikområde 2 – Administration	20
5.3.3 Politikområde 4 – Skoler	22
5.3.4 Politikområde 4 – Ungdomsskolevirksomhed og 10. klasse, UJ	23
5.3.5 Politikområde 5 – Almene dagtilbud	24
5.3.6 Politikområde 6 – Børn, unge og familier med særlige behov	26
5.3.7 Politikområde 6 – Unge med særlige behov, UJU	28
5.3.8 Politikområde 7 – Sundhed	29
5.3.9 Politikområde 8 – Ældreområdet	31
5.3.10 Politikområde 9 – Voksenspecialområdet	33
5.3.11 Politikområde 9 – Voksenspecial, UJU	34
5.3.12 Politikområde 10 – Miljø og Planer	35
5.3.13 Politikområde 11 – Ejendomme	36
5.3.14 Politikområde 12 – Kommunale veje og trafik	37
5.3.15 Politikområde 13 – Uddannelse og Beskæftigelse	38
5.3.16 Politikområde 14 – Erhverv	40
5.3.17 Politikområde 15 – Kultur og Fritid	41
5.4 Renter	42
5.5 Anlæg	43
5.6 Finansiering	47
5.6.1 Låneoptagelse	47
5.6.2 Afdrag på lån	47
5.6.3 Finansforskydninger incl. Bygge kredit	48
5.7 Likvide aktiver	49
5.8 Sammenfatning	50
5.9 Afslutning	51
6 Opfølgning på politiske effektmål	53
7 Nøgletal	60

7.1 Likviditet 2007 – 2016	60
7.2 Skat	61
7.3 Langfristet gæld	62
8 Balancen	63
9 Hovedoversigt, tværgående artsoversigt og statusbalance	68
9.1 Hovedoversigt	68
9.2 Tværgående artsoversigt	69
9.3 Statusbalance	70
10 Personaleoversigt	72
11 Kautions- og garantiforpligtelser	73
11.1 Oversigt over forpligtelser	73
11.2 Eventualforpligtelser m.v.	74
11.2.1 Retssager m.v.	74
11.2.2 Miljøforpligtelser	74
12 Samlet oversigt over anlægsarbejder	75
12.1 Igangværende anlægsarbejder fordelt på udvalg	75
12.2 Afsluttede anlægsarbejder fordelt på udvalg	75
13 Anvendt regnskabspraksis	76
13.1 Generelt	76
13.1.1 God bogføringsskik	76
13.1.2 Ændrede forhold	76
13.1.3 Ændringer i anvendt regnskabspraksis	77
13.2 Regnskabsopgørelse	78
13.2.1 Præsentation af regnskabsopgørelsen	78
13.2.2 Indregning af indtægter, udgifter og omkostninger	78
13.2.3 Ekstraordinære poster	78
13.2.4 Bemærkninger til regnskabet	78
13.3 Balancen	79
13.3.1 Præsentation af balancen	79
13.3.2 Materielle og immaterielle anlægsaktiver	79
13.3.3 Grunde og bygninger	79
13.3.4 Øvrige materielle anlægsaktiver	79
13.3.5 Materielle og Immaterielle anlægsaktivers forventede levetid	80
13.3.6 Finansielt leasede anlægsaktiver	80
13.3.7 Materielle anlægsaktiver under opførelse	80
13.3.8 Immaterielle anlægsaktiver	80
13.3.9 Finansielle anlægsaktiver	80
13.3.10 Omsætningsaktiver	81
13.3.11 Egenkapital	81
13.3.12 Finansielle gældsforpligtelser	81
13.3.13 Hensatte forpligtelser	81
13.3.14 Eventualforpligtelser, kautions- og garantiforpligtelser	82
13.3.15 Op- / Nedskrivninger	82

1. Kommunale oplysninger

1.1 Byrådets medlemmer i perioden 2014 - 2017

Søren Kjærsgaard (V)
Borgmester

John Harpøth (O)
1. viceborgmester

Sine Agerholm (A)
2. viceborgmester

Lars Dinesen (A)

Christina Krzyrosiak
Hansen (A)

Jens GÜthler
Kristiansen (A)

Ole Hansen (A)

Ole Brockdorff (A)

Finn Martensen (A)

Jørgen Jensen (A)

Emrah Tuncer (B)

Henrik Mosbæk (B)

Solvej Pedersen (B)

Michael Suhr (C)

Søren Stavnskær (I)

Christian Ahlefeldt-
Laurvig (I)

Inge Riis Langseth (O)

Finn Nielsen (O)

Steen Klink (O)

Lene Larsen (O)

Kurt Næsted (V)

Rasmus Brandstrup
Larsen (V)

Morten Bjørn
Nielsen (V)

Maria Keyani (V)

Pernille Kruse (V)

Willy Lisby (V)

Bjarne Kongsted (V)

Søren Harboe
Rasmussen (V)

Rolf Rasmussen (V)

Karen Thestrup
Clausen (Ø)

Leif Juhl (Ø)

1.2 Andre kommunale oplysninger

Holbæk Kommune

Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Telefon: 72 36 36 36

Telefax: 72 36 00 18

Hjemmeside: www.holbaek.dk

E-mail: post@holb.dk

Forsidefoto: Galaxen. Integreret børnehus i Jyderup. Indviet den 1. september 2016.
© Daurehøj Erhvervsbyg A/S

Regnskabsår: 1. januar – 31. december 2016

Koncerndirektion

Rasmus Bjerregaard
Administrerende direktør

Erik Kjærgaard Andersen
Koncerndirektør for:

Koncernservice
Økonomi
Vækst og bæredygtighed
Kultur og fritid
Uddannelse til alle unge
Alle kan bidrage

Ulrich Schmidt-Hansen
Koncerndirektør for:

Aktiv hele livet
Læring og trivsel
Socialtilsyn Øst

Revision

BDO
Ringstedvej 18, st.th.
4000 Roskilde

---

2 Borgmesterens forord

Året 2016 blev et økonomisk svært år for Holbæk Kommune. Når året gøres op, må vi konstatere, at det regnskabsmæssige resultat ikke er tilfredsstillende. Det samlede regnskabsresultat viser et underskud på 236,9 mio. kr. mod et budgetteret underskud på 88 mio. kr. En del af underskuddet skyldes, at Økonomi- og Indenrigsministeriet har ændret reglerne for lånoptagelse, hvilket betyder, at vi først i marts 2017 har kunnet optage lån på 34 mio. kr., som vi havde planlagt optaget i 2016.

Den primære årsag til underskuddet er imidlertid forbruget på driften. Der var budgetlagt 3.967,6 mio. kr., men brugt 4.058 mio. kr., altså 90 mio. kr. mere end oprindeligt planlagt. I lighed med 2015 er de væsentligste årsager til merforbruget øgede udgifter til forsørgelse samt flere udgifter på en række serviceområder; nemlig ældreområdet, skolerne samt hele det specialiserede område.

Med henblik på at fastholde målet om en robust økonomi, blev der indført ansættelses- og indkøbsstop. Derudover besluttede Byrådet ved budgetrevision II, at der skulle spares 35 mio. kr. og at der skulle overføres 64 mio. kr. fra 2016 til 2017. Dette blev i november suppleret af en række personalereduktioner, som opfølgning på vedtagelsen af budget 2017. De mange svære beslutninger blev truffet for, at vi fremadrettet kan arbejde målrettet og konsekvent på at bringe alle områder i økonomisk balance.

Men 2016 blev også et år, hvor der blev skabt rigtig mange gode resultater. I 2016 kunne vi således se resultaterne af det arbejde, som Byrådet satte i gang tilbage i 2011 i forhold til fornyelsen af boliger til kommunens ældre og handicappede borgere. Den 1. februar 2016 blev "Søbæk Have" i Jyderup indviet. "Søbæk Have" erstatter bostederne "Tornhøj" og "Skarridsø-hjemmet" og er etableret med 40 nye og moderne handicapboliger i tilknytning til eksisterende bebyggelse, der nu er ombygget til servicearealer, aktivitetscenter, administration m.v.

Senere på foråret kunne vi så indvie det nye "Plejecenter Samsøvej". Centret er et spændende byggeri, indrettet med aktivitetscenter og 75 selvstændige moderne lejligheder. Efter at beboerne på "Plejecenter Stenhusbakken" er flyttet ind i det nye plejecenter, benyttes "Det Aktive Center Stenhusbakken" som åbent lokalt center, med et væld af forskellige aktivitetstilbud til alle seniorer.

På Kultur- og Fritidsområdet har øget fokus på events bidraget til, at skabe fundamentet for en række spændende kulturbegivenheder. "Holbæk-event" arrangerede i september 2016 en flot festival med kinesisk kultur. Bysøparken blev omdannet til et kinesisk mekka, mens Nygade forvandles til "China Town" – besøgt af en kinesisk delegation samt flere kinesiske kunstnere. Fonden "Holbæk i Pinsen" arrangerede Holbæk Havne-Kultur-Festivalen "SKVULP" - en succesrig festival, hvor arrangørerne ser frem til igen i 2017, at samle talenter, ildsjæle, forenings- og erhvervsliv fra hele kommunen, til et par festlige dage på Holbæk Havn.

En stor glæde var det også, da første spadestik til Holbæk Sportsby blev taget i september måned 2016. Ud over de mange ekstra faciliteter, der er på vej, glæder jeg mig særligt over, at selve området bliver et eftertragtet rekreativt område. Hele byggeriet forventes færdigt ultimo 2018.

Den økonomiske situation som Holbæk Kommune befinder sig i, er absolut ikke tilfredsstillende. Med udgangspunkt i det negative resultat på 236,9 mio. kr. er den gennemsnitlige kassebeholdning i løbet af 2016 faldet fra 305,2 mio.kr. til 108,3 mio. kr. eller et fald på 196,9 mio.kr. Byrådet har med budget 2017 vedtaget en række servicereduktioner og effektiviseringer der sammenlagt indebærer en reduktion på 180 mio. kr. på driften set i forhold til de afholdte udgifter i regnskab 2016.

Med udgangspunkt i en målsætning om, at budgettet for 2017 overholdes, vil jeg ønske alle god læselyst.

Holbæk den 5. april 2017

Søren Kjærsgaard
Borgmester

3 Ledelsens påtegning

Økonomiudvalget har den 5. april 2017 aflagt årsregnskabet for 2016 for Holbæk Kommune til byrådet.

Årsregnskabet bygger på de obligatoriske oversigter og redegørelser, der skal aflægges i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig således, at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, finansielle stilling samt årets økonomiske resultat.

I henhold til styrelseslovens § 45 overgiver byrådet hermed regnskabet til revision.

Holbæk Kommune, den 5. april 2017

Søren Kjærsgaard
Borgmester

Rasmus Bjerregaard
Administrerende direktør

4 Regnskabet med tilhørende bemærkninger

4.1 Generelle bemærkninger til regnskabet

4.1.1 Økonomisk overblik for Holbæk Kommune

Holbæk Kommune kom ud af 2016 med et dårligere driftsresultat end forventet og en mindre kassebeholdning end oprindeligt budgetteret.

Resultatet blev et samlet underskud på 236,9 mio. kr., mod et budgetlagt underskud på 88 mio.kr.

Den primære årsag til underskuddet er merforbrug på driften for både service- og forsørgelsesudgifter, merudgifter på anlæg, mindreindtægter på skatter og generelle tilskud, merudgifter på finansforskydninger. Der har dog været et mindreforbrug på afdrag på lån.

For at nedbringe forbruget i 2017, har der d. 3. november 2016 været en stor fyringsrunde, hvor over 300 stillinger blev nedlagt enten via ledige stillinger eller direkte afskedigelser. Hvis der fortsat er et ekstraordinært stort forbrug i 2017, må merudgiften enten finansieres indenfor den samlede kommunale virksomhed eller ved forbrug af kassebeholdningen.

Driftsudgifter

De samlede driftsudgifter beløber sig til 4.058 mio. kr., hvilket er 90,3 mio. kr. mere end det oprindelige budget.

Det er både på service- og forsørgelsesudgifter, der har været merforbrug.

På serviceudgifterne er det på Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge" (specialskoler, efter- og videreuddannelse i folkeskolen, daginstitutionerne, tilskud til privat pasning af børn, børn og unge med særlige behov), Udvalget "Aktiv Hele Livet – Sundhed og Omsorg" (sundhedsområdet, ældreplejen, forebyggende indsats for ældre og handicappede) og på Udvalget "Uddannelse og Job" (børn og unge med særlige behov, tilbud til voksne med særlige behov). På de øvrige områder er der et mindreforbrug.

På forsørgelsesområdet er der merudgifter til dagpenge, udlændinge, løntilskud, ledighedsydelse og til ressourceforløb/jobafklaringsforløb m.m.

Anlæg

De afholdte anlægsudgifter er 28,9 mio.kr. højere end forventet, og samtidig har der været diverse forskydninger mellem projekterne.

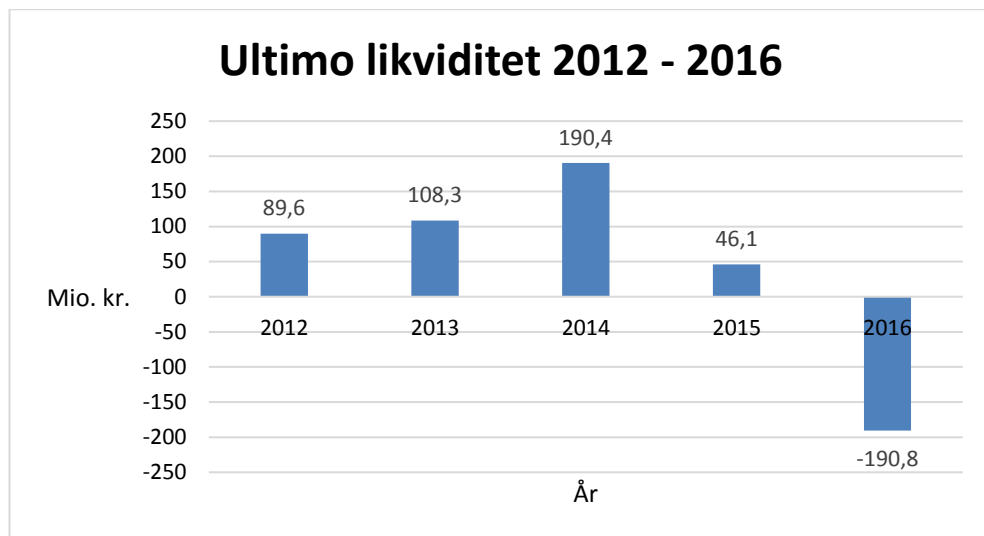
Til de samlede byggemodningsudgifter (incl. havnen) har der været udgifter for i alt 6,3 mio.kr., men til gengæld har køb/salg af grunde og ejendomme givet en nettoindtægt på -13,1 mio.kr.

Finansiering

Den samlede finansiering (låneoptagelse, afdrag på lån, finansforskydninger) påvirker resultatet i negativ retning med 12,7 mio.kr. i forhold til det oprindelige budget.

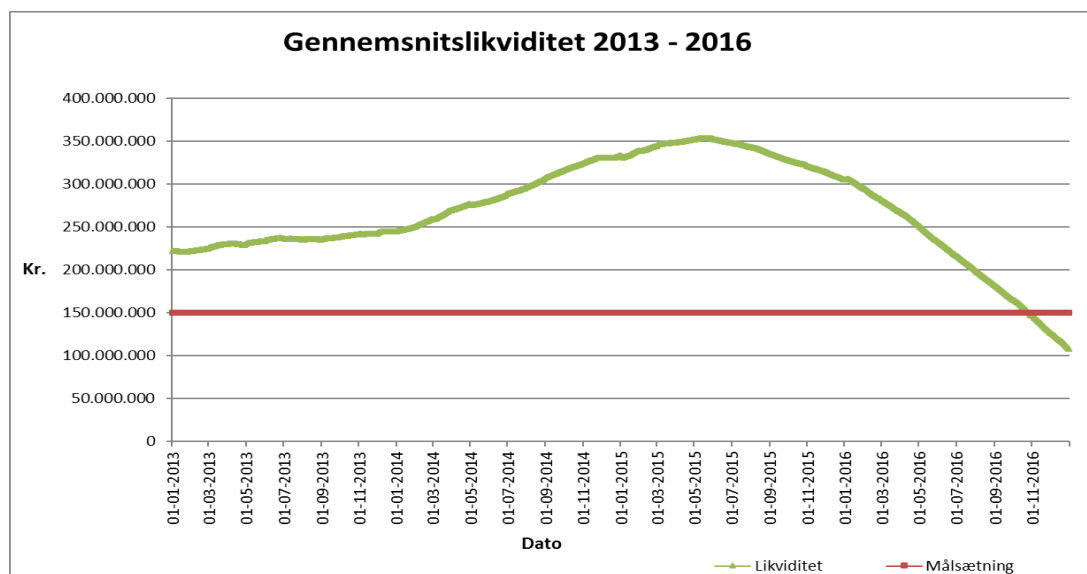
Likviditet

Primo 2016 var kommunens kassebeholdning 46,1 mio.kr. Ved årets udgang var den -190,8 mio.kr. (negativ), hvilket er et fald på 236,9 mio.kr.

Som det fremgår af ovenstående er likviditeten faldet fra 190,4 mio.kr. ultimo 2014 til -190,8 mio.kr. ultimo 2016 eller et samlet fald på 381,2 mio.kr.

Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning er faldet fra 223 mio.kr. primo 2013 til 108 mio.kr. ultimo 2016 eller et fald på 115 mio.kr. siden 2013.

Den gennemsnitlige kassebeholdning var 1.1. 2016 på 305,2 mio.kr. Som følge af faldet i kommunens likvide beholdning, er den gennemsnitlige kassebeholdning 31.12.2016 faldet til 108,3 mio.kr.

4.1.2 Regnskabsopgørelse og finansieringsoversigt med noter

Note	Regnskabsopgørelse					
	Beløb i mio.kr.	Opr. Budget 2016	Korr. Budget 2016	Regnskab 2016	Opr. Budget - Regnskab 2016	Korr. Budget - Regnskab 2016
A. DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE						
INDTÆGTER						
	Skatter	-3.018,2	-3.012,9	-3.013,3	4,9	-0,3
	Generelle tilskud, mv.	-1.160,8	-1.146,9	-1.145,1	15,7	1,8
1	Indtægter i alt	-4.179,0	-4.159,9	-4.158,4	20,6	1,5
DRIFTSUDGIFTER						
3	Service	2.797,4	2.860,6	2.826,0	28,6	-34,6
	- Økonomiudvalget	453,7	462,7	435,2	-18,4	-27,4
	- Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"	1.045,7	1.074,1	1.078,1	32,5	4,0
	- Udvalget "Aktiv Hele Livet - Sundhed og Omsorg"	781,5	808,8	812,8	31,3	4,0
	- Udvalget for Klima og Miljø	143,7	131,8	128,4	-15,3	-3,4
	- Udvalget "Uddannelse og Job"	243,3	261,5	256,8	13,5	-4,7
	- Udvalget "Kultur, Fritid og Fællesskab"	129,6	121,6	114,6	-15,0	-7,1
4	Forsørgelsesudgifter	905,3	923,1	972,6	67,4	49,6
	- Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"	8,5	9,1	9,0	0,5	-0,1
	- Udvalget "Aktiv Hele Livet - Sundhed og Omsorg"	-14,4	-15,9	-17,7	-3,4	-1,8
	- Udvalget "Uddannelse og Job"	911,2	929,8	981,4	70,2	51,5
5	Medfinansiering af sygehusene					
	- Udvalget "Aktiv Hele Livet - Sundhed og Omsorg"	264,9	257,2	259,3	-5,6	2,2
2	Driftsudgifter i alt	3.967,6	4.040,8	4.058,0	90,3	17,2
6	RENTER M.V.	17,4	18,3	18,0	0,6	-0,3
7	RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT	-193,9	-100,8	-82,4	111,5	18,4
ANLÆGSUDGIFTER						
	Økonomiudvalget	36,6	71,4	55,6	19,0	-15,8
	Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"	37,7	84,1	47,1	9,4	-37,0
	Udvalget "Aktiv Hele Livet - Sundhed og Omsorg"	94,5	135,3	101,4	6,9	-33,9
	Udvalget for Klima og Miljø	24,9	77,2	53,8	28,9	-23,4
	Udvalget "Kultur, Fritid og Fællesskab"	60,0	46,7	24,7	-35,3	-22,0
	Sum anlæg	253,7	414,8	282,6	28,9	-132,2
	Byggemodningsudgifter (incl. havnen)	1,9	38,6	6,3	4,4	-32,3
	Køb / salg af grunde og ejendomme	-4,3	-25,9	-13,1	-8,8	12,8
8	Anlægsudgifter i alt	251,3	427,5	275,8	24,5	-151,6
B. FORSYNINGEN						
	Drift og anlæg for affaldsområdet	-4,3	-4,3	-11,4	-7,1	-7,1
	Mellemværende affaldsområdet (konto 85914)	4,2	4,3	11,4	7,2	7,1
	Forsyning i alt	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
C. RESULTAT I ALT						
		57,2	326,7	193,4	136,2	-133,3

Finansieringsoversigt	Opr.	Korr.	Regnskab	Opr.	Korr.
	Budget	Budget		Budget -	Budget -
Beløb i mio.kr.	2016	2016	2016	Regnskab	Regnskab
	2016	2016	2016	2016	2016
C. Årets resultat jf. regnskabsopgørelsen	57,2	326,7	193,4	136,2	-133,3
D. FINANSIERING					
Låneoptagelse	-30,0	-67,3	-25,0	5,0	42,3
Byggekredit	-69,9	-58,6	-66,0	3,9	-7,4
Afdrag på lån	118,7	60,8	61,0	-57,7	0,2
Finansforskydninger	12,0	41,2	73,5	61,5	32,2
9 Finansiering i alt	30,7	-24,0	43,4	12,7	67,4
10 E. Regnskabsresultat herefter (c+d)	88,0	302,7	236,9	148,9	-65,8
F. LIKVIDE AKTIVER					
Primo 2016			46,1		
Regnskabsresultat (-forbrug/+tilgang)	-88,0	-302,7	-236,9		
Kursregulering					
G. LIKVID KAPITAL ULTIMO			-190,8		

Der kan forekomme afvigelser i summer, hvilket skyldes afrundinger

- 1) Regnskabet viser en mindre nedgang af de samlede indtægter på 20,6 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Dette skyldes primært en tilbagebetaling af beskæftigelsestilskuddet for 2015, midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet og statstilskuddet for 2016, som delvist blev opvejet af et mertilskud til flygtninge fra staten samt tilskud til kommuner med særlig dårlig udvikling i ledigheden. Herudover har der været tilbagebetaling af for meget opkrævet grundskyld. Budgettet er i løbet af året blevet tilrettet denne ændring.
- 2) De samlede driftsudgifter bliver 90,3 mio. kr. mere end oprindeligt budgetteret.
- 3) I forbindelse med de økonomiske forhandlinger mellem KL og regeringen fastsættes en ramme for, hvor høje serviceudgifterne i kommunerne, under ét, må være. I Holbæk Kommune har det faktiske forbrug været 25 mio.kr. mere end den udmeldte ramme.

Forbruget af serviceudgifter er 28,6 mio. kr. mere end oprindeligt budgetteret. Merforbruget stammer fra:

- Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge" politikområderne 4 – Skoler (folkeskole, specialskoler, efter- og videreuddannelse i folkeskolen), område 5 – Almene dagtilbud (daginstitutionerne, tilskud til privat pasning), område 6 – Børn med særlige behov (opholdssteder, plejefamilier, døgninstitutioner),
- Udvalget "Aktiv Hele Livet – Sundhed og Omsorg" politikområderne 7 Sundhed (vederlagsfri behandling hos en fysioterapeut) nr. 8 – Ældreområdet (plejehotellet og hjemmeplejen) og nr. 9 - Voksenspecialområdet (forebyggende indsats for ældre og handicappede, støttekontaktpersoner og botilbud), samt
- Udvalget "Uddannelse og Job" politikområderne 6 – Unge med særlige behov (opholdssteder og sikrede døgninstitutioner), 9 - Voksenspecialområdet forebyggende indsats for ældre og handicappede, botilbud til midlertidig ophold).

De øvrige udvalg har alle haft et mindreforbrug på tilsammen 48,7 mio.kr. Det skal hertil bemærkes, at 10,2 mio.kr. var budgetteret driftsudgifter, som er flyttet til anlæg.

- 4) Der har været et merforbrug på 67,4 mio. kr. på *forsørgelsesudgifter*. Merudgifterne vedr. tilbud til udlændinge, dagpenge, løntilskud til personer, ledighedsydelse og til ressourceforløb/jobafklaringsforløb m.m.
- 5) Udgifter til regionen, for *medfinansiering af sygehusene*, har været på 259,3 mio.kr. imod forventet 264,9 mio.kr. Det svarer til en mindre udgift på 5,6 mio.kr.
- 6) Der har været færre *renteindtægter* af kommunens likvide beholdning, mindre *renteudgifter* til lån m.m., hvilket samlet set er årsagen til, at der har været et merforbrug på 0,6 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.
- 7) *Den strukturelle balance (resultat af primær drift)* viser herefter et driftsoverskud på -82,4 mio.kr. imod et forventet driftsoverskud på -193,9 mio.kr. - det vil sige en forringelse i forhold til budgettet på 111,5 mio.kr.
- 8) I 2016 var der oprindeligt budgetteret (incl. omplaceringer) med *anlægsudgifter* på i alt netto 251,3 mio.kr. I løbet af 2016 blev udgifterne hævet til 427,5 mio.kr. som følge af tillægsbevillinger samt overførsler fra 2015 til 2016.

I forhold til det oprindelige budget har der på anlæg været et merforbrug på 28,9 mio. kr.

Anlægsudgifterne er bl.a. anvendt til energirenovering af kommunens bygninger og renovering af skoler, daginstitutioner, haller, administrationsbygninger m.m. Herudover er der brugt penge på veje, stier, broer, gadelys, Skovvejens Skole Nr. Jernløse afd., Galaxen i Jyderup, OPP projektet i Tølløse, Plejecenter Samsøvej - servicearealer, Tornhøj, Holbæk Sportsby, Renovering af Brorfelde Observatorium, Vandkulturhus og udviklingsinitiativer for Holbæk Havn.

Til byggemodning af diverse udstykninger har der været udgifter på 6,3 mio.kr. Salg af grunde og ejendomme har netto givet en indtægt på -15,2 mio.kr., og der er købt jord og ejendomme for 2,1 mio.kr. eller en nettoindtægt på -13,1 mio.kr. Samlet set har byggemodning og køb/salg af jord og ejendomme givet en indtægt på -6,8 mio.kr.

Salgsindtægterne stammer hovedsageligt fra salg grunde på Auroravej, Jyderup Nord, Gislinge, Roskildevej, Skovlyst, Søbækhave, Jernbanevej 26a, Tølløse samt ejendommene Tølløsevej 66-Tølløse, og Falkevej-St. Merløse. I salgsindtægterne er fratrukket diverse salgsomkostninger.

- 9) Den samlede finansiering (låneoptagelse, afdrag på lån, finansforskydninger) har givet en udgift på 43,4 mio.kr. imod en forventet udgift på 30,7 mio.kr. Det svarer til en forringelse på 12,7 mio.kr. Det skyldes,
  - a. Mindre låneoptagelse incl. byggekredit til finansiering af OPP byggeriet (plejehjem) i Tølløse på 8,9 mio.kr. Det skal hertil bemærkes, at der i marts 2017 er optaget et lån på 34 mio.kr. til finansiering af anlægsudgifter i 2016, men på grund af ændrede regler fra ministeriet, må lånet først optages, når udgifterne har været afholdt, og ikke som tidligere på baggrund af et skøn (eventuelt for meget hjemtaget lån i et år blev modregnet næste års låneoptagelse).
  - b. Mindre afdrag på lån. Det var i budgettet forudsat, at Holbækhus skulle sælges, hvorfor der var afsat 42 mio.kr. til indfrielse af lån. Nævnte lån er imidlertid ikke indfriet, da ejendommen beholdes og anvendes til flygtningeboliger m.m. Herudover var der afsat 16 mio.kr. for meget til afdrag på lån (fejl).
  - c. Finansforskydninger. Under finansforskydninger indgår udgifter til indskud i Landsbyggefonden, deponering vedr. Holbæk Sportsby, tilgodehavende hos borgerne, gæld til leverandørerne og mellemregning mellem årene.

10) Det samlede *regnskabsresultat* udviser et underskud på 236,9 mio.kr. imod et budgetlagt underskud på 88 mio.kr. Dette svarer til en samlet forringelse på 148,9 mio.kr.

4.1.3 Beskrivelse af indtægter og udgifter

Indtægter

Holbæk Kommunes indtægter består af skatteindtægter, såsom indkomstskat, selskabsskat og ejendomsskat. Herudover har Holbæk Kommune indtægter fra udligning og generelle tilskud, og særlige tilskud fra staten.

Indtægterne på drifts- og anlægsområdet, er eksempelvis forældrebetaling for dagtilbud, statsrefusion, salg af ydelser til andre kommuner, salg af fast ejendom m.m.

Udgifter

Holbæk Kommunes udgifter består af drifts- og anlægsudgifter.

Driftsudgifterne består af udgifter til:

- overførsler (kontanthjælp, pension, sygedagpenge, boligsikring, løntilskud, beskæftigelsesindsats),
- medfinansieringen af indlæggelserne på regionens sygehuse,
- samt udgifter til opretholdelse og udvikling af de serviceydelser, som kommunen tilbyder borgerne, eksempelvis dagtilbud, ældrepleje, genoptræning, undervisning i folkeskolen med videre.

Anlægsudgifterne består af udgifter til vedligeholdelse og forbedring af kommunens ejendomme, energirenovering, veje, stier, broer, anskaffelser af nyt materiel eller opførelse af nye bygninger.

Forsyningsområdet

Forsyningsområdet (vand, varme, kloak) indgår ikke længere i kommunens regnskab, da de er omdannet til selskaber. Kun værdien af aktierne indgår i kommunens finansielle status.

På affaldsområdet skal Holbæk Kommune, af regnskabstekniske årsager, registrere selskabets drifts- og anlægsudgifter. Dette har dog ingen indvirkning på kommunens kassebeholdning, da resultatet blot skal optages som borgernes mellemværende med forsynings-selskabet.

5 Uddybende bemærkninger

På efterfølgende regnskabsopgørelse og finansieringsoversigt er driftsudgifter opdelt på udvalg og politikområder (bevillingsniveau).

5.1 Regnskabsopgørelse og finansieringsoversigt

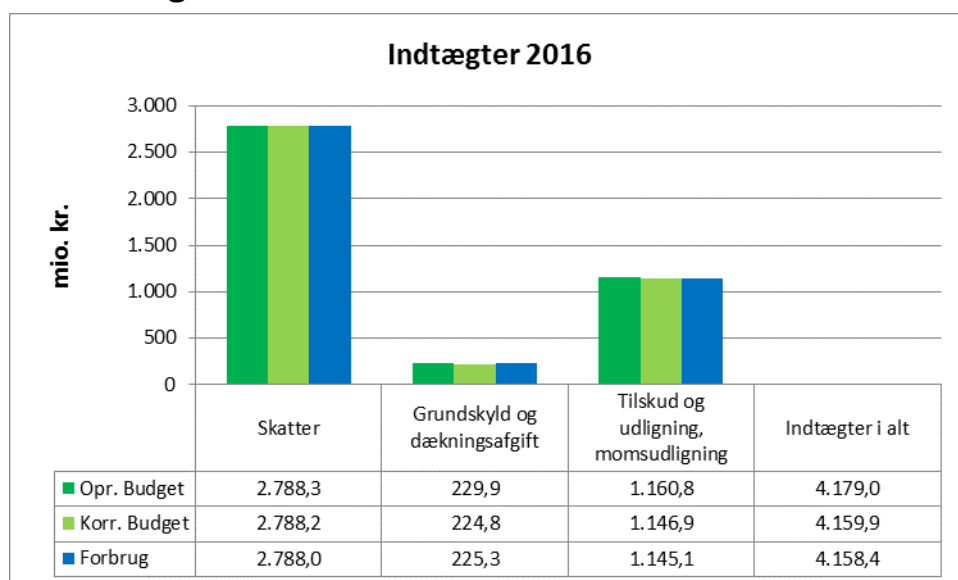
Regnskabsopgørelse	Opr. Budget 2016	Korr. Budget 2016	Regnskab 2016
Beløb i mio.kr.			
A. DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE			
INDTÆGTER			
Skatter	-2.788,3	-2.788,2	-2.788,0
Grundskyld og dækningsafgift	-229,9	-224,8	-225,3
Tilskud og udligning	-1.160,8	-1.146,9	-1.145,1
Indtægter i alt	-4.179,0	-4.159,9	-4.158,4
DRIFTSUDGIFTER			
Økonomiudvalget	453,7	462,7	435,2
- Politikområde 1 - Politisk organisation	11,9	11,4	9,6
- Politikområde 2 - Administration	434,1	442,4	417,9
- Politikområde 14 - Erhverv	7,7	8,9	7,8
Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"	1.054,2	1.083,2	1.087,1
- Politikområde 4 - Skoler	640,1	631,7	644,1
- Politikområde 5 - Almene dagtilbud	251,6	271,4	266,5
- Politikområde 6 - Børn med særlige behov	162,5	180,2	176,5
Udvalget "Aktiv Hele Livet" – Sundhed og Omsorg"	1.032,1	1.050,1	1.054,4
- Politikområde 7 - Sundhed	312,6	309,9	309,9
- Politikområde 8 - Ældreområdet	445,5	464,1	461,2
- Politikområde 9 – Voksenspecial, ASU	274,0	276,1	283,3
Udvalget for Klima og Miljø	143,7	131,8	128,4
- Politikområde 10 - Miljø og Planer	10,0	11,8	10,9
- Politikområde 11 - Ejendomme	25,4	12,2	13,5
- Politikområde 12 - Kommunale veje og trafik	108,4	107,9	104,1
Udvalget "Uddannelse og Job"	1.154,5	1.191,4	1.238,2
- Politikområde 4 – Ungdomsskolevirksomhed og 10. klasse, UJU	22,2	24,1	21,9
- Politikområde 6 – Unge med særlige behov, UJU	68,7	76,2	77,6
- Politikområde 9 – Voksenspecial, UJU	195,6	202,2	198,7
- Politikområde 13 - Uddannelse og Beskæftigelse	868,0	889,0	940,0
Udvalget "Kultur, Fritid og Fællesskab"	129,6	121,6	114,6
- Politikområde 15 - Kultur og Fritid	129,6	121,6	114,6
Driftsudgifter i alt	3.967,6	4.040,8	4.058,0
RENTER M.V.	17,4	18,3	18,0
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT	-193,9	-100,8	-82,4
ANLÆGSUDGIFTER			
I alt ex energi og byggemodning mv.	243,8	394,7	272,1
Energirenovering	9,9	20,1	10,5
Byggemodning og køb/salg	-2,4	12,7	-6,8
Anlægsudgifter i alt	251,3	427,5	275,8
B. FORSYNINGEN			
Drift og anlæg for affaldsområdet	-4,3	-4,3	-11,4
Mellemværende affaldsområdet (konto 85914)	4,2	4,3	11,4
Forsyning i alt	-0,1	0,0	0,0
C. RESULTAT I ALT	57,2	326,7	193,4

Finansieringsoversigt	Opr. Budget	Korr. Budget	Regnskab
Beløb i mio.kr.	2016	2016	2016
D. FINANSIERING			
Låneoptagelse	-30,0	-67,3	-25,0
Afdrag på lån	118,7	60,8	61,0
Byggekredit	-69,9	-58,6	-66,0
Finansforskydninger	12,0	41,2	73,5
Finansiering i alt	30,7	-24,0	43,4
E. Regnskabsresultat herefter (c+d)	88,0	302,7	236,9
F. LIKVIDE AKTIVER			
Primo 2016			46,1
Regnskabsresultat (-forbrug/+tilgang)	-88,0	-302,7	-236,9
Kursregulering			0,0
G. LIKVID KAPITAL ULTIMO			-190,8

Der kan forekomme afvigelser i summer, hvilket skyldes afrundinger

5.2 Indtægter

5.2.1 Skatter

Ved budgetlægningen for 2016 valgte Holbæk Kommune det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. I 2016 var grundlaget 11.002 mio. kr.

De samlede skatteindtægter på 2.788,0 mio. kr. består af indtægter fra kommunal indkomstskat på 2.761,5 mio. kr., selskabsskat og skat af dødsboer.

Afvigelsen på 300.000 kr. skyldes bl.a. at udgiften til det skrå skatteloft ved midtvejsreguleringen blev opgjort højere end der var budgetlagt.

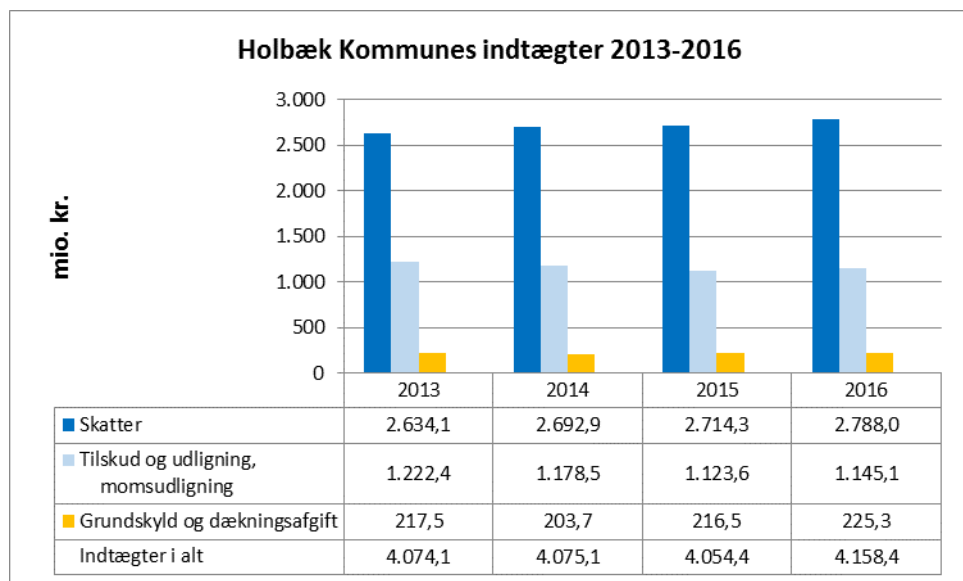
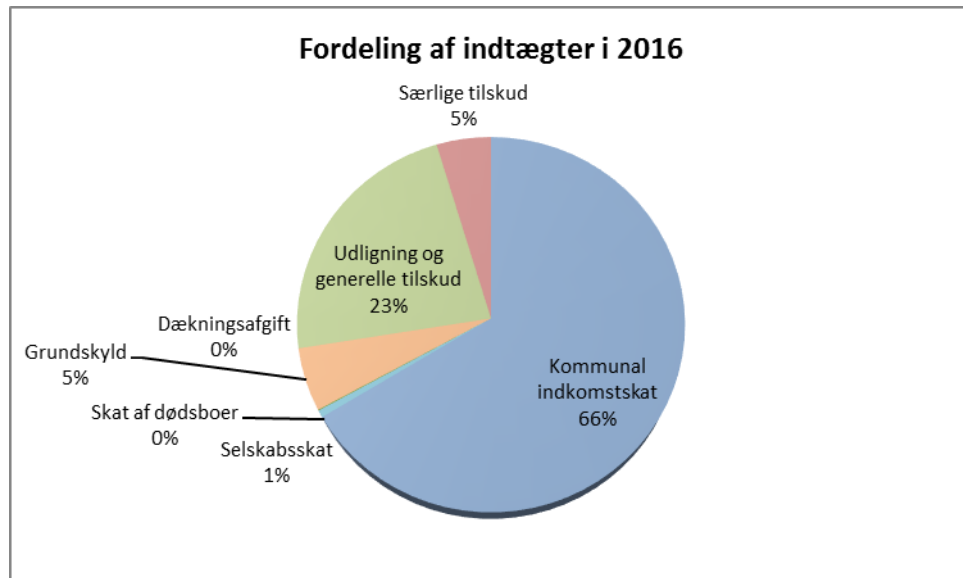
5.2.2 Grundskyld og dækningsafgift

Der er en afvigelse på 4,6 mio. kr., som primært skyldes tilbagebetalinger af ejendomsskat til borgerne grundet ændringer i grundværdier. Indeholdt i afvigelsen er, at Kommunen blev kompenseret med 7 mio. kr. for fastfrysningen af grundskylden i 2016.

5.2.3 Tilskud og udligning

Tilskud, udligning, momsudligning viser en afvigelse på 15,7 mio. kr., der primært skyldes en negativ midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet. Derudover var der også en negativ midtvejsregulering af statstilskuddet, der delvist blev opvejet af et mertilskud til modtagelse og integration af flygtninge.

5.2.4 Historisk udvikling

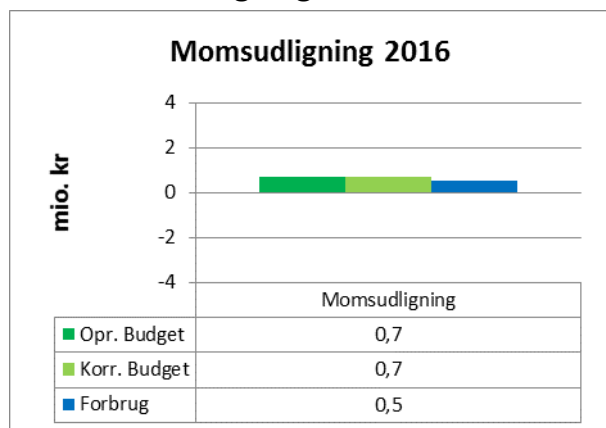

Skatterne er steget fra 2.634,1 mio. kr. i 2013 til 2.788,0 mio. kr. i 2016. Det er en stigning på 153,9 mio. kr. svarende til 5,5%.

Tilskud og udligning er faldet fra 1.222,4 mio. kr. i 2013 til 1.145,1 mio. kr. i 2016. Faldet skyldes omlægning af tilskuddene, ny beskæftigelsesreform tillige med en ny udligningsreform.

De samlede indtægter er steget fra 4.074,1 mio. kr. i 2013 til 4.158,4 mio. kr. i 2016. Det er en stigning på 84,3 mio. kr., svarende til 2,1%

5.2.5 Momsudligning

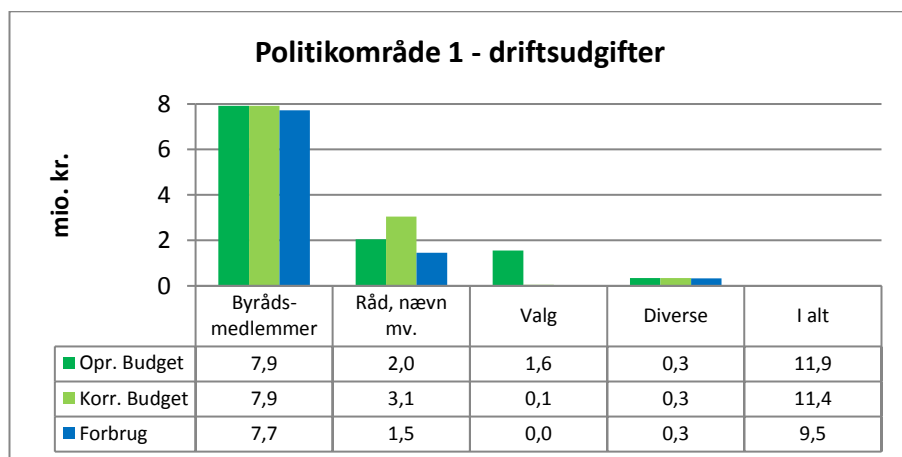

Udgiften på 0,5 mio. kr. er tilbagebetaling af momsandel (7,5%) af huslejeindtægter på art 7.1. Kommunerne skal tilbagebetale momsandelen, da de får moms af udgifterne til driften af ejendommen godtgjort.

5.3 Bemærkninger til driftsudgifterne

5.3.1 Politikområde 1 – Politisk organisation

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Byrådsmedlemmer:

Området har anvendt de budgetterede midler som planlagt, uden de store afvigelser i løbet af året.

Råd, nævn, mv.:

Mindreforbruget kommer primært fra Udvalget for Lokaludvikling samt fra lokalfora. Udvalget for Lokaludvikling har i 2016 ikke brugt deres budget, for at forbedre den samlede likviditet.

De enkelte lokalfora råder selv over deres tilskud og en del af dem sparer op for at gennemføre større projekter i deres lokalområde. Derfor er der historisk set et mindreforbrug på denne post.

Valg:

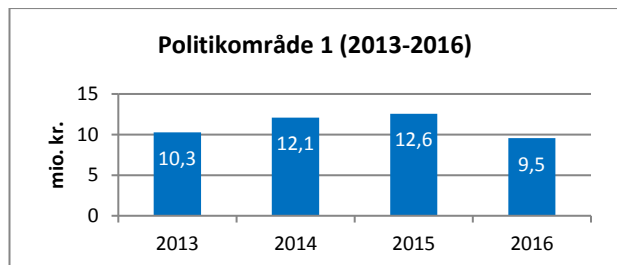
Der er som udgangspunkt afsat midler til at holde et valg hvert år. Der blev ikke afholdt valg i 2016 hvilket medfører et mindreforbrug.

Diverse:

Området har anvendt budgettet som planlagt, uden større afvigelser i løbet af året.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

Stigningen i budgettet fra 2013 til 2014, skyldes primært krav i forbindelse med EU-valghandlingerne, udgifter til introduktion af det nye byråd, samt en stigning i lønnen til byrådsmedlemmerne.

Stigningen fra 2014 til 2015, skyldes flere forskelligt rettede elementer.

Der blev afholdt 2 separate valg i 2015. Derudover var der afsat en pulje til Demokratiekperimentariatet samt forøgede udgifter med baggrund i ændringer i styrelsesvedtægter og vedlagsbekendtgørelsen, der har givet en stigning i vederlag til byrådsmedlemmer.

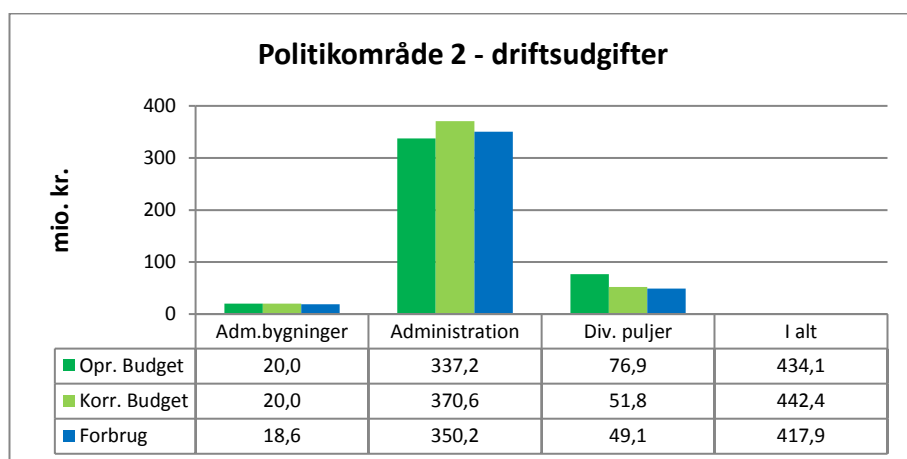
At regnskabet for 2016 ender lavere end de 3 foregående år skyldes at der ikke blev afholdt valg.

5.3.2 Politikområde 2 – Administration

I forhold til det oprindelige budget 2016 viser regnskab 2016 et mindre forbrug på 16,2 mio. kr.

Der er store udsving inden for de enkelte områder under politikområde 2 - Administration.

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Administrationsbygninger:

Der ses et mindre forbrug på 1,4 mio. kr., som primært kommer fra en ikke-budgetlagt huslejeindtægt.

Administration:

På administrationen ses et merforbrug på 13 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. I løbet af 2016 er der givet tillægsbevillinger på 33,4 mio. kr. inklusiv overførslen fra 2015 på 27,5 mio. kr. Afvigelsen kommer både fra mindre- og merforbrug på forskellige områder.

Den primære årsag til mindreforbruget stammer fra "Indkøb med omtanke" samt det ansættelsesstop, som blev indført midt i 2016. Samtidig er en del projekter udsat til senere, herunder IT-projekter på skolerne og en del af midlerne fra Vækstudvalget.

Merforbruget kommer fra flere områder; der er blandt andet anvendt flere midler til barselpuljen, og der ses et lille merforbrug vedrørende tjenestemandspensioner og arbejdsskadeerstatninger. Derudover har der været et merforbrug på drift af kantinerne.

I starten af året blev der givet en tillægsbevilling i forbindelse med udgifter til ansættelse af ny administrerende direktør. På Jobcenteret er givet en tillægsbevilling i forbindelse med ansættelse af integrationskoordinator og programleder til integrationsindsatsen.

I.h.t. de autoriserede regler skal kommuner, der er selvforsikrede beregne en takst på arbejdsskadeområdet. Taksten opgøres ud fra individuelle skøn af den konkrete sagsportefølje sammenholdt med de gennemsnitlige årlige udgifter, der har været afholdt over den periode, hvor Holbæk Kommune har været selvforsikret.

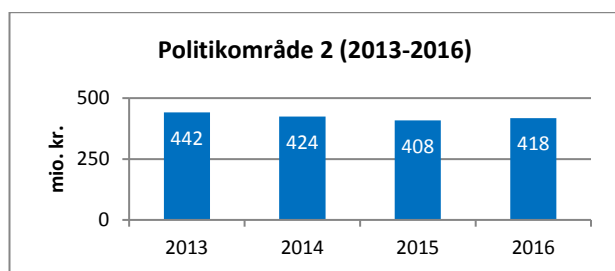
Da ordningen over en årrække skal "hvile i sig selv", foretages administration og årlige reguleringer i.h.t. fastlagte principper. I budgettet for 2016 blev afsat kr. 5,8 mio. svarende til en takst på kr. 1.160 pr. medarbejder. Den faktiske gennemsnitspris har i 2016 været kr. 1.836.

Diverse puljer mm.:

I forhold til det oprindelige budget er der et mindre forbrug på området på 27,8 mio. kr., og det skyldes primært de omplaceringer, der er foretaget fra de generelle reserver; der er blandt andet omplaceret fra vækstpuljen og fra digitaliseringspuljen.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

Det generelle fald der ses fra 2013 frem til 2015, kommer fra en række reduktioner af administrationen på tværs af hele organisationen. Reduktionerne er sket på baggrund af effektiviseringer samt omstillinger fra "Holbæk i fællesskab".

Fra 2015 til 2016 ses en stigning i forbruget, som er sammensat af forskellige mer- og mindre udgifter. I 2016 har der været mindre forbrug på flere områder med baggrund i "Indkøb med omtanke" samt det ansættelsesstop, som blev indført medio 2016. Der har også været udsættelse af IT-projekter og projekter med trepartsmidler.

Der har været et mindre forbrug på det Sociale Tilsyn, som skyldes en reduktion af et tidligere merforbrug.

I budgetaftalen for budget 2016 blevet der givet en ekstra bevilling til flere sagsbehandlere på børneområdet og børnespecialområdet.

Der har været en generel stigning i bygningsomkostningerne, og samtidig er udgifterne til drift af Seminaret flyttet til Økonomiudvalget.

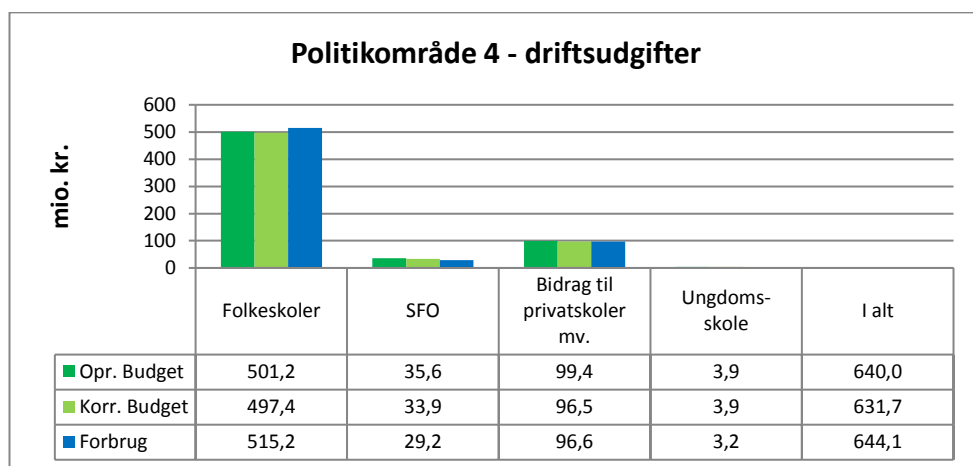
Der ses en stigning i forbruget på tjenestemandspensioner; stigningen vedrører udgifter, som er konteret i andre år end de reelt er faldet, således at forbruget i 2014 og 2016 er højere end det burde være, mens forbruget i 2015 er lavere end det burde være.

Det øgede forbrug på arbejdsskader kommer på baggrund af en effektivisering hos Arbejdsskadestyrelsen.

En anden årsag til udgiftsstigningen er en omplacering af lønmidler, så der nu er budgetplaceret korrekt i henhold til den autoriserede kontoplan, og endelig har der været merforbrug på kantinedriften.

5.3.3 Politikområde 4 – Skoler

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

På politikområde 4 var der i alt et merforbrug på 4,1 mio. kr. i forhold til oprindelige budget. Merforbrug skyldes primært flere udgifter til kommunale specialskoler og interne skoler i dagbehandlingstilbud end budgetteret.

Folkeskoler:

Den største post på politikområde 4 vedrører folkeskoleområdet udgifter til de 4 skoler, hvilke indeholder både almen- og specialundervisning. Derudover indeholder det ligeledes udgifter til Holbæk Danner Skole og befordring. Der var et merforbrug på folkeskoleområdet på 14 mio. kr. i forhold til oprindelige budget.

Skoledistrikterne har haft store udfordringer med at overholde budgettet til specialundervisningsdelen. Der er fra 2014 og frem indarbejdet større budgetreduktioner på specialundervisning på de kommunale og private dagbehandlingstilbud, men de 4 skoler har ikke formået at reducere i antallet af visiterede årspersoner i samme takt som budgetreduktionerne.

SFO:

SFO'erne har i 2016 arbejdet på at tilpasse udgifterne til kommende budgetreduktioner for 2017. Ansættelsesstoppet og "indkøb med omtanke" medvirkede til et mindreforbrug på området.

Bidrag til privatskoler mv.:

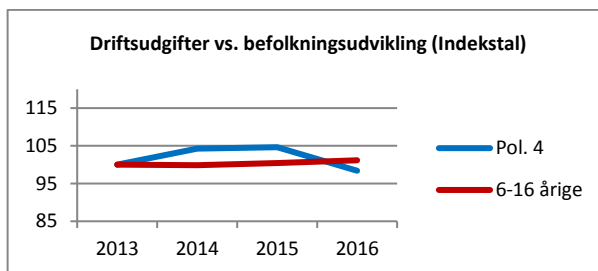
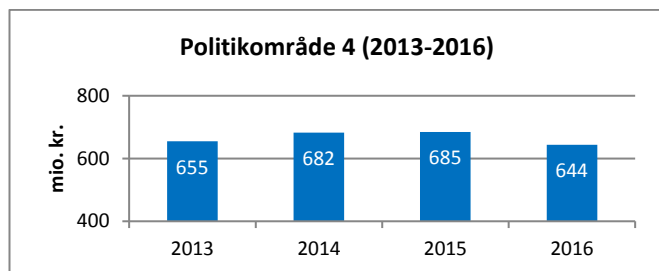
Mindreforbruget på bidraget til privatskoler mv. har været på 2,8 mio. kr. skyldes, at antallet af elever hertil ikke steg så kraftigt som forudsat i budgettet.

Ungdomsskole:

Samlet set et mindreforbrug på 0,7 mio. kr. hvilket skyldes antallet af årspersoner i 2016 var færre end forventet i budget.

Historisk udvikling:

Tabellerne er opgjort i 2016-priser.

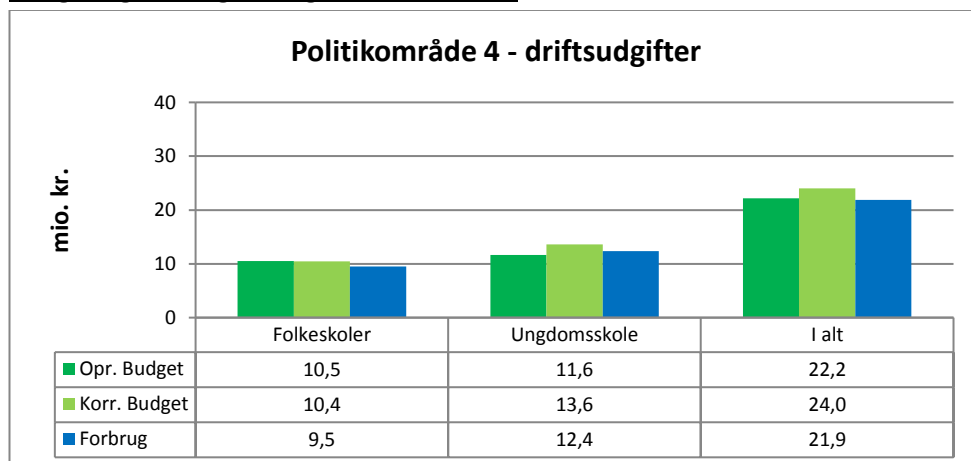
Der var fra 2013 til 2014 en stigning i driftsudgifterne på skoleområdet grundet den ny skolereform i skoleåret 2014/15 med 5/12-dels effekt. Driftsudgifterne steg yderligere i 2015, hvor reformen havde helårseffekt. Fra 2015 til 2016 var der et fald på driftsudgifterne på 6% hvilket skyldes budgetreduktioner på hovedsageligt Folkeskoler. Befolkningsudvikling for aldersgruppen 6-16 årige har været konstant. Jf. tabellen nedenfor er tendensen, at elevtallet på folkeskolerne er faldende og stigende på privatskolerne.

Elevtal	2013	2014	2015	2016
Folkeskoler	6.776	6.662	6.597	6.505
Privat	2.933	3.010	3.301	3.321

5.3.4 Politikområde 4 – Ungdomsskolevirksomhed og 10. klasse, UJ

På politikområde 4 er der et lille mindreforbrug i forhold til det oprindelige budget. I forhold til det korrigerede budget er der et mindreforbrug på 2,2 mio. kr. Mindreforbruget skyldes indkøbsstopet samt tilførte budgetmidler i 2015, som skal anvendes frem til 2017.

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Folkeskoler:

Der er et mindreforbrug på 1 mio. kr. i 10. klasse, 10+ og Ungdomsklassen. Årsagen til mindreforbruget skyldes hovedsageligt indkøbsstoppet, som blev indført efteråret 2016

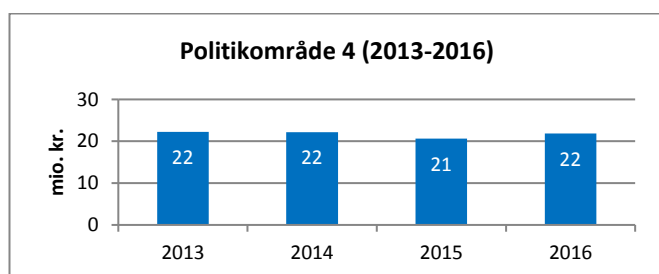
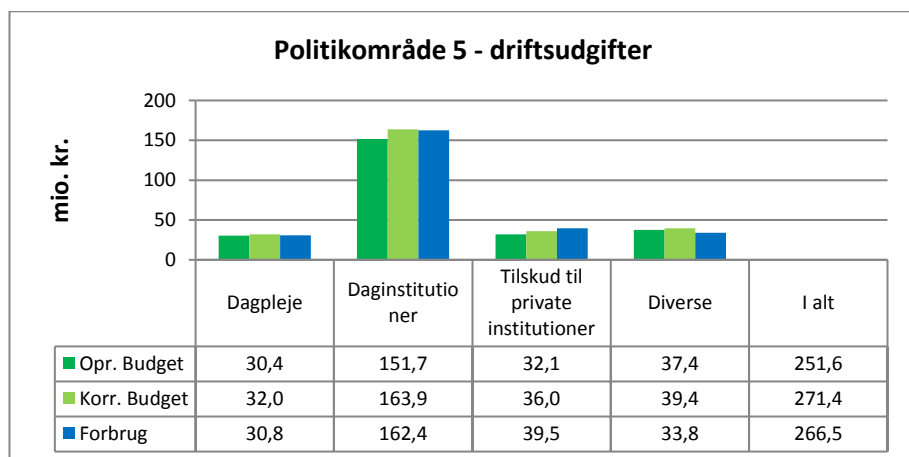
Ungdomsskole:

Samlet set er der et mindreforbrug 0,6 mio. kr., på fritidsklub og ungdomsskoler. Mindreforbruget skyldes hovedsageligt indkøbsstoppet, som blev indført efteråret 2016, som betød at man udskød flere tiltag til 2017.

Historisk udvikling:

Samlet set har indsatsen og tilførte midler til området være konstante de seneste 4 år, men forventninger til de opgaver, der skal løses ændres løbende. Det betyder, at tilbud skal tilrettes det der efterspørges. Der er foretaget investeringer til 10+ klasse, ny organisering af klubtilbud og flere tilbud, som kan rumme udsatte unge borgere i Holbæk Kommune.

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

5.3.5 Politikområde 5 – Almene dagtilbud**Budget og forbrug for regnskabsåret 2016****Dagpleje:**

Området dækker udgifter til den kommunale dagpleje, privat dagpleje og privat børnepasning. I forhold til den oprindelige bevilling, er der et merforbrug på 0,4 mio. kr. I forhold til 2015, faldt antallet af børn i dagplejen med 28 børn, til 299 i 2016, svarende til et fald på cirka 8,5 %.

I 2016 blev der i gennemsnit passet 3,4 barn pr. dagplejer, som er samme niveau som 2015.

Daginstitutioner:

Budgettet dækker udgifter til drift af kommunens dagtilbudsdistrikter og børnehuse. I forhold til den oprindelige bevilling er der et merforbrug på 10,7 mio. kr. Merforbruget skyldes to ting:

- Antallet af børn steg fra 3.132 enheder, som var forudsat i oprindeligt budget, til 3.190 i løbet af 2015¹. Dette svarer til en stigning på cirka 2%
- De fire dagtilbudsområder har, i forhold til det oprindelige budget, brugt flere midler, grundet tilførsel af budgetmidler i løbet af året.

Tilskud til private institutioner:

Budgettet dækker kommunens udgifter til tilskud til børns ophold i private daginstitutioner.

I forhold til den oprindelige bevilling er der et merforbrug på 7,4 mio. kr. Merforbruget skyldes, at antallet af børn steg fra 586 enheder, som var forudsat i oprindeligt budget, til 620 i løbet af 2016. Dette svarer til en stigning på cirka 5,5%.

Ultimo 2015, efter budget 2016 var vedtaget, åbnede to nye private institutioner i Holbæk Kommune. Udgifterne til de to, var derfor ikke medtaget i oprindeligt budget 2016

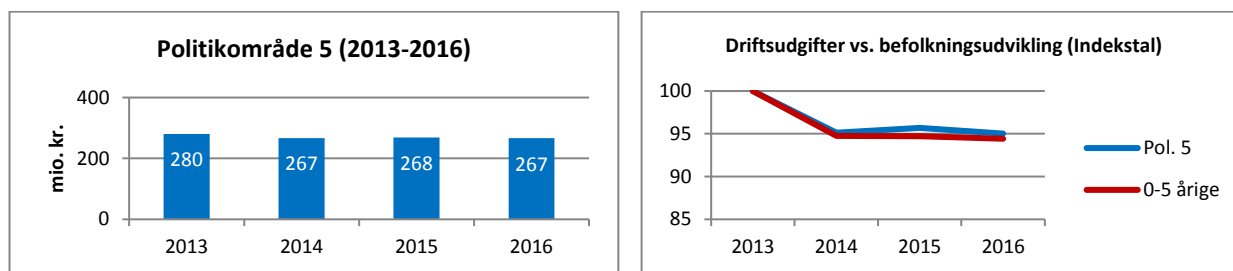
Diverse:

På Fælles formål er der udgifter til søskenderabat, køb/salg af pladser i andre kommuner, ressourcepædagoger og andre udgifter til særlig støtte, som ligger hos Børnekonsulentcentret, PA-elever (pædagogisk assistent) og centrale udviklingspuljer (politiske puljer).

I forhold til den oprindelige bevilling er der et mindreforbrug på 3,6 mio. kr. som hovedsageligt vedrører udgifter til PA-elever, søskenderabat samt køb/salg af pladser i andre kommuner

Historisk udvikling:

Tabellerne er opgjort i 2016-priser.

Forbruget på politikområde 5 – Almene børn er faldet med 13 mio. kr. over fire år fra 2013 til 2016, hvilket ses på ovenstående figur til venstre. I figuren til højre følger den røde (antal 0-5 årige) - og blå kurve (årsforbrug) hinanden, med en faldende tendens fra indeks 100 i 2013 til indeks ca. 95 i 2016. Det faldende forbrug følger med det faldende børnetal.

¹Enheder = 0-2 årige tæller for 2 enheder, og 3-5 årige tæller for 1 enhed.

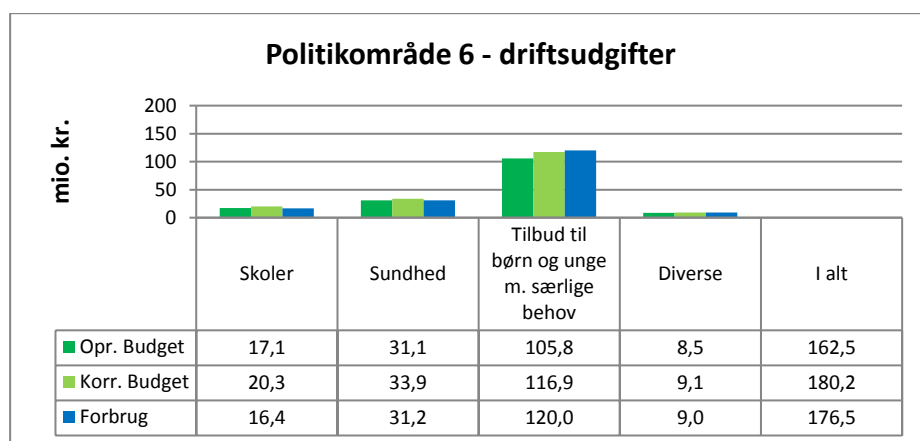
Nedenstående tabel viser udviklingen i antallet af 0-5 årige i Holbæk Kommune.

Børnetal	2013	2014	2015	2016
0-5 årige	4.561	4.300	4.175	4.146

Antal 0-5 årige er faldet med cirka 10% fra 2013 til 2016, hvilket ses af ovenstående tabel.

5.3.6 Politikområde 6 – Børn, unge og familier med særlige behov

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Området udviser i alt et merforbrug på 14 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Det skyldes primært merforbrug på Tilbud til børn og unge med særlige behov.

Skoler:

Skoleområdet på politikområde 6 består hovedsageligt af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), som er en del af Børnekonsulentcentret. Der ud over dækker området dele af Børnespecialcenter 2 og nogle mindre projekter. På denne begrænsende andel af skoleområdet er der et mindreforbrug på ca. 0,7 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og det skyldes at:

- Børnespecialcenter 2 har et mindreforbrug på 0,6 mio. kr.
- PPR (Psykologisk pædagogisk rådgivning), som er en del af Børnekonsulentcentret, har et mindreforbrug på ca. 0,7 mio. kr.
- Ejendomsadministration og Risikostyring har et merforbrug på ca. 0,8 mio. kr.

Sundhed:

Sundhedsområdet på politikområde 6 består af, Tandplejen, Sundhedsplejen, og den politiske udviklingspulje til sundhedsfremme. På tværs af området er der et merforbrug på 0,1 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og det kan i overvejende grad forklares med at:

- Tandplejen har et merforbrug på 1,2 mio. kr. og det skyldes forsat vanskeligheder med at rekruttere specialtandlæger. Tandplejen har én fastansat på deltid, og to konsulenter tilknyttet, til at varetage den samlede opgave.
- Sundhedsplejen har et mindreforbrug på 0,9 mio. kr.
- Kommunal drift har et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Tilbud til børn og unge med særlige behov:

På myndighedsområdet er der et merforbrug på 14,2 mio. kr. Området er primært knyttet til Familiecentrets som tager sig af børn og unge med særlige behov. Der ud over dækker området den politiske udviklingspulje på specialområdet for børn, unge og familier, en andel af Børnespecialcenter 1 og 2, samt andet.

Der er følgende væsentlige forklaringer på udsving indenfor området:

- Myndighedsområdet stod overfor store budgetreduktioner i 2016 og fik 10 mio. kr., efter oprindeligt budget var vedtaget. Midlerne skulle bruges til at investere i området, så driften kunne tilpasses til budget 2017 og frem.
- Myndighedsområdet har en budgetforøgelse på 1,1 mio. kr., dette skyldes målgruppe blev ændret pr. 1. august 2016 fra at varetage de 0-15 årige til at varetage de 0 år til færdiggørelse af 9 klassetrin. Effekten vil rulle over de kommende år, da det ikke vedrører de unge der allerede er rykket til kerneområdet Uddannelse til alle Unge.
- Der var et merforbrug på anbringelsesområdet specielt på plejefamilier, døgninstitutioner og ophold i forhold til budgettet som skyldes det ikke var muligt at nedbringe antallet af årspersoner i samme takt som budgetreduktionerne.
- Der var på det forebyggende område et merforbrug på familiebehandling hvilket var medvirkende til et merforbrug i Familiehuset.
- Merforbrug på særlige dagtilbud og klubber
- Mindreforbrug på Fritidshjemmet ved Ladegårdsskolen og Hjortholmskolen A-huset

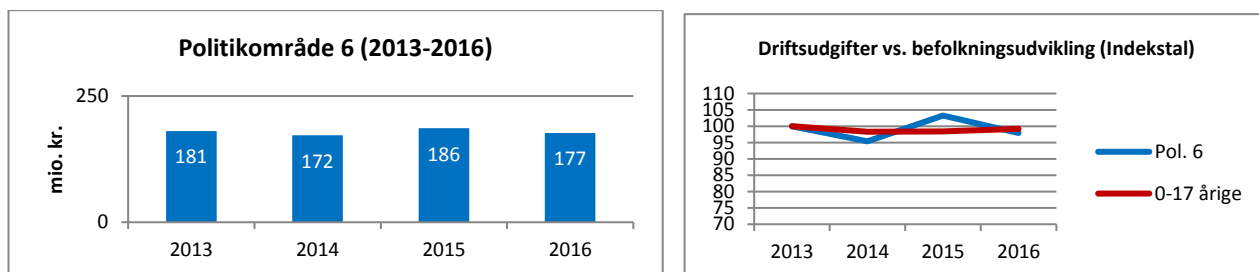
Diverse:

Merforbruget på diverse udgør 0,5 mio. kr. Området er også primært knyttet til Familiecentret. Diverse dækker over indtægter fra centrale refusionsordninger, rådgivningsinstitutioner og sociale formål, samt særlige dagtilbud og klubber. Der er følgende væsentlige forklaringer på udsving indenfor området:

- På refusioner er der et mindreforbrug på ca. 0,8 mio. kr., som hænger sammen med de øgede udgifter på myndighedsområdet.
- På Sociale formål er der et merforbrug på ca. 1,3 mio. kr. Det er primært på § 41 og 42 som er Merudgiftsydelse ved forsørgelse af barn med nedsat funktionsevne og Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

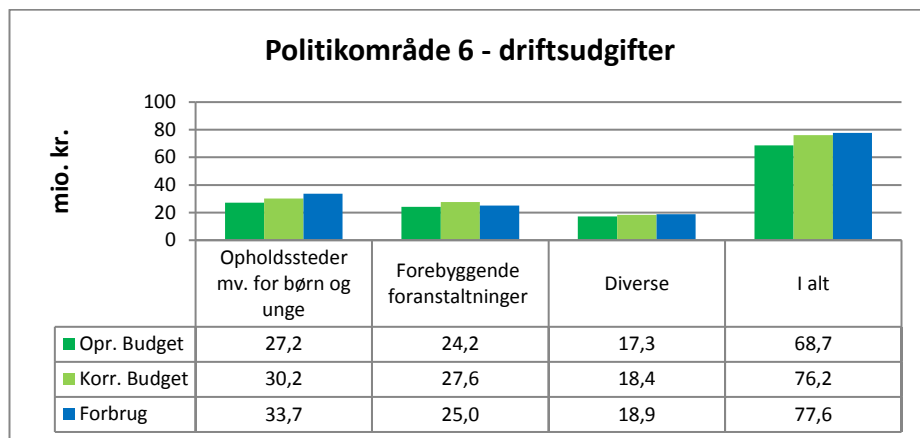

Det fremgår af søjlediagrammet, at der fra 2013 til 2014 har været et generelt fald i udgifterne på politikområde 6. Fra 2014 til 2015 stiger udgifterne, mens de falder igen fra 2015 til 2016.

I diagrammet til højre er hældningen på de to kurver forholdsvis ens imellem 2013 og 2014. Fra 2014 til 2015 er der en stigning i udgifter, men antallet af børn og unge mellem 0-17 år er konstant. I 2016 er udgifterne faldet, til at være på niveau med antallet af børn, ligesom fra 2013 til 2014.

5.3.7 Politikområde 6 – Unge med særlige behov, UJU

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Samlet set er der et merforbrug på 8,9 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og et merforbrug på 1,4 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Merforbruget har hovedsageligt været på opholdssteder, dagbehandlingstilbud (skoleophold) og domsanbragte unge.

Opholdssteder mv. for børn og unge:

Der er et merforbrug på 6,5 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og 3,5 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Merforbruget skyldes hovedsageligt at flere unge anbringes på et opholdssted. Derudover anvendes opholdssteder oftere fremfor andre mindre indgribende foranstaltninger, da det har vist svært at anbringe udsatte unge på eksempelvis værelse eller kost/efterskoler, da den indsats der er behov for, har være mere omfattende.

Forebyggende foranstaltninger:

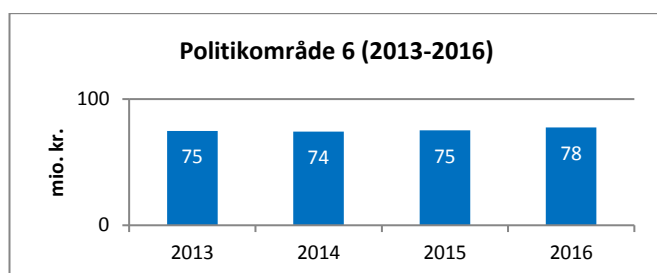
Der er et merforbrug på 0,8 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og mindreforbrug på 2,6 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Det skyldes, at indsatsen på støttekontaktperson er blevet omlagt, så man arbejder med en straks akutindsats i 3 måneder, fremfor at starte med at give den unge en støttekontaktperson. Modsat har der været et stort merforbrug på dagtilbud.

Diverse:

Der er et merforbrug på 1,6 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og merforbrug på 0,5 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Langt flere domsanbragte unge end tidligere, modsat har vi fået flere refusioner på den særlig dyre refusionsordning, som skyldes flere unge har været anbragt/domsanbragt på dyre foranstaltninger end ventet.

Historisk udvikling:

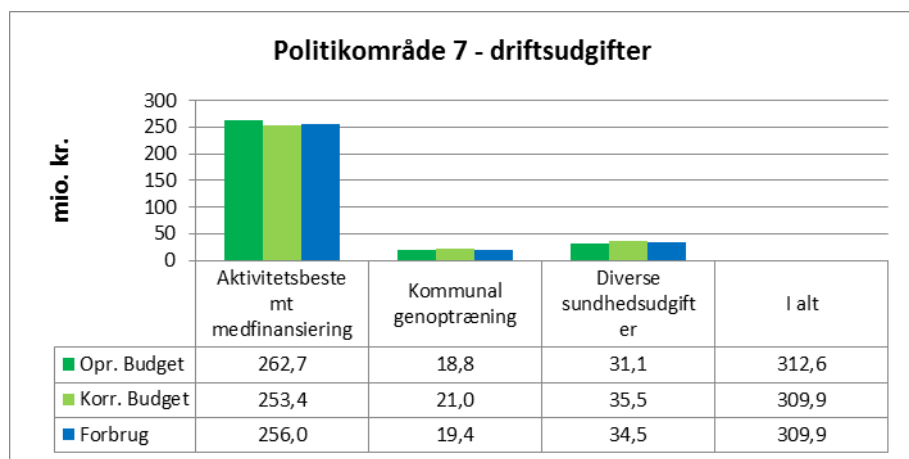
Tabellen er opgjort i 2016-priser.

Forbruget for unge med særlige behov har de seneste 4 år været stigende, særlig efter den nye organisering fra 2015. Det har vist sig, at Holbæk Kommune er særlig udfordret på domsanbragte unge, dagtilbud og på opholdssteder.

5.3.8 Politikområde 7 – Sundhed

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Regnskabsresultatet på området svarer til det forventede regnskab ved Budgetrevision 4.

På politikområde 7 var der samlet set et mindre forbrug på 2,7 mio. kr. De primære årsager er et mindre forbrug på Aktivitetsbestemt medfinansiering og overførte midler fra 2015, der blev indefrosset i 2016.

Aktivitetsbestemt medfinansiering:

Der har været et mindre forbrug på den Aktivitetsbestemte medfinansiering på 6,7 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget for 2016. Aktivitetsbestemt medfinansiering er de aktivitetsafhængige bidrag til det regionale sundhedsvæsen.

De primære årsager til mindre forbruget skyldes den positive effekt fra det nyoprettede "Fælles ambulatorium" i 2016, hvor patienterne kan få ordnet flere diagnoser samtidig. Dette afspejler sig i et pænt udgiftsfald fra 2015 til 2016 på Ambulant somatik. Derudover har efterreguleringen fra tidligere år været lavere i 2016 end den var i 2015.

Der er i administrationen usikkerhed omkring størrelsen af den forventede efterregulering fra regionen for 2016, idet der kan være ophobet regninger i regionen pga. indkørvanskeligheder med den elektroniske sundhedsplatform i region Hovedstaden. Dette vil have indflydelse på regnskab 2017.

Kommunal genoptræning:

Ambulant specialiseret genoptræning

Den kommunale genoptræning balancerer i forhold til oprindeligt budget. Den kommunale genoptræning er både de genoptræningsindsatser som ydes efter sundhedsloven (udskrivninger fra sygehusene) og træning efter service-loven (genoptræning og vedligeholdelsestræning).

Pulje

Der har været et mindre forbrug under puljen "Styrkelse af brugerråd og frivillighed". Den primære forklaring skyldes, at overførte midler fra 2015 blev indefrosset i 2016.

Overførslen fra puljen "Styrkelse af brugerråd og frivillighed" er i 2017 disponeret til ældrerådvalg.

Diverse sundhedsudgifter:

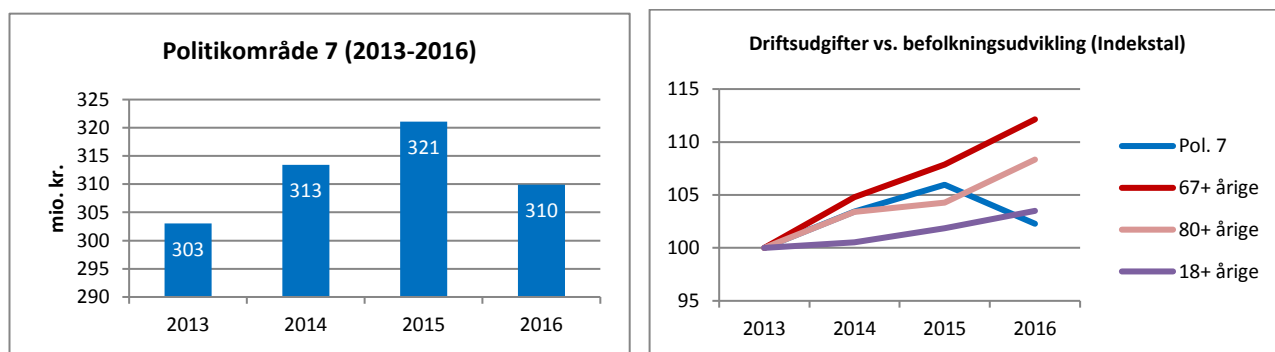
Der ses et merforbrug på 3,4 mio. kr. under diverse sundhedsudgifter, hvilket skyldes flere modsatrettede effekter.

Der har været et merforbrug på vederlagsfri behandling hos fysioterapeuter og på andre sundhedsudgifter, f.eks. til hospiceophold og færdigbehandlede patienter. Merforbruget skyldes, at plejehotellet ikke har reduceret udgiften tilstrækkelig på færdigbehandlede patienter, samt at taksten til vederlagsfri fysioterapi er steget mere end forudsat. Afregningsmodellen til vederlagsfri fysioterapi er i 2016 blevet ændret, hvilket netto har betydet en merudgift for Holbæk Kommune.

Der har modsat været et mindre forbrug under de aktiviteter, der hører under Sundhed og Træning. Den primære forklaring skyldes, at overførte midler fra 2015 blev indefrosset i 2016.

Historisk udvikling:

Tabellerne er opgjort i 2016-priser.

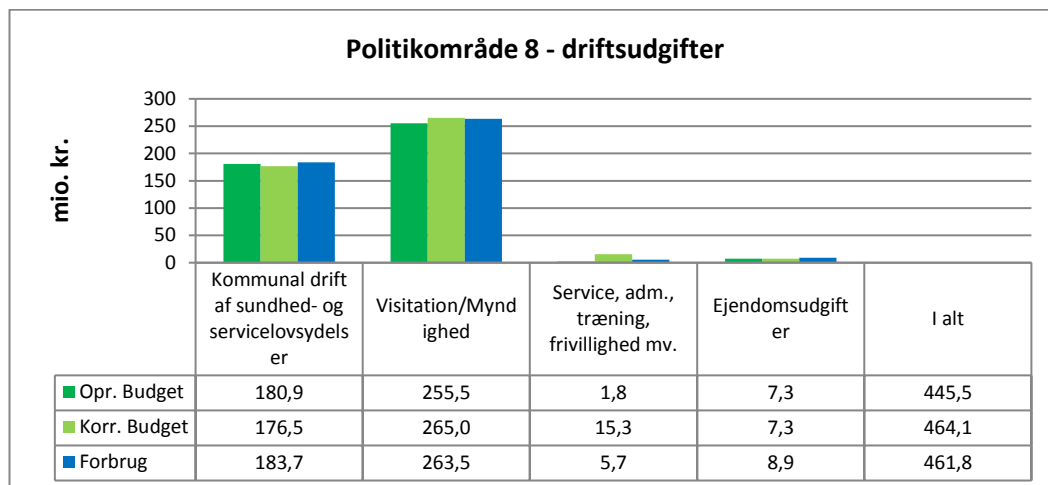

I perioden fra 2013 til 2016 har forbruget på Sundhedsområdet været varierende, hvilket skyldes flere underliggende faktorer:

- Udviklingen i 67+ årige er i perioden 2013 til 2016 steget med 12 pct. Denne borgerkategori er den gruppe, som trækker mest på sygehusvæsen og de praktiserende læger. Det betyder, at området i stadig højere grad bliver udfordret økonomisk.
- Aktiviteter fra Ældremilliarden blev i 2014 og 2015 bogført under sundhedsområdet. Disse aktiviteter blev i 2016 flyttet til ældreområdet, hvilket er en af årsagerne til faldet i forbruget fra 2015 til 2016.

5.3.9 Politikområde 8 – Ældreområdet

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Ældreområdet viser et merforbrug på 16,3 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, hvilket primært skyldes at der midlertidigt har været placeret budgetreduktioner på området, som efterfølgende er blevet udmøntet til øvrige udvalg.

Hjemmeplejen, plejecentre, cafeer, køkkener, rengøring, dagcentre og elever:

Den kommunale drift af service- og sundhedsydelser viser samlet set et merforbrug i forhold til det oprindelige budget. Der er flere modsatrettede bevægelser på området, som spænder over både mer- og mindre forbrug:

Kommunal hjemmepleje og hjemmesygepleje:

Der har været et merforbrug i forhold til det oprindelige budget for den kommunale hjemmepleje og hjemmesygepleje, hvilket skyldes flere faktorer. Der er i løbet af 2016 blevet implementeret et nyt omsorgssystem, hvor medarbejdere blev trukket ud af den daglige drift for at blive uddannet i programmet. Der blev medio 2016 udmøntet yderligere reduktioner til hjemmeplejen, som det ikke har været muligt at realisere. Derudover var der et større fald i bevillingerne fra myndighed, hvor det ikke har været muligt at ressource tilpasse hurtigt nok i den daglige drift.

Kommunale plejecentre og dagcentre:

Den kommunale drift af plejecentre og dagcentre har i 2016 samlet set været i balance. Plejehotellet havde dog et merforbrug, til omkostninger ifm. Opstart/indkøring af plejehotellet.

Antallet af kommunale plejeboliger blev netto reduceret med 12 boliger i 2016, hvilket ikke fremgår af det oprindelige budget. De færre kommunale boliger er en del af finansieringen af de omkring 50 nye friplejeboliger, hvilket er indarbejdet i korrigeret budget og fremgår som et øget forbrug under visitation/myndighed.

SOSU-Elever:

Der var et mindre forbrug på Social- og Sundhedselever. Årsagen er en kombination af færre ansøgere og et større frafald af elever i 2016.

Endvidere var der i 2016 en større efterregulering af refusioner fra 2013-2015, hvilket har bidraget til et mindre forbrug på området.

Visitation/myndighed:

Der er i forhold til det oprindelige budget et merforbrug på visitation/myndighed, hvilket skyldes at ikke alle nye aktiviteter var indarbejdet i det oprindelige budget. Der blev ved budgetrevisionerne i 2016 korrigeret for de allerede kendte udfordringer, f.eks. for mellemkommunale betalinger fra 2014 og 2015 samt de nye friplejeboliger. Medtages disse korrektioner er der generelt set balance i 2016 på området.

Der kom ultimo 2016 det forventede fald i bevillingerne til hjemmepleje og sygepleje på grund af det øgede fokus på bevillingsniveauet samt flere plejeboliger i 2016. Det nuværende bevillingsniveau er forudsat at fortsætte ind i 2017.

Service, administration og Værdighedsmilliard:

Der er et merforbrug i forhold til det oprindelige budget, hvilket skyldes at der på ældreområdet har været placeret midlertidige reduktioner i 2016, som i løbet af 2016 er blevet udmøntet til øvrige udvalg.

Der er et større mindre forbrug på Værdighedsmilliarden, da midlerne først blev udbetalt primo august 2016. Den sene udbetaling betyder, at størstedelen af aktiviteterne vedrørende Værdighedsmilliarden fra 2016 først sættes i gang i 2017.

Ses der bort fra de midlertidigt placerede budgetreduktioner og Værdighedsmilliarden, balancerer driften.

Ejendomsudgifter:

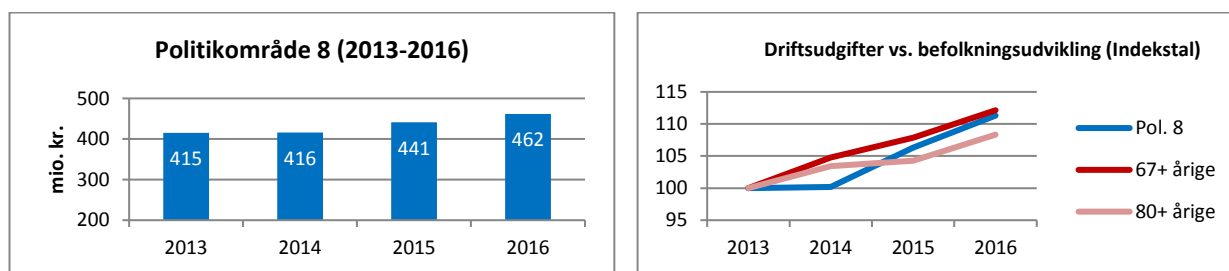
Der har været et merforbrug til tomgangsleje på ældreboliger. Den primære årsag er en sammenlægning af plejecentrene i Holbæk Kommune i 2016.

Sammenlægningen af plejecentrene har betydet, at den borgerbetalte husleje fra de nedlagte matrikler er bortfaldet, samtidig med at udgiften til bygningerne fortsat er der.

Merforbruget blev finansieret af driftsmidler til vedligeholdelse af kommunens øvrige bygninger.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser

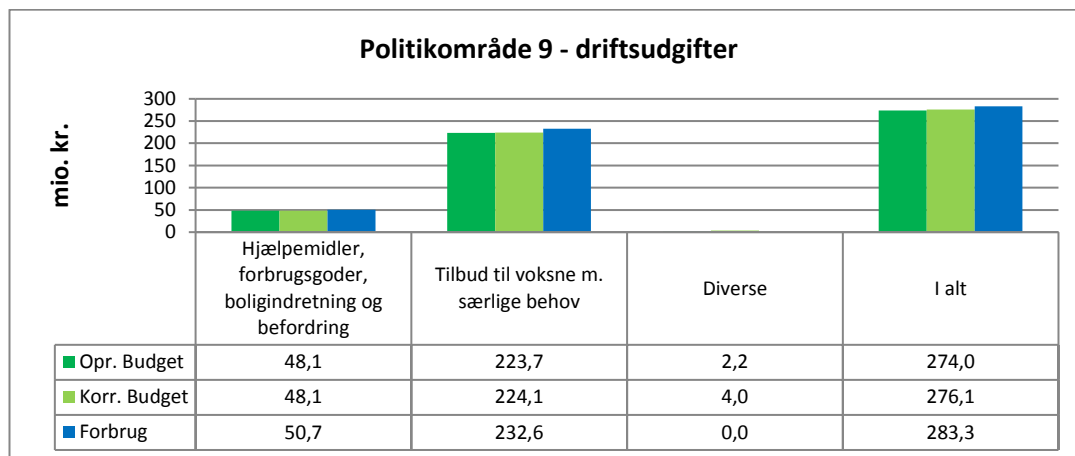
I perioden fra 2013 til 2016 har forbruget på Ældreområdet været støt stigende, hvilket skyldes flere underliggende faktorer:

- Udviklingen i 67+ og 80+ årige er i perioden 2013 til 2016 steget med hhv. 12 og 8 pct. Det betyder, at området i stadig højere grad bliver udfordret økonomisk.
- Ældremilliarden blev i 2016 og frem givet via bloktilskuddet, hvilket teknisk set vil fremgå som et øget forbrug, men reelt er midlerne forbrugsneutrale.
- Ved budgetrevision 2 i 2016 blev ældreområdet tilført midler fra øvrige udvalg til blandt andet de nye friplejeboliger, hvilket har øget forbruget på ældreområdet.

5.3.10 Politikområde 9 – Voksenspecialområdet

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Regnskabsresultatet på området svarer til det forventede regnskab ved Budgetrevision 4, dog har budgettet på Hjælpe middelområdet vist sig mere udfordret end først antaget.

I forhold til det oprindelige budget ses et merforbrug på voksenspecialområdet på 9,3 mio. kr., hvilket primært skyldes flere borgere samt en højere gennemsnit pris på området.

Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befording:

Der har i forhold til det oprindelige budget været et merforbrug på området. Merforbruget skyldes øgede udgifter til arm- og benproteser, samt øgede udgifter til støtte til køb af bil mv. Årsagen til sidst nævnte merudgifter er flere tabte sager i Ankestyrelsen, hvilket har betydet et øget forbrug i 2016.

Tilbud til voksne m. særlige behov:

Der har i forhold til det oprindelige budget været et merforbrug på området. De kommunale takstinstitutioner har 2016 været i balance, modsat har der været et større merforbrug på Myndighed. De primære forklaringer på merforbruget på Myndighed:

Der har været et merforbrug til "Beskyttet beskæftigelse" samt "Aktivitets- og samværstilbud" (§§ 103 og 104). Årsagen er en øget tilgang af nye borgere. Derudover har det ikke været muligt at realisere omstillingsprojektet til en forbrugsnedgang.

Der har været et større merforbrug på støtte-kontaktpersoner samt på botilbud (§§ 85, 107 108). Årsagen er stigende gennemsnitspris pr. borger, samtidig med at der har været en stigning hen over året i antallet af borgere, der har fået bevilget ydelser efter disse paragraffer.

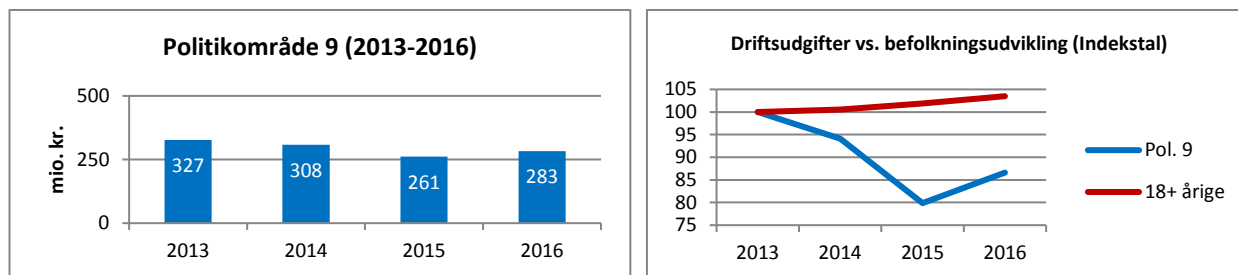
Myndighed: på voksenspecialområdets øvrige paragrafer har der ligeledes været merforbrug på hhv. Hjerneskode og Aflastning (§§ 84 og 102) mv. Den primære årsag er stigende gennemsnitspriser pr. sag.

Diverse:

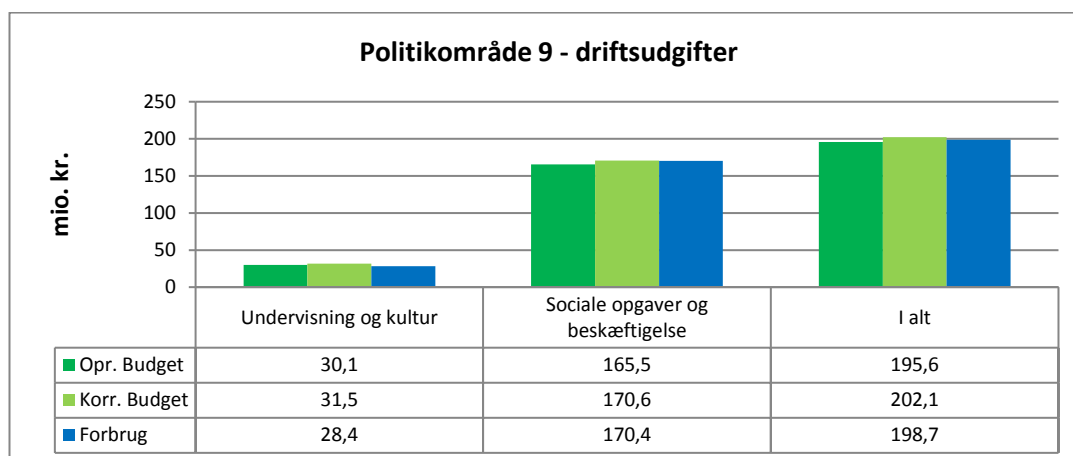
Der har været et mindre forbrug vedrørende Fællesskaberne. Årsagen er, at Fællesskaberne har været tilbageholdende med at give bevillinger fra puljerne til nye projekter, for derved at kunne bidrage mest muligt til den samlede overførsel fra 2016 til 2017.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

I perioden fra 2013 til 2016 har forbruget på Voksenspecialområdet været faldende, hvilket primært skyldes, at området blev delt mellem flere kerneområder i 2015 og 2016. Det er derfor vanskeligt at sammenligne forbruget over tid.

5.3.11 Politikområde 9 – Voksenspecial, UJU**Budget og forbrug for regnskabsåret 2016**

Samlet set er der et merforbrug på 3,1 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og et mindreforbrug på 3,4 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Den primære årsag til merforbruget skyldes udgifter til forebyggende indsats (SEL § 85) samt udgifter til botilbud til midlertidigt ophold (SEL § 107). Modsat er der et mindreforbruget der trækker i den anden retning, det kommer hovedsagelig fra kvindekrisecenter og forsorghjem.

Undervisning og kultur:

Samlet set er der et mindreforbrug på 1,7 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og et mindreforbrug på 3,1 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Mindreforbrug i forhold til det oprindelige budget skyldes, at der er færre borgere, der har modtaget et særlig tilrettelagt uddannelsesforløb (STU) i forhold til det forventet forbrug. Mindreforbruget i forhold til det korrigerede budget kommer fra Center for specialundervisning, som er en fastfrysning af overførsel fra 2015 til 2016, som skulle overføres til 2017.

Sociale opgaver og beskæftigelse:

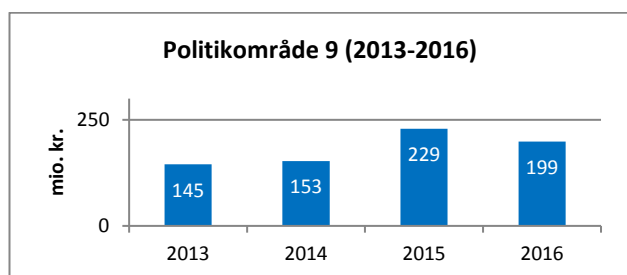
Samlet set er der et merforbrug på 4,9 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget, og et mindreforbrug på 0,2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der har været merudgifter til socialpædagogisk bistand (SEL § 85) samt

botilbud til midlertidigt ophold (SEL §107). Modsat har der været et mindreforbrug på kvindekrisecentre og forsorgshjem, kontante ydelser samt boligsikring/boligydelse.

Historisk udvikling:

Budgettet på voksenspecialområdet er i 2016 delt som følge af nytænkning af den sociale indsats. Hvilket betyder, at en stor del af indsatsen flyttes fra udvalget Uddannelse og Job til Udvalget Aktiv hele Livet, dermed flyttes en delmængde af budgettet også i 2016. Derudover er der lagt store budgetreduktioner ind på det specialiserede område fra 2015 og frem til 2020. Det betyder, at den hidtidige praksis er under forandring, og det vil den også være fremadrettet.

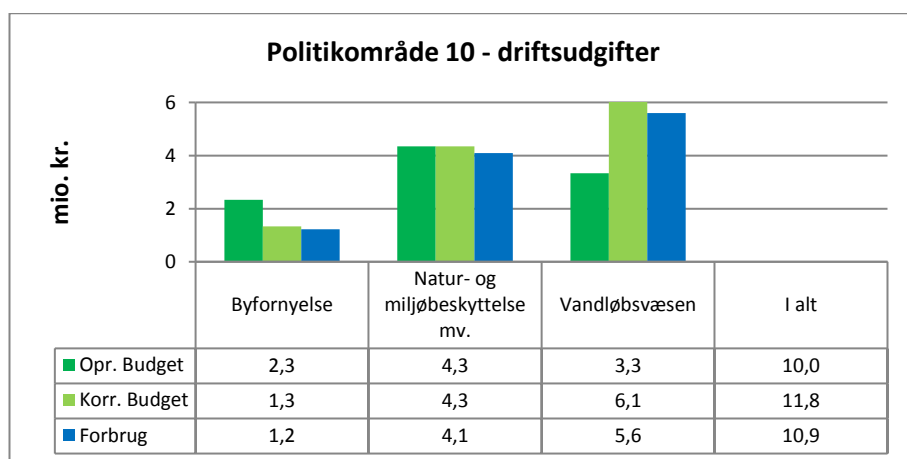
Tabellen er opgjort i 2016-priser.

I perioden fra 2013 til 2016 har forbruget på Voksenspecialområdet været faldende, hvilket primært skyldes, at området blev delt mellem flere kerneområder i 2015 og 2016. Det er derfor vanskeligt at sammenligne forbruget over tid.

5.3.12 Politikområde 10 – Miljø og Planer

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

På politikområde 10 – Miljø og Planer er der et merforbrug på 0,9 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget 2016.

Byfornyelse:

Mindreforbruget skyldes, at der blev overført 1 mio. kr. til anlæg i henhold til budgetaftalen oktober 2014.

Natur- og miljøbeskyttelse mv.:

Der har været et lille mindreforbrug på området.

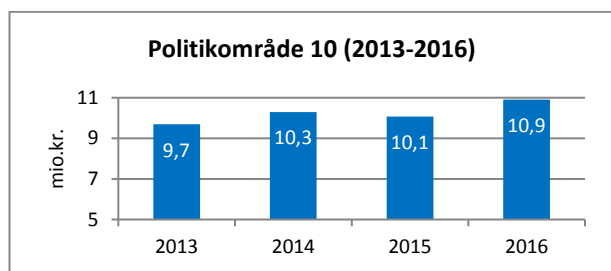
Vandløbsvæsen:

Grundet udskydelse og opbremsning i aktiviteter samt ikke fuldt ud gennemførte vandløbsregulativer, har disse aktiviteter haft færre udgifter end forventet.

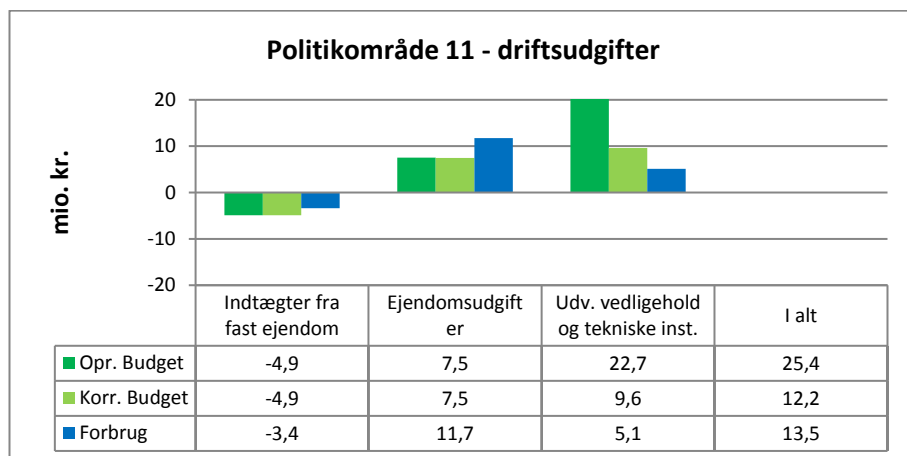
Omvendt har der været merudgifter til entreprenører til oprensning mv.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

Stigning i forbruget fra 2013 til 2016 på omkring 1,2 mio. kr. skyldes hovedsagelig stigning i udgifter til vandløbsadministration.

5.3.13 Politikområde 11 – Ejendomme**Budget og forbrug for regnskabsåret 2016**

Forbruget var 13,5 mio. kr. mod et oprindeligt budget på 25,4 mio. kr., hvilket er et mindreforbrug på 11,9 mio. kr. Hovedforklaringen bygger på en teknisk rettelse, idet en del af budgettet er flyttet ud af området.

Indtægter fra fast ejendom

Indtægter fra fast ejendom er 3,4 mio. kr., hvilket er 1,5 mio. kr. mindre end budgettet. Årsagen er at der var færre indtægter på forpagtninger, at arealer blev brugt til andet formål, og at lejemål som for eksempel Vækstfabrikken er fraflyttet.

Ejendomsudgifter / Udvendigt vedligehold og tekniske installationer

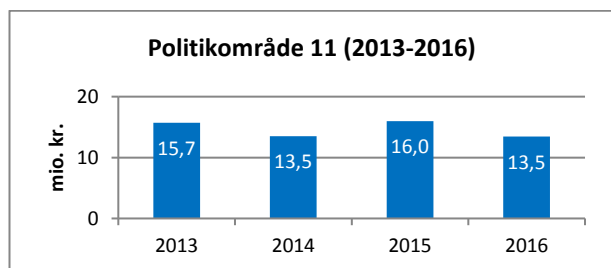
Samlet udgør det oprindelige budget 30,2 mio. kr., og forbruget blev på 16,8 mio. kr., hvilket er et mindreforbrug på 13,4 mio.kr. Størstedelen kan forklares ved en teknisk flytning af budget.

Drifts- og vedligehold af bygninger har på grund af indkøbsstoppet medført et mindreforbrug på 1,7 mio. kr.

Tilsvarende har omkostninger til midlertidig placering af flygtninge medført et merforbrug på 1,2 mio. kr.

Historisk udvikling:

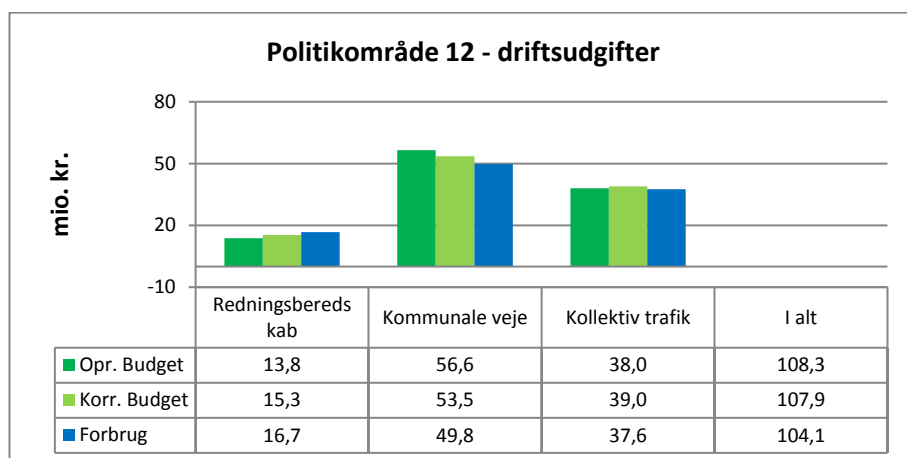
Tabellen er opgjort i 2016-priser

Forbruget for 2016 ligger på niveau med tidligere år. I 2015 skal man være opmærksom på, at forbruget ligger højt pga. udgifter til flygtningeboliger.

5.3.14 Politikområde 12 – Kommunale veje og trafik

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Redningsberedskab:

Merforbruget på 2,9 mio. kr. skyldes dels udbetaling af feriepenge til medarbejdere, som blev overført til det fælles beredskab, dels en ikke udmøntet budgetbesparelse på 2,1 mio. kr.

Kommunale veje:

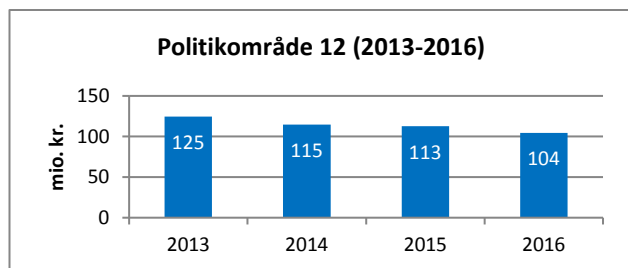
Forbruget i 2016 blev 6,8 mio. kr. lavere end det oprindelige for budget 2016 kr. Den milde vinter har gavn timer udgifter til vintertjenesten, vejbelysning opnåede en besparelse ved investering i ny teknologi, og funktionskontrakter blev billigere som følge af fald i olieprisindekset. Indkøbsstoppet har også haft en effekt på mindreforbruget.

Kollektiv trafik:

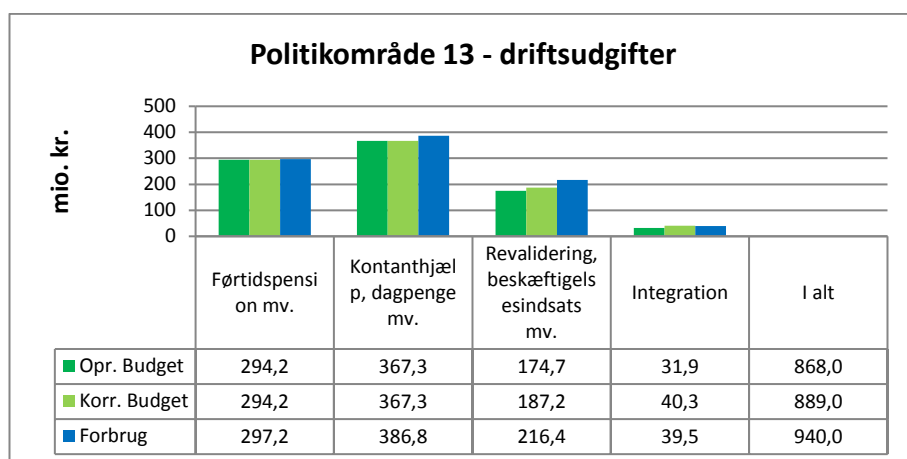
Busdriften har haft et mindreforbrug på 1,5 mio. kr., hvilket kan forklares med lavere bidragssatser, samt lavere udgifter end forventet. Der har været et merforbrug til Orøfærgen på 1,1 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget, hvilket skyldes, at det generelle ø-tilskud først blev omplaceret/bevilliget til området ved budgetrevision 1 i 2016.

Historisk udvikling:

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

Forbruget i 2016 var lavt som følge af indkøbsstop, regulering af asfaltindeks samt besparelsen på den kollektive trafik. Samtidig har det været en mild vinter.

5.3.15 Politikområde 13 – Uddannelse og Beskæftigelse**Budget og forbrug for regnskabsåret 2016**

Der har i 2016 været et merforbrug på politikområde 13 på 72,0 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget. Der er givet tillægsbevillinger på 21 mio. kr. hvorved merforbruget er 51,0 mio. kr. højere end det korrigerede budget. Merforbruget er fordelt på flere forskellige ydelser, hvor sygedagpenge tegner sig for den største enkeltpost med et merforbrug på 23,8 mio. kr. En del af forklaringen på merforbruget kan henføres til, at der ved budgetlægningen var en forventning om et lavere antal borgere på sygedagpenge end hvad der faktisk har vist sig at være.

I 2016 indførtes en ny refusionsreform, hvilket betød at jo længere tid en borger er på en forsørgelsesydelse des færre refusioner får kommunen for borgeren. Denne nye model har betydet, at Holbæk Kommune trods stigende udgifter til forsørgelsesydelser i 2016 har kunne hjemtage færre refusioner af ydelserne, hvormed kommunens nettoudgifter er steget som følge af indførelsen af refusionsreformen.

Samtidig har der været en stigning fra 2015 til 2016 på samlet set 1 % i antallet af borgere på forsørgelse i Holbæk kommune, hvor der på landsplan har været et fald i antallet af borgere på forsørgelse på 1 %.

Førtidspension mv.:

På området er der et merforbrug på førtidspensionsområdet på 3,0 mio. kr. Merforbruget kan henføres til en højere stigning i antallet af personer på førtidspension end forudsat i budgettet.

Kontanthjælp, dagpenge mv.:

Der var et merforbrug på området sygedagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp og medfinansiering af A-dagpenge til forsikrede ledige på 19,5 mio. kr. Resultatet kan primært henføres til sygedagpenge, hvor der var et merforbrug på 23,8 mio. kr. I januar 2016 var der 129 flere borgere på sygedagpenge end forudsat ved budgetteringen, mens der i december fortsat var 73 flere borgere på ydelsen. Det er således lykket med at nedbringe antallet af borgere på sygedagpenge i 2016, men faldet har ikke været stort nok til at imødegå budgetudfordringen.

Revalidering, beskæftigelsesindsats mv.:

Indenfor revalidering og beskæftigelsesindsatsen mv. er der et samlet merforbrug på 41,7 mio. kr. Merforbruget skyldes primært udgifter til fleksjob (15,4 mio. kr.), ressourceforløb og jobafklaring (17,8 mio. kr.) samt ledighedsydelse (15,6 mio. kr.). På disse områder har der været en større tilgang af modtagere end forventet forud for dannelsen af det oprindelige budget. Der har været et mindreforbrug på revalidering (6,8 mio. kr.), hvilket skyldes en opbremsning i tilgangen til ydelsen. Udgifterne til arbejdsmarkedsforanstaltninger har i 2016 været i balance.

Budgettet blev i forbindelse med BR-I opskrevet med 13,9 mio. kr. som følge af refusionsreformen og tildelingen af flygtningekvoter. Set i forhold til det korrigerede budget er der et merforbrug på 27,8 mio. kr.

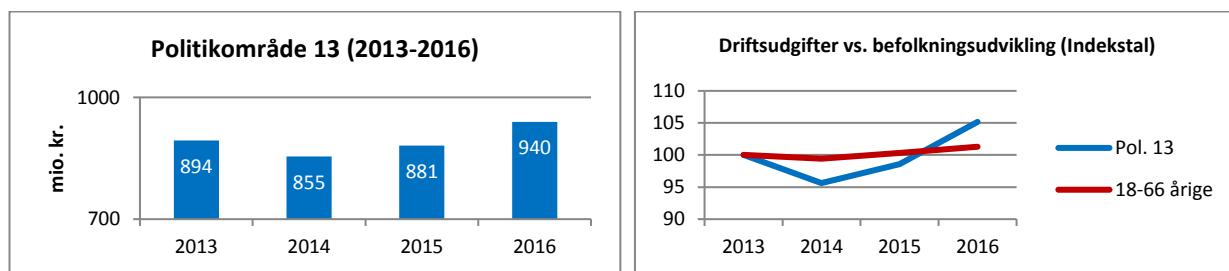
Integration mv.

Der har været et merforbrug i udgifterne til integration på 9,6 mio. kr. Merforbruget vedrører både udgifter til forsørgelse og udgifter til danskuddannelse mv. hvilket skyldes en tilgang i antallet af flygtninge, som er visiteret til kommunen i 2016 på 107.

Modsat har der været et lille mindreforbrug på produktionsskoler samt erhvervsskolernes grunduddannelse (EGU), som blandt andet skyldtes færre elever på produktionsskole i 2016, og refusionerne fra 2015 blev hentet i 2016 på EGU.

Historisk udvikling:

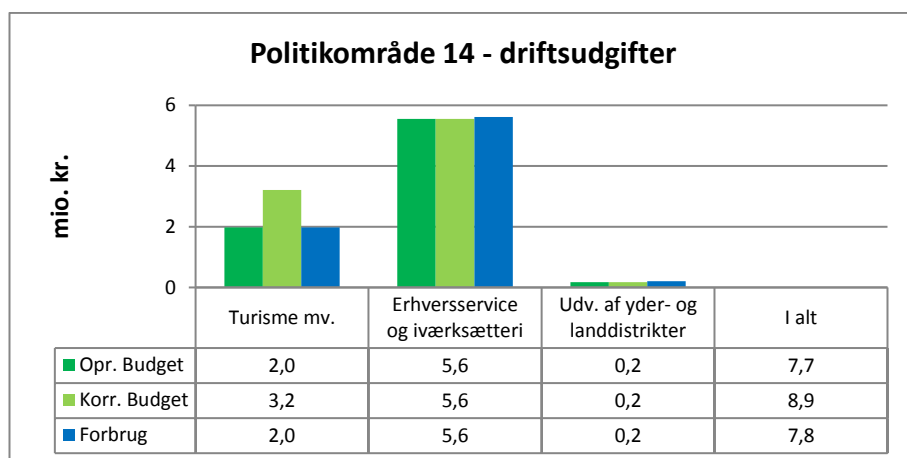
Tabellen er opgjort i 2016-priser

Udgifterne til forsørgelse er steget de seneste to år, til trods for en ret konstant udvikling i arbejdsstyrken. Hertil kommer at der på landsplan har været en afgang i antallet af personer på forsørgelse, mens der i Holbæk kommune har været en tilgang. Fra 2015 til 2016 har der været en stigning i antallet af personer på jobafklaring, ressourceforløb, ledighedsydelse og uddannelseshjælp, mens der har været en afgang på A-dagpenge.

5.3.16 Politikområde 14 – Erhverv

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Turisme mv.:

Området har anvendt de budgetterede midler som planlagt. Der er bl.a. anvendt 0,56 mio. kr. i forbindelse med turismeindsatsen på Orø (en indsats, som omfatter ansættelse af en turistfaglig medarbejder, som bl.a. skulle understøtte og opbygge turismeaktiviteter på Orø). Som led i samarbejdsaftalen med Holbæk Erhvervsforum om Turisめforum, er der ydet tilskud med 1,4 mio. kr. Aftalen indebærer indsats til at markedsføre Holbæk Kommune med henblik på at tiltrække flere turister, at udvikle og koordinere turismeindsatsen i kommunen - også på kultur- og fritidsområdet, så størst mulig synergi opnås - og at gennemføre arrangementer.

Fra det oprindelige budget blev der i juni 2016 vedtaget en budgetreduktion på 1,9 mio. kr. i forbindelse med den generelle opbremsning af forbruget.

Et ikke anvendt rammebeløb på 1,2 mio. kr., som var en overførsel fra 2016, bliver overført til 2017.

Erhvervs-service og iværksætteri:

Området har anvendt de budgetterede midler som planlagt. Der er givet et tilskud på 1,3 mio. kr. til Væksthus Sjælland (finansieret af DUT-midler), samt ydet tilskud på 4,3 mio. kr. til Holbæk Erhvervsforum.

Tilskuddet til Holbæk Erhvervsforum dækker primært to områder: "Byforum" modtog 1,7 mio. kr. til bl.a. at fremme detailhandlen i Holbæk Kommune, og til at fremme ambitionen om at udvikle Holbæk som en attraktiv handelsby. Den anden del af tilskuddet på 2,6 mio. kr. til Holbæk Erhvervsforum er anvendt til:

- Erhvervs-service, bl.a. fremme erhvervsudviklingen i hele kommunen, yde erhvervs-service i form af information, netværk, vejledning, arrangementer og temamøder
- Iværksætteri (vejledning og servicering af iværksættere)
- Implementering af Byrådets Vækstpolitik (sikre, at konkrete initiativer og tiltag gennemføres)
- 'Nye tiltag', herunder internationalisering (udfolde nye tiltage, som igangsættes af kommunen i regi af vækstdagsordenen og supportere igangsatte tiltag for at markedsføre kommunen internationalt).

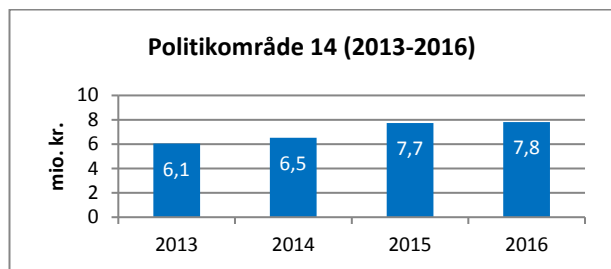
Udvikling af yder- og landdistrikter:

Området har anvendt de budgetterede midler som planlagt. Området har afholdt en udgift på 0,1 mio. kr. vedrørende tilskud til LAG Midt-Nordvestsjælland og 0,1 mio. kr. vedrørende Energiklyngecenter Sjælland.

Historisk udvikling:

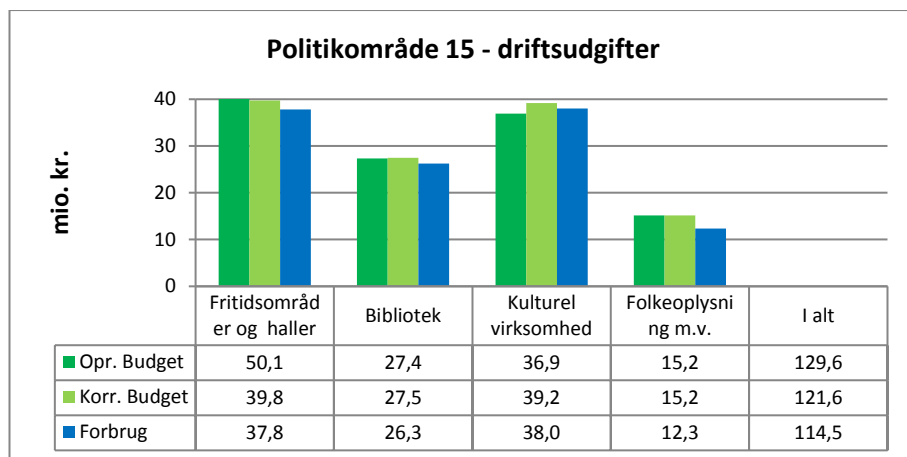
Tabellen er opgjort i 2016-priser

Der er få udsving over årene. Det øgede forbrug fra 2014 til 2015 skyldes øget budget på 0,8 mio. kr. til ”Styrkelse af Bymidten” (Byforum), samt et øget budget på 0,3 mio. kr. vedrørende kommunal medfinansiering af EU-midler i forbindelse med videreudvikling af Vækstfabrikken version 2,0.

5.3.17 Politikområde 15 – Kultur og Fritid

Budget og forbrug for regnskabsåret 2016

Politikområde 15 viser et mindreforbrug på 15,1 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. De 10,2 mio. kr. er en teknisk omplacering.

Fritidsområder og haller:

Der er et mindreforbrug på 12,3 mio. kr., hvoraf de 10,2 er driftsudgifter til idrætsanlæg i Holbæk By. I 2016 lå midlerne i det oprindelige budget, men blev teknisk omplaceret i starten af året til anlæg. Midlerne er fjernet fra området i 2017 og 2018, men bliver lagt tilbage igen i udvalget fra budget 2019.

Bibliotek:

Biblioteket har et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. På grund af indkøbsstop har biblioteket holdt kraftigt igen med indkøb/fornyelse af samlinger - herunder af bøger, musik (elektronisk såvel som fysisk indkøb) mv.

Kulturel virksomhed:

Dette område viser et merforbrug på 1,1 mio. kr. Projekt Images 2016 har en restsum (slut- udbetaling) fra CKU, som endnu ikke er blevet udbetalt. Disse midler modtages i 2017, når regnskabet er gjort op.

Folkeoplysning mv.:

Dette område viser et mindreforbrug på 2,9 mio. kr. Området indeholder folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, fritidsaktiviteter samt lokaletilskud.

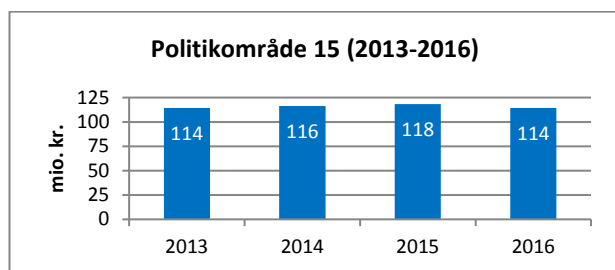
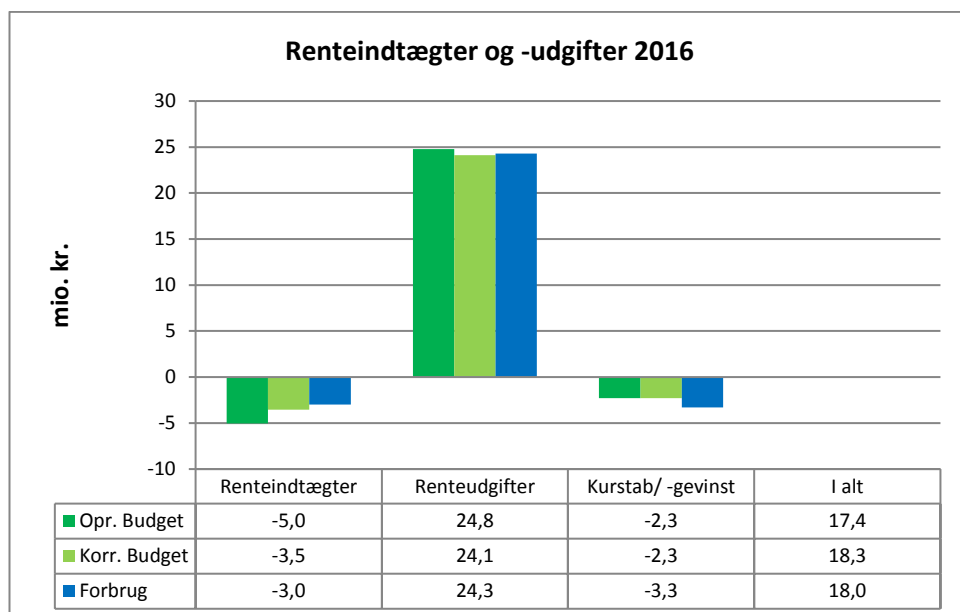
Mindreforbruget er jævnt fordelt på alle aktiviteter, blandt andet godkendte politiske projekter, hvor midlerne løbende bliver udbetalt i takt med, at projekter/aktiviteter realiseres.

Som følge af indfrysningen af overførsel af budget 2015 til budget 2016 samt indkøbsstoppet fra midten af 2016 har der generelt været udvist tilbageholdenhed, hvilket har afstedkommet et mindreforbrug på budgettet.

Historisk udvikling:

Nedenstående tabel viser den historiske udvikling på Kultur og Fritid fra 2013 til 2016. Der har været mere tilbagehold i aktiviteterne i 2016 efter tre år med stigende udvikling og nye tiltag. På grund af indkøbsstoppet i 2016 er nye tiltag og bevillinger udskudt til 2017.

Tabellen er opgjort i 2016-priser.

5.4 Renter**Renteindtægter:**

De samlede renteindtægter har givet en indtægt på 3 mio.kr. imod forventet 5 mio.kr., da kommunen har haft en lavere kassebeholdning hen over året samt en mindre forrentning end forventet ved budgetlægningen.

Renteudgifter:

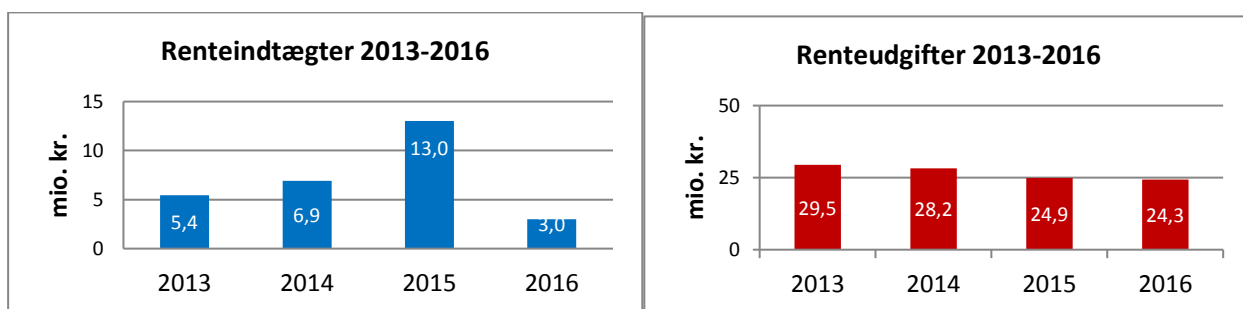
Renteudgifterne har i 2016 været 24,3 mio. kr., og i forhold til det oprindelige budget på 24,8 mio. kr. har der været et mindreforbrug på 0,5 mio. kr.

Det skal hertil bemærkes, at der er blevet udbetalt 1,5 mio.kr. i rentegodtgørelse i forbindelse med tilbagebetaling af grundskyld, som er finansieret af lavere renteudgifter til langfristet gæld. Mindreudgiften skyldes en mindre låneoptagelse året før end forventet ved budgetlægningen.

Kurstab/-gevinst:

Indtægten på 3,3 mio. kr. vedrører ikke kursgevinster, men udgør provision af afgivne garantier.

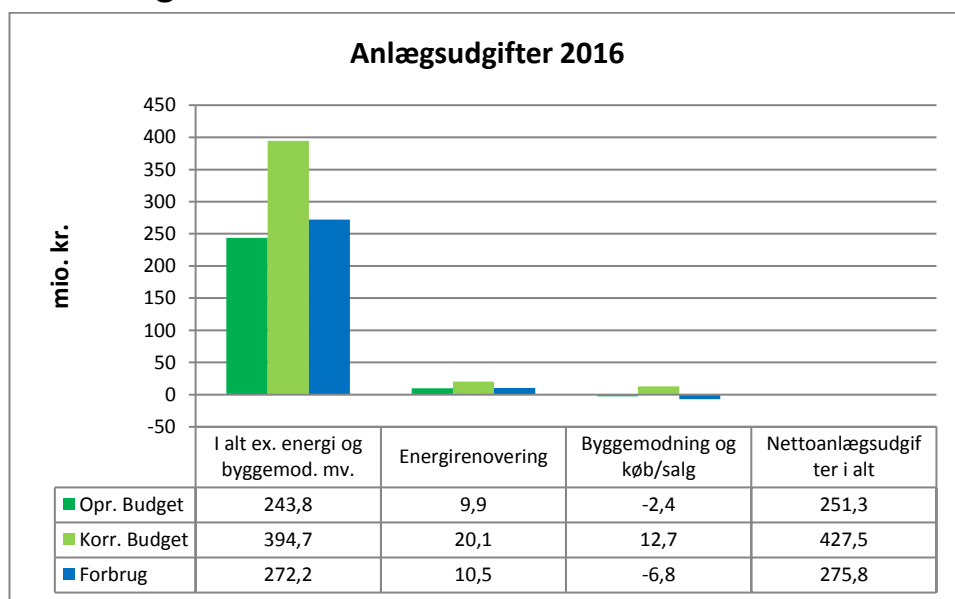
Historisk udvikling:

Renteindtægterne har i perioden 2013 – 2016 givet en indtægt fra 3 mio.kr. til 7 mio.kr. Den højere indtægt i 2015 udgør Holbæk Kommunes andel af salget af KMD-ejendommene.

Renteudgifterne til langfristet gæld, tilbagebetaling af grundskyld m.m. har i 2013 – 2016 været ca. 24-29 mio. kr. i hvert år.

5.5 Anlæg

I alt ex. energi og byggemod. mv.:

Anlægsudgifterne på netto 272,2 mio. kr. er anvendt til:

Regnskab 2016 (mio.kr.)	Oprindelig Budget 2016	Korrigeret Budget 2016	Regnskab 2016
Økonomiudvalget			
Diverse anlægsbesparelser m.m.		-18,5	
Ordinære anlægsarbejder	-0,2	5,6	1,6
Renoveringspuljen	26,9	64,3	43,6
Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"			
Folkeskoler	25,2	43,9	15,8
Dagpleje og daginstitutioner	12,5	39,3	31,3
Fælles Tandreguleringsklinik		0,9	
Udvalget "Aktiv Hele Livet-Sundhed/Omsorg"			
Servicearealer - Plejecenter Samsøvej			16,8
OPP i Tølløse (plejecenter m.m.)	89,5	95,7	79,5
Servicearealer - plejecenter Elmelunden			-2,8
Ældreområdet	0,0	33,3	0,1
Voksne med særlige behov	5,0	6,3	7,8
Udvalget for Klima og Miljø			
Vejbelysning (gadelys)		15,7	27,6
Vandløb, jordforurening, miljøbeskyttelse	4,6	6,6	-0,8
Broer	7,9	8,5	2,6
Holbæk Sportsby, byggemodning, ledelse		20,0	7,9
Øvrige (trafikanlæg, stier, veje, byfornyelse)	12,4	26,4	16,5
Udvalget "Kultur, Fritid og Fællesskab"			
Holbæk Sportsby	55,4	28,1	12,6
Brorfeldeprojektet		5,8	6,8
Vandkulturhus m.m., Holbæk Havn	3,1	4,1	4,3
Øvrige (museum, Gammel Havn, friluftsbad)	1,5	8,7	1,0
Anlægsudgifter i alt	243,8	394,7	272,2

Udgifterne under udvalgene har i store træk været til:

- *Økonomiudvalget* – ordinære anlægsarbejder er udgifter til tagrenovering af Rådhuspladsen 1, Holbæk (Holbæk Rådhus)

Renoveringspuljen er hovedsageligt anvendt til Kasernevej 6, havneområdet, skoler, haller, Sdr. Skole PCB renovering, daginstitutioner, ældreboliger, Jernbanevej 6 fremtidens arbejdsplads, Holbæk (administrationsbygningen).

- *Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"* – under folkeskoler er det til Skovvejens Skole, afd. Nr. Jernløse

Daginstitutioner – digitalisering i dagtilbud, fornyelse af legepladser, omlægning af dagplejepladser, Tølløse Midgård, Galaxen Jyderup.

- *Udvalget "Aktiv Hele Livet – Sundhed og Omsorg"* – under voksne med særlige behov er det opførelse af handicapboliger Søbæk Have.

- *Udvalget for Klima og Miljø* – udgifter under øvrige er til byfornyelse, ændrede tilkørselsforhold på Stenhusbakken Plejehotel, vejanlæg Holbæk Havn til Ny Hage, fællessti fra Nr. Vallenderød til Ugerløse, diverse vejreguleringer og forbedring af vejen, parkeringspladser/parkeringsarealer, forlængelse af Stationsvej til ny omfartsvej syd om Vipperød, diverse stier, elevator mellem Valdemar Sejrs Vej og Erik Menvedsvej, nybygning Orø Havn.
- *Udvalget "Kultur, Fritid og Fællesskab"* – under øvrige er det tilskud til Holbæk Museum, udgifter til GammelHavn, Ugerløse Friluftsbad, Jyderup Hallen, tilskud fra lokalområdepuljen (Hagedsted, Tølløse, Undløse og Jyderup).

Energirenovering:

Anlægsudgifterne på 10,5 mio. kr. er anvendt til:

Regnskab 2016 (mio.kr.)	Oprindelig Budget 2016	Korrigeret Budget 2016	Regnskab 2016
Skoler			5,2
Haller			1,3
Brorfelde			1,7
Daginstitutioner			2,1
Administrationsbygninger			0,2
Rammebudget	9,9	20,1	
Energirenoveringsudgifter i alt	9,9	20,1	10,5

Som følge af de lavere udgifter til energirenovering er der en tilsvarende mindre låneoptagelse i forhold til det forventede, da energirenoveringsudgifterne er fuldt ud lånefinansieret.

I anlægsoverførslerne fra 2016 til 2017 er der overført 9,7 mio. kr., som følge af det lavere anlægsniveau i 2016.

Byggemodning og køb/salg:

Nettoindtægten på -6,8 mio. kr. hidrører fra:

Regnskab 2016 (mio.kr.)	Oprindelig Budget 2016	Korrigeret Budget 2016	Regnskab 2016
Byggemodning Knabstrup, Svinninge og Nr. Jernløse, Jyderup Nord - netto		13,2	
Byggemodning Stenhusvej	-3,0	-3,0	0,2
Byggemodning af Auroravej		14,0	4,3
Byggemodning af Fjordstjernen		10,3	1,7
Øvrige byggemodningsudgifter		0,5	0,2
Salg af grunde Auroravej (netto)			-1,6
Salg af diverse byggegrunde (netto)			-1,3
Salg af diverse arealer (netto)		-4,1	-11,4
Køb af ejendom		2,1	2,1
Omkostninger i f.m. salg af ejendomme m.v.	0,6	0,6	1,4
Salg af diverse ejendomme (netto)		-20,9	-2,4
Nettoindtægt i alt	-2,4	12,7	-6,8

Byrådet har en overordnet beslutning om at *køb/salg af ejendomme* samt *byggemodningsudgifter*, skal finansieres af *salg af grunde/ejendomme*.

Byrådet har i sit møde d. 12.10.2016 afsat et samlet beløb på netto 13,2 mio.kr. byggemodning i Knabstrup. Svinninge, Nr. Jernløse og Jyderup. Beløbet er forudsat finansieret af salg af diverse jord og ejendomme.

Byggemodningen af Auroravej skal finansieres af salget af grundene, og "overskuddet" i 2014 og 2015 skal være med til at finansiere de fremtidige byggemodningsudgifter i 2016 m.m.

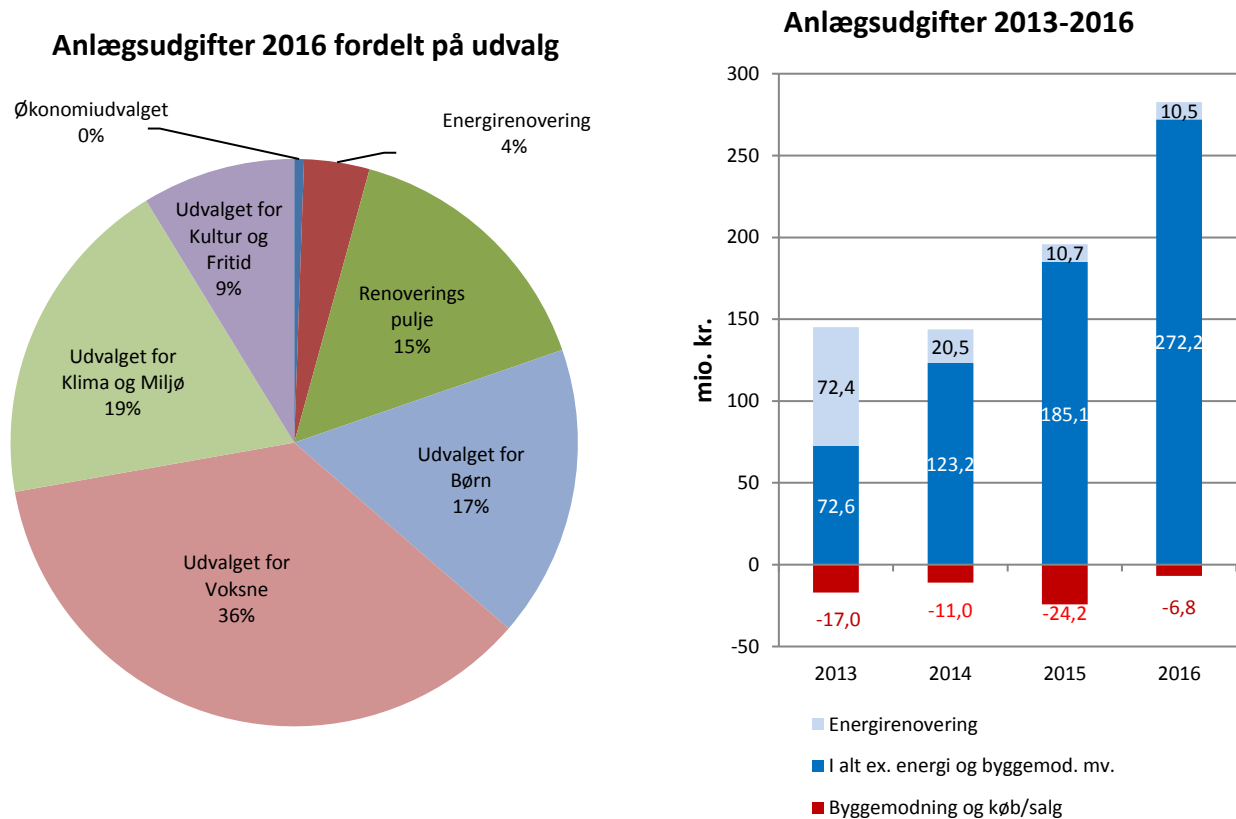
Byggemodning af Fjordstjernen Holbæk Havn er finansieret af salgsindtægten, der er indgået i regnskabet for 2013.

Salget af diverse arealer har hovedsageligt været grund til Søbæk Have, Skovlyst, Roskildevej 262, Jernbanevej 26a, Tølløse m.m.

I 2016 har Holbæk Kommune købt Oldvejen 22a (det gamle Bromuseum).

Salget af diverse ejendomme er hovedsageligt Tølløsevej 66, Tølløse og Falkevej 2-10, St. Merløse.

Historisk udvikling:

Som det fremgår af oversigten over anlægsudgifter 2013-2016 har de samlede anlægsudgifter i 2013 og 2014 været på 145 mio.kr., i 2015 på 196 mio.kr. og i 2016 283 mio.kr., men det skal hertil bemærkes 96 mio.kr. vedrører servicearealer Samsøvej og OPP plejehjemmet i Tølløse.

Byggemodning og køb/salg af grunde og bygninger har i perioden 2013 – 2016 givet en samlet nettoindtægt i 2016-priser på 59 mio.kr.

Forsyningen

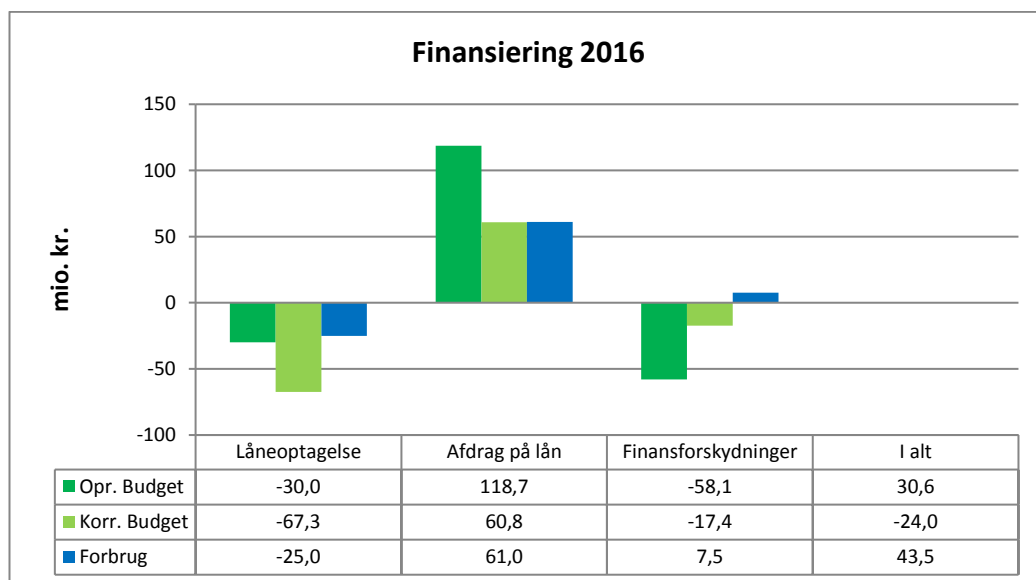
Samtlige forsyningsvirksomheder (vand, varme, spildevang og affald) er blevet selskabsgjort af Holbæk Byråd den 27.01.2010 (spildevang) og den 26.05.2010 (vand, varme og affald).

Pr. 1. januar 2016 er Holbæk Forsyning fusioneret med forsyningselskaberne fra Lejre og Roskilde Kommuner og har dannet FORS A/S:

Selv om affaldsområdet er blevet selskabsgjort skal udgifter/indtægter for hver type affald (dagrenovation, genbrug, storskrald og affald m.m.) optages i kommunens regnskab. Det har ingen indvirkning på kommunens regnskabsresultat, da årets resultat skal optages på en mellemregningskonto med Holbæk Forsyning.

Der har i 2016 været en samlet nettoindtægt på 11,4 mio. kr., hvilket betyder, at borgere/ virksomheder ultimo 2016 har et samlet tilgodehavende hos forsyningen, på affaldsområdet, på 13,9 mio. kr.

5.6 Finansiering

5.6.1 Låneoptagelse

Holbæk Kommune har i 2016 en samlet låneadgang på 59 mio.kr. Det hjemtaget lån på 25 mio.kr. i 2016 er frigivelse af det deponerede beløb i 2015, da Holbæk Kommune hjemtog for meget lån i 2015.

I marts 2017 vil der blive optaget lån på 34 mio.kr. til finansiering af anlægsudgifter i 2016, men på grund af ændrede regler fra Økonomi- og Indenrigsministeriet, må lånet først optages, når udgifterne har været afholdt og ikke som tidligere på baggrund af et skøn (eventuelt for meget hjemtaget lån i et år blev deponeret på en særskilt bankkonto i kommunens pengeinstitut, og modregnet næste års låneoptagelse).

5.6.2 Afdrag på lån

Der har i 2016 været udgifter til afdrag på lån på i alt 61 mio. kr. imod oprindeligt forventet 118,7 mio. kr.

Mindreforbruget skyldes at der i budgettet var forudsat, af Holbækhus skulle sælges, hvorfor der var afsat 42 mio.kr. til indfrielse af lån. Nævnte lån er imidlertid ikke indfriet, da ejendommen beholdes og anvendes til flygtningeboliger m.m. Herudover var der afsat 16 mio.kr. for meget til afdrag på lån (fejl).

5.6.3 Finansforskydninger incl. Byggekredit

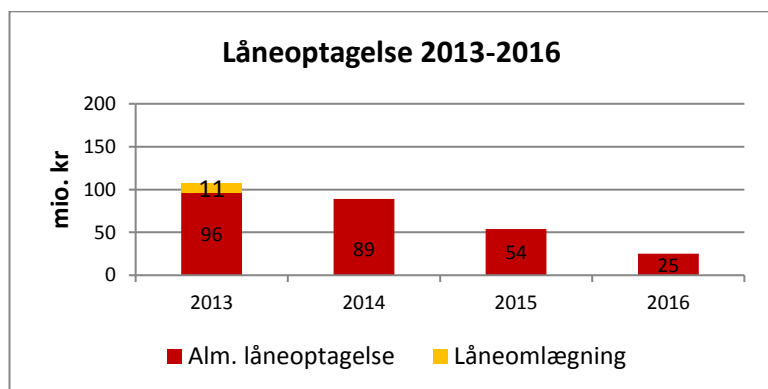
Regnskab 2016 (mio.kr.)	Oprindelig Budget 2016	Korrigeret Budget 2016	Regnskab 2016
Byggekredit	-69,9	-58,6	-66,0
Pantebreve	-0,3	-0,3	-0,3
Udlån til beboerindskud	1,0	1,0	1,4
Indskud i Landsbyggefonden	5,0	10,2	11,7
Andre langfristede udlån og tilgodeh.	1,9	3,2	1,3
Deponering Holbæk Sportsby		22,9	7,0
Afdrag på gæld til Holbæk Forsyning	3,4	3,4	3,4
Kirken			-0,5
Mellemregning mellem årene			47,0
Øvrige finansforskydninger	0,8	0,8	2,5
Finansforskydninger i alt	-58,1	-17,4	7,5

Den optagne byggekredit på 66 mio.kr. er anvendt til delvis finansiering af OPP Plejehjemmet i Tølløse.

I 2016 er der foretaget indskud i landsbyggefonden på i alt 11,7 mio.kr. til Vølundgrunden, Søbæk Have (VAB), Jernbanevej 26a, Tølløse (VAB) samt driftsstøttelån til diverse boligselskaber.

På mellemregning mellem årene har der i 2016 været en forøgelse af aktiverne/formindskelse af passiverne på netto 47 mio. kr.

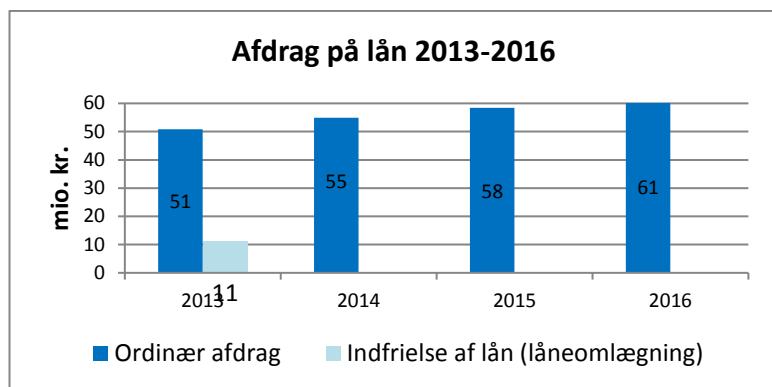
Historisk udvikling:

Som det fremgår af ovenstående, har den almindelige låneoptagelse svinget fra 25 mio. kr. i 2016 til 96 mio. kr. i 2013.

Det skal hertil bemærkes, at der som følge af de ændrede regler om låneoptagelse, optages et lån på 34 mio.kr. i 2017, som reelt vedrører regnskabsåret 2016.

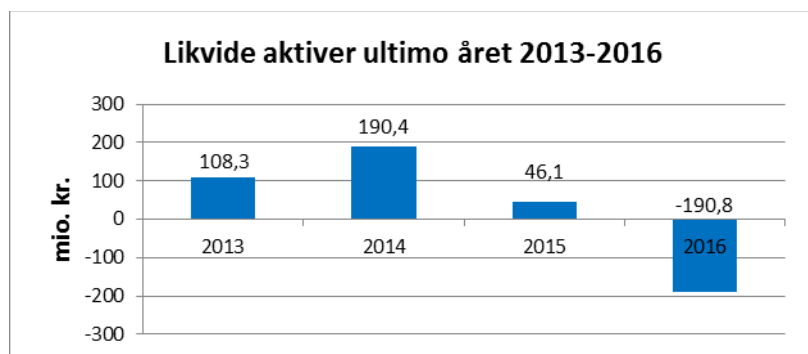
De ordinære afdrag er steget fra 51 mio. kr. i 2013 til 61 mio. kr. i 2016.

5.7 Likvide aktiver

Opgørelse af likvide aktiver pr. 31.12.2016		mio.kr
Kommunens likvide aktiver primo 2016		46,1
Regnskabsresultat i henhold til de likvide aktiver (-forbrug/+tilgang)		
Skatter, generelle tilskud mv.	4.158,4	
Driftsudgifter	-4.058,0	
Renter (nettoudgift)	-18,0	
Anlægsudgifter (nettoudgift)	-275,8	
Finansiering + konto 01 (affaldsområdet)	-43,5	
	-236,9	-236,9
Kursregulering af obligationer mv.		0,0
Likvide aktiver ultimo 2016		-190,8

Som det fremgår af ovenstående er de likvide aktiver i 2016 faldet fra 46,1 mio. kr. til -190,8 mio. kr. (negativ).

Historisk udvikling:

De likvide aktiver er fra 2013 til 2014 steget fra 108,3 til 190,4 mio. kr., men fra 2014 til 2016 er de faldet til -190,8 mio.kr. (negativ).

5.8 Sammenfatning

Regnskabsresultatet kan i forhold til det oprindelige budget sammenfattes således:

Regnskab 2016 (mio.kr.)	Oprindelig budget 2016	Korrigeret budget 2016	Regnskab 2016
Indtægter (skatter, generelle tilskud)	-4.179,0	-4.159,9	-4.158,4
Driftsudgifter	3.967,6	4.040,8	4.058,0
Renter	17,4	18,3	18,0
Anlægsudgifter	253,7	414,8	282,6
Byggemodning, salg af grunde/bygninger	-2,4	12,7	-6,8
Finansiering (lån, finansforskydninger m.v.)	30,7	-24,0	43,4
I alt	88,0	302,7	236,9
Kassebeholdning (forøgelse+)/forbrug (-)	-88,0	-302,7	-236,9

Som det fremgår af ovenstående har der, i forhold til det oprindelige budget, været et merforbrug af driftsudgifter, mindreindtægter fra skatter og generelle tilskud, anlægsudgifter og finansiering. Denne udgift er finansieret ved merindtægten på byggemodning, og ved forbrug af kassebeholdningen på 236,9 mio. kr.

Finansiel situation

Kommunens finansielle situation er forringet med 236,9 mio. kr. i 2016. Ved budgetlægningen for 2016 var der forventet en forringelse på 88 mio. kr. I forhold hertil svarer det til en yderligere forringelse i 2016 på 149 mio. kr.

Den likvide beholdning udgjorde ved indgangen til 2016 46,1 mio. kr. og ved udgang af 2016 var den -190,8 mio. kr. (negativ).

Den gennemsnitlige kassebeholdning er faldet fra 305,2 mio. kr. den 01.01.2016 til 108,3 mio. kr. den 31.12.2016 eller et fald på 196,9 mio. kr.

Balancen

Kommunens balance viser på aktivsiden hvor meget kommunens bygninger, forsyningsanlæg og jord er værd. Dertil kommer tilgodehavender og andre værdipapirer samt likvide midler.

Passivsiden viser dels egenkapitalen, hensatte forpligtelser og diverse gældsforpligtelser.

De samlede aktiver er i 2016 steget fra 3.436 mio. kr. til 4.225 mio. kr. eller en stigning på 789 mio. kr. Stigning i aktiverne skyldes hovedsageligt at aktier og andelsbeviser under de finansielle anlægsaktiver er steget med 954 mio.kr. som følge af, at Holbæk Forsyning pr. 1. januar 2016 er blevet fusioneret med forsyningselskaberne fra Lejre og Roskilde Kommuner og har dannet FORS A/S (Holbæk Kommuner ejer 38% af FORS A/S), og de materielle anlægsaktiver (grunde, bygninger m.m.) er steget med 78 mio.kr. Modsat er den likvide beholdning under omsætningsaktiverne faldet med 236 mio.kr.

Passiverne (forpligtelser/gæld excl. egenkapitalen) er ligeledes faldet fra 2.370 mio. kr. til 2.280 mio. kr. eller et fald på 90 mio. kr. Faldet på 90 mio. kr. er sammensat af et fald i hensatte forpligtelser og den langfristede gæld på henholdsvis 37 mio.kr. og 65 mio. kr., og en stigning i de kortfristede gældsforpligtelser 13 mio. kr.

Netto er egenkapitalen steget fra 1.066 mio. kr. til 1.945 mio. kr. eller en stigning på 879 mio. kr.

P.t. pågår der undersøgelser af, hvorvidt der i regnskabet bør optages en gældsforpligtigelse vedr. indgået drifts- og vedligeholdelsesaftaler med Seas/NVE, om gadebelysningen i de tidligere Tølløse og Svinninge kommuner. Der tages således forbehold for manglende registrering af en evt. gæld. Da kontrakterne imidlertid er indgået i henholdsvis 1993 og 1995 og det må antages, at installationerne har en begrænset levetid samt at genforhandling af kontrakterne er igangsat, er det Holbæk Kommunes vurdering, at en evt. forpligtigelse, på nuværende tidspunkt, er ikke eksisterende eller af ringe værdi.

Efter at Holbæk Kommunes regnskab er oversendt til revision, er der fremkommet yderligere oplysninger vedr. tilbagekøb af gadelys – jfr. nedenstående:

Holbæk Kommune er blevet kontaktet af SEAS-NVE med henblik på indgåelse af nye drifts- og vedligeholdelsesaftaler vedr. dele af vejbelystningen i Holbæk Kommune, nemlig de eksisterende anlæg af gadelys i de tidligere Tølløse og Svinninge kommuner, som ejes af SEAS-NVE.

Først efter regnskabet er overgivet til revision, har Holbæk Kommune modtaget bilag, herunder opgørelser af værdien af de pågældende belysningsanlæg, som ifølge SEAS-NVE udgør ca. 35 mio. kr. (eksklusiv reovering). Aftaleudkastet er baseret på, at SEAS/NVE finansierer værdien af anlægget via en leasingaftale. Holbæk Kommune har p.t. ikke accepteret værdien af anlæggene. Det kan oplyses, at samme fremgangsmåde øjensynligt er anvendt i flere andre kommuner. I Holbæk Kommune pågår der p.t. en række nærmere juridiske undersøgelser. I den forbindelse vil der blive taget kontakt til andre kommuner samt KL for at undersøge, hvorledes andre kommuner har håndteret disse sager.

5.9 Afslutning

Såvel politikere som borgere og medarbejdere har i årets løb ydet en stor, fælles indsats for, at følge visionen om at effektivisere og nytænke, hvordan de kommunale opgaver kan forenkles og forbedres. På trods af en ihærdig indsats, er det regnskabsmæssige resultat for 2016 ikke tilfredsstillende. Det samlede underskud er opgjort til 236,8 mio.kr. mod et budgetteret underskud på 88 mio.kr.

Serviceudgifterne er for 2016 opgjort til 2.826 mio.kr. mod en udmeldt driftsserviceramme på 2.801 mio. kr. Således har Holbæk Kommune overskredet aftalen mellem KL og regeringen med 25 mio. kr., som kan føre til sanktioner mod kommunerne, hvis alle landets kommuner som helhed har overskredet servicerammen (konsekvenserne for overskridelsen se nedenstående)

I 2017 er der fortsat behov for en stram styring af kommunens økonomi, da der fra 2016 til 2017 er blevet overført drifts- og anlægsmidler for henholdsvis 27,6 mio. kr. og 147 mio. kr. eller i alt 174,60 mio. kr. heraf kan lånefinansieres 25 mio. kr. Det skal hertil bemærkes, at både drifts- og anlægsoverførslerne for 2017 vil blive gennemgået nærmere for, at vurdere om det er muligt, at gennemføre indenfor rammerne.

Alle landets kommuner skal fortsat overholde den udmeldte driftsserviceramme ligesom der er lagt loft over kommunernes samlede anlægsramme. For 2017 er Holbæk Kommunes driftsservicerammen 2.861 mio.kr. og anlægsrammen 202 mio.kr.

Den 27.03.2012 har folketinget vedtaget en budgetlov, der fastlægger den fremtidige udgiftsstyring for hele den offentlige sektor.

Hovedtanken med budgetloven er, at der fremover skal fastlægges 4-årige udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner. Udgiftslofterne vil blive fastlagt i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, hvor der hvert år fastlægges et fjerde år.

Udgiftslofterne skal medvirke til at sikre, at regeringens økonomiske planer overholdes og, at det strukturelle underskud ikke på noget tidspunkt overstiger 0,5 procent af BNP.

De væsentligste tiltag i budgetloven for kommunerne er:

- 4 årige udgiftslofter for henholdsvis stat, regioner og kommuner
- Videreførelse af et individuelt (60%) element i regnskabssanktionen på kommunernes serviceudgifter
- Mulighed for et individuelt element i budgetsanktionen på kommunernes serviceudgifter
- En sanktion på kommunernes anlægsudgifter, såfremt disse er omfattet af et anlægsloft

For at styrke dels den politiske styring og ansvaret for Holbæk Kommunes økonomi har Holbæk Byråd i sit møde d. 08.11.2016 vedtaget 12 principper for økonomistyring af kommunens driftsudgifter

1. Den økonomiske politik evalueres hvert år forud for budgetlægningen. Det vedtagne budget skal overholdes.
2. Hensynet til kommunens samlede økonomi går altid forud for andre økonomiske hensyn og tiltag, herunder politiske omstillinger.
3. Der kan ikke gives kassefinansierede tillægsbevillinger. Undtaget herfra er merudgifter som følge af midtvejsreguleringen af det kommunale bloktilskud.
4. Der anvendes ramme- og effektstyring ved budgetopfølgningen. Rammerne skal overholdes og effekterne realiseres.
5. Niveaueet for de samlede overførsler mellem årene skal reduceres. Der er og skal fortsat være overførselsadgang mellem årene. Men når overførslerne er blevet reduceret til 1 pct. af kommunens samlede serviceudgifter, svarende til 30 mio.kr., skal reglerne for overførselsadgang justeres.
6. Hvert politikområde er en bevilling, så bevillingsansvaret er entydigt.
7. Budgetforslaget skal indeholde et råderum til politisk prioritering.
8. Budgetlægning baseres på pris (herunder kvalitet) x mængde.
9. Der anvendes nøgletal, benchmark og analyser til fastlæggelse af priser og mængder.
10. Forudsætningerne for budgettet skal beslattes politisk, og forslag til ændringer skal altid indeholde klare forslag til politiske prioriteringer.
11. Budgetrevisionerne skal indeholde en tydelig beskrivelse af økonomien på politikområder og klare forslag til politiske prioriteringer.
12. De politiske prioriteringer gennemføres og evalueres.

6 Opfølgning på politiske effektmål

Indledning

Holbæk Kommune ønsker at tilbyde bedst mulig service til borgere og virksomheder, for de penge vi har. Byrådet har besluttet 27 overordnede politiske effektmål, som dækker kommunens seks kerneopgaver. Sammen med byrådets vision skaber de politiske effektmål en fælles retning for Holbæk Kommune og viser værdien for borgerne af de indsatser, som vi sætter i gang.

Opfølgning på de politiske effektmål for 2016 er den første årlige afrapportering til byrådet med en status. På den måde kan byrådet – og andre interesserede – følge med i udviklingen.

Når vi følger op på og taler sammen om resultaterne, ser vi i fællesskab på, hvordan vores indsatser virker og om vi opnår den forventede effekt for borgere og virksomheder.

Vurdering

Hvert kerneområde har indsamlet senest tilgængelige data som resultat for 2016 og på den baggrund vurderet udviklingen. Der er givet en overordnet vurdering af, hvorvidt målet for 2016 er opfyldt eller ikke opfyldt. Derudover er den vurdering nuanceret med kommentarer til udviklingen: Er vi på rette spor og i hvor høj grad nærmer vi os effektmålet?

For hvert kerneområde er der uddybende beskrevet ét effektmål om udviklingen eller indsatser bag effektmålet. Beskrivelsen er med til at gøre det mere levende at følge arbejdet med effektmålene. For enkelte effektmål er der ikke nye data i 2016, og i de tilfælde er resultatet derfor ikke vurderet.

Opfølgning på de politiske effektmål for kerneopgaven Fællesskab

Målsætning	Status i 2015	Mål for 2016	Resultat 2016	Vurdering Opfyldt/Ikke opfyldt
Folkesundhed: Borgerne opnår bedre sundhed og trivsel ¹				
<ul style="list-style-type: none"> Færre borgere føler sig ensomme og står uden for fællesskaberne 	5,7 % ²	5,1 %	-	Ikke vurderet. Der er ikke nye data for 2016, så der er ikke et resultat at vurdere. Se beskrivelse nedenfor
<ul style="list-style-type: none"> Færre borgere har et overforbrug af alkohol 	7,5 % ²	6,5 %	-	Ikke vurderet. Der er ikke nye data for 2016, så der er ikke et resultat at vurdere.
Flere borgere tager del i fællesskabet og er aktive i fritids- og foreningslivet ³				
<ul style="list-style-type: none"> 0-24 årige 	75,1	75,9	73,5 %	Ikke opfyldt Se beskrivelse nedenfor
<ul style="list-style-type: none"> 60 år og derover 	23,3	24,5	24,0 %	Ikke opfyldt Andelen er stigende Se beskrivelse nedenfor
Demokrati og valg: Flere borgere deltager i valg til byråd, regionsråd, Folketinget og Europa-Parlamentet				
<ul style="list-style-type: none"> Alle borgere 	-	56,0 % [FA] ⁴	71,7 %	Opfyldt Deltagelsen ved folkeafstemning i 2015 lå en del over målet. Det var
<ul style="list-style-type: none"> Unge (22-29 år) 	-	40,0 %	52,3 %	

<ul style="list-style-type: none"> Nydanskere (indvandrere) 	-	35,0 %	-	svært at sætte målet for valgdeltagelsen, da der ikke var et sammenligningsgrundlag.
<ul style="list-style-type: none"> Socialt udsatte (borgere på kontanthjælp) 	-	27,0 %	-	I 2017 er det ambitionen at forbedre valgdeltagelsen ved kommunalvalget fra 71,4 % i 2013 til 73 %. Indsatsen sker ud fra byrådets beslutning om valgfremmeindsats.
<p>Beskrivelse af et udvalgt effektmål</p> <p>Færre borgere føler sig ensomme og står uden for fællesskaberne</p>	<p>Fokus har i 2016 været på at få flere borgere med i fællesskabet. Under overskriften 'Holbæk spiser sammen' har det været muligt at ansøge penge til fællesspisning, som vejen ind til fællesskabet. Midlerne er fordelt til lokale arrangementer. Samtidig har medlemskabet i den nationale <i>Folkebevægelsen mod Ensomhed</i> givet inspiration og viden om, hvordan man kan arbejde med at forebygge ensomhed. Grundet besparelser på sundhedspuljen og på fællesskaberområdet i Aktiv hele livet vil der ikke fremover blive arbejdet strategisk med effektmålet vedr. ensomhed. Grundet besparelser har Holbæk Kommune ligeledes meldt sig ud af <i>Folkebevægelsen mod Ensomhed</i>.</p>			
<p>Beskrivelse af et udvalgt effektmål</p> <p>Færre borgere har et overforbrug af alkohol</p>	<p>Forebyggelse af overforbrug af alkohol foregår ved den tværgående rusmiddelindsats. Formålet er systematisk opsporing af alkoholforbrug med henblik på at tilbyde borgeren det rette tilbud. I 2015 foregik indsatsen i Alle kan bidrage. I 2016 i hhv. Uddannelse til alle unge, hvor fokus også er på stofmisbrug, og i Aktiv hele livet med særligt fokus på sundhedscentret, genoptræning og de forebyggende sygeplejersker. I projektets sidste år 2017 vil fokus være på overforbrug af alkohol via sundheds- og tandplejen og erhvervsforum, det vil sige rettet mod borgere på arbejdsmarkedet.</p>			
<p>Beskrivelse af et udvalgt effektmål</p> <p>Flere borgere tager del i fællesskabet og er aktive i fritids- og foreningslivet</p>	<p>For at leve op til effektmålet er der iværksat en række initiativer. På flere af kommunens aktivcentre iværksættes foreningsbårne aktiviteter for borgere 60+ år. Desuden pågår der drøftelse med DGI om idrætscertificering af aktivcentre. Endvidere er der iværksat en række projekter for at inkludere ikke-foreningsaktive borgere i foreningslivet. Bl.a. integrationsprojekt med HB&I og DBU Sjælland om integration af flygtninge fra Eritrea. Der samarbejdes desuden med UngHolbæk om udskolingselevers deltagelse i foreningslivet.</p>			

1) Borgere på 16 år og derover

2) Data er fra seneste nationale sundhedsundersøgelse i 2013. Ny undersøgelse foretages i 2017

3) F.eks. idrætsforeninger, spejderkorps, religiøse og kulturelle foreninger. Oplysninger om foreningernes medlemstal for 2016 foreligger først ultimo april 2017, hvorfor der p.t. kun kan oplyses om medlemstal pr. 31.12. 2015

4) Målet i budget 2016 var sat for valgdeltagelse ved Folkeafstemningen om retsforbehold. Den folkesafstemning blev afholdt i 2015, og resultatet ses i kolonnen "Resultat 2016"

Opfølgning på de politiske effektmål for kerneopgaven Læring og trivsel

Målsætning	Status i 2015	Mål for 2016	Resultat 2016	Vurdering Opfyldt/Ikke opfyldt
Flere børn inkluderes og undervises i en almindelig klasse i folkeskolen	92,7 %	92,8 %	93,2 %	Opfyldt Der er sket en opbremsning i antal børn som undervises i specialklasse og specialskole ¹ .
Flere børn trives bedre ²	3,7	3,7	3,7	Opfyldt Den samlede indikator for elevernes generelle skoletrivsel er uændret på 3,7 (på en skala fra 1 til 5).
Flere unge opnår ved folkeskolens 9.-klasseprøve	6,5	> 2015	6,4	Ikke opfyldt

bedre faglige kompetencer ³ og karaktergennemsnittet stiger til landsgennemsnittet				Karaktergennemsnittet har bevæget fra 6,2 i 2013-14 til 6,5 i 2014-15 til nu 6,4 i skoleåret 2015-16. Landsgennemsnittet er 7,0
Flere unge gennemfører folkeskolens 9.-klasseprøve i dansk og matematik med minimum karakteren 02 og opnår mulighed for at få adgang til en ungdomsuddannelse	87,6 %	> 2015	87,7 %	Opfyldt Andelen af elever som får minimum karakteren 02 er stigende fra 2014 til 2016 (skoleåret 2013-2014: 86,8 % til 2015-16: 87,7 %). Landsgennemsnittet er 90,9 %
Færre 0-15 årige har behov for at blive anbragt uden for hjemmet	122	115	121	Ikke opfyldt ⁴ Antallet af anbragte 0-14 årige børn er stabilt fra regnskab 2015 til 2016.
Beskrivelse af et udvalgt effektmål	<p>Trivselsmålingen består af 40 spørgsmål for elever i 4.-9. kl., som dette resultat bygger på (Elever i 0.-3. kl. får 20 mere enkle spørgsmål). Data indsamles én gang om året via en national spørgeskemaundersøgelse blandt alle elever i folkeskolen og specialskoler. Der arbejdes med fem indikatorer for trivsel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Generel skoletrivsel 2. Faglig trivsel 3. Social trivsel 4. Støtte og inspiration 5. Ro og orden <p>Ved sammenligning af 2015 med 2016 ses, at elevernes angivne trivsel er steget med 0,1, hvad angår 2) faglig trivsel og 3) social trivsel. Gennemsnittene på de tre øvrige indikatorer er uændrede fra 2015 til 2016.</p> <p>Opfølgning på trivselsmålingen: Trivselsituationen ser generelt positiv ud. På trods af generel høj trivsel og tilfredshed er der dog fortsat nogle opmærksomhedspunkter ud fra målingen. Fx elevernes oplevelse af uro i timerne samt en tydelig tendens til, at eleverne oplever, at de ikke er inddraget i, hvad der skal foregå i undervisningen (de samme tendenser gør sig gældende på landsplan).</p> <p>Trivselsmålingen giver anledning til et fortsat og øget fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Inklusion – fagligt og socialt ○ Klasseledelse ○ Medinvolvering i egen læring ○ Skolernes trivselsdagsorden <p>Holbæk Kommune deltager i A.P. Møllerforløbet "Program for læringsledelse". I dette program er elevernes trivsel en vigtig komponent, bl.a. med udvikling af teamene omkring klasserne, samt fokus på inklusion og elevernes medinddragelse. Skolerne har på baggrund af kortlægning i Program for læringsledelse valgt at arbejde med børns motivation og mestring, samt feedback og klasseledelse i et didaktisk læringsmiljø i skoleåret 2016/17.</p>			

1) Status for 2015 er en opgørelse fra Undervisningsministeriet. Resultat 2016 er egen opgørelse i fagcentret

2) Den nationale trivselsmåling (elever i 4.-9. klasse)

3) Vedrører de bunde prøviefag: dansk, matematik, fysik og engelsk

4) Status 2015 og Resultat 2016 er pga. ændret aldersgrænse (ny snitflade) til Uddannelse til alle unge tilpasset målgruppen 0-14 årige. Resultatet er derfor ikke direkte sammenligneligt med det mål, der var sat for 2016.

Opfølgning på de politiske effektmål for kerneopgaven Uddannelse til alle unge

Målsætning	Status i 2015	Mål for 2016	Resultat 2016	Vurdering Opfyldt/Ikke opfyldt
Flere i den erhvervsaktive alder har en erhvervskompetencegivende uddannelse	60,2 %	60,3 %	59,7 %	Ikke opfyldt Udviklingen ser ud til at gå i den forkerte retning, men mange faktorer påvirker dette effektmål, som går på den store andel af borgere, som er i den erhvervsaktive alder. F.eks. har de samfundsmæssige konjunkturer, til- og fraflytning m.v. betydning.
Andelen af 25-29 årige, der ikke har en uddannelse ud over folkeskoleniveau, falder	27,5 %	27,0 %	26,0 %	Opfyldt Udviklingen går i den rigtige retning. Indsatsen i Uddannelse til Alle Unge ser ud til at virke.
Flere unge har 5 år efter 9. klasse gennemført en ungdomsuddannelse	67,5 %	68,5 %	69,2 %	Opfyldt Udviklingen går i den rigtige retning, men i forhold til disse tal er etablering af Uddannelse til Alle Unge, som er 2 år gammel, ikke slået igennem endnu.
Andelen af 18-29 årige, der har behov for at modtage uddannelseshjælp, falder ¹	6,4 %	5,7 %	5,1 %	Opfyldt Udviklingen går i den rigtige retning. Indsatsen i Uddannelse til Alle Unge ser ud til at virke.
Antallet af unge, der har behov for anbringelse/ botilbud, falder ²				
<ul style="list-style-type: none"> 15-17 årige 	63	61	59	Opfyldt Pga. en ændret aldersgrænse ³ er det forventet, at der er færre unge anbragte end tidligere hos Ungeindsatsen. Det fald, der fremgår, kan lige så godt være udtryk for, at den ændrede aldersgrænse er trådt i kraft, som et udtryk for fald i antal anbringelser i aldersgruppen.
<ul style="list-style-type: none"> 18-29 årige 	45	44	43	Opfyldt Udviklingen går en smule i den rigtige retning, men der er via Taskforce for den sociale indsats sat fokus på at flytte mere ift. dette effektmål.
Beskrivelse af et udvalgt effektmål Andelen af 18-29 årige, der har behov for at modtage uddannelseshjælp, falder ¹	Med kerneopgaven 'Uddannelse til alle unge', er der nu mulighed for at arbejde meget målrettet for og med de unge på måder som sikrer, at alle unge har en plan for uddannelse og oplever tæt opfølgning på plan og evt. social foranstaltning. Med den fremskudte indsats 'Ungeguiden', et tæt samarbejde med ungdomsuddannelserne bl.a. om fastholdelsesmentorer, med Én indgang og Åben rådgivning for alle unge og med hurtig opfølgning så snart en ung henvender sig til kommunen, får vi i dag "vendt mange unge i døren" og i gang med uddannelse. Også prioriteringen af forforløb og brobygning til uddannelse får antallet af unge på uddannelseshjælp til at falde. Endeligt skyldes en mindre del af faldet, at der i dag er lidt flere unge under 30 år i gang med et ressourceforløb.			

1) Uddannelseshjælp er kontanthjælp på SU-sats til unge under 30 år

2) Foranstaltninger i henhold til Lov om Social Service §§ 52 og 107

3) Data før og efter 1. august 2016 kan ikke sammenlignes direkte. Det skyldes, at aldersgræsen er flyttet (ny snitflade) mellem Børneindsatsen og Ungeindsatsen. Den ændrede aldersgrænse (den nye snitflade) betyder, at de unge overgår senere til Ungeindsatsen end hidtil.

Opfølgning på de politiske effektmål for kerneopgaven Alle kan bidrage

Målsætning	Status i 2015	Mål for 2016	Resultat 2016	Vurdering Opfyldt/Ikke opfyldt
74 % af de 16-66 årige er i beskæftigelse	69,6 % (2012)	71 %	70 % (2013)	Ikke opfyldt Seneste data er fra 2013. En anden opgørelse med nyere data viser tendens til, at udviklingen går i den rigtige retning.
Andelen af "jobparate" ledige skal være lavere end gennemsnittet for klyngen ¹				
<ul style="list-style-type: none"> "Jobparate" forsikrede ledige 	2,6 %	< klyngegennemsnit	2,5 %	Opfyldt Klyngegennemsnit var 2,8 %
<ul style="list-style-type: none"> "Jobparate" kontanthjælpsmodtagere 	1,0 %	< klyngegennemsnit	0,9 %	Opfyldt Klyngegennemsnit var 1,0 %
Andelen af "langtidssyge" borgere skal være lavere end gennemsnittet for klyngen ¹				
<ul style="list-style-type: none"> Modtagere af sygedagpenge 	2,6 %	< klyngegennemsnit	2,6 %	Ikke opfyldt (men på niveau) Klyngegennemsnit var 2,6 %
<ul style="list-style-type: none"> Borgere i jobafklaringsforløb 	-	< klyngegennemsnit	0,5 %	Opfyldt Klyngegennemsnit var 0,7 %
Andelen af borgere med "andre problemer end ledighed" skal være lavere end gennemsnittet for klyngen ¹				
<ul style="list-style-type: none"> "Aktivitetsparate" kontanthjælpsmodtagere 	3,5 %	= klyngegennemsnit	2,6 %	Ikke opfyldt Klyngegennemsnit var 2,4 %
<ul style="list-style-type: none"> Borgere i ressourceforløb 	-	= klyngegennemsnit	0,6 %	Ikke opfyldt (men på niveau) Klyngegennemsnit var 0,6 %
Mindst 80 % af borgere med "nedsat arbejdsevne" er i beskæftigelse	80,2 %	82,0 %	74,8 %	Ikke opfyldt
70 % af virksomhederne deltager aktivt i fællesskabet og har borgere i virksomhedsbaserede tilbud ²	44,8 %	55,0 %	40,4 %	Ikke opfyldt Målsætningen er urealistisk. Derfor vil der fremover blive arbejdet på nye realistiske, men ambitiøse mål, som afspejler indsatsen for at øge samarbejdet.
Beskrivelse af et udvalgt effektmål	Indsatser			
Andelen af langtidssyge borgere skal være lavere	<ul style="list-style-type: none"> Styrke grundlaget for at træffe en afgørelse om uarbejdsdygtighed ved den 22. uge i sygeforløbet Etablere et efterværn for langtidssygemeldte, der kommer i ordinær beskæftigelse eller tilbage i beskæftigelsesindsatsen som ledig 			

end gennemsnittet for klyngen (Modtagere af sygedagpenge)	<ul style="list-style-type: none"> Målrette dialogen med de virksomheder, som har mange sygemeldte medarbejdere med henblik på et samarbejde med den enkelte virksomhed om at styrke medarbejdernes fremmøde Implementere et tættere og mere koordineret samarbejde mellem afdelingen Fra sygdom til job i jobcentret og HR-afdelingen i koncernservice om sygemeldte ansatte, som er bosiddende i Holbæk kommune
--	---

1) Klynge omfatter kommuner og jobcentre, der kan siges at have samme ramme/strukturelle vilkår

2) Virksomhedsbaserede tilbud dækker bl.a. over borgere i virksomhedspraktik, løntilskud og jobrotation

Opfølgning på de politiske effektmål for kerneopgaven Aktiv hele livet

Målsætning	Status i 2015	Mål for 2016	Resultat 2016	Vurdering Opfyldt/Ikke opfyldt
Ingen stigning i andelen af borgere under 65 år, der har behov for at modtage hjemmepleje	0,83 %	0,83 %	0,53 %	Opfyldt (dog med forbehold for sammenlignelighed) ¹
Mindst 85 % af de +65 årige borgere er selvhjulpne og har ikke behov for at modtage hjemmepleje	84,7 %	85,2 %	86,84 %	Opfyldt
Mindst 70 % af de borgere, der modtager hjemmepleje, er tilfredse med den hjælp de får	70,0 %	-	70,0 %²	Opfyldt
Mindst 70 % af borgere med handicap, der bor på kommunens bosteder, er tilfredse med den hjælp de får ³	-	-	-	Ikke vurderet
Færre af de +65 årige borgere genindlægges på sygehuset efter udskrivning (antal genindlæggelser pr. 1.000 borgere)	41,9	41,4	63⁴	Ikke opfyldt Landsgennemsnit er 41 pr. 1000 Se beskrivelse nedenfor
<p>Beskrivelse af et udvalgt effektmål</p> <p>Færre af de +65 årige borgere genindlægges på sygehuset efter udskrivning</p>	<p>Indsatsen for at nedbringe antallet af genindlæggelserne foregår både regionalt og kommunalt.</p> <p>Antallet af genindlæggelser i Region Sjælland er i modsætning til de andre regioner stigende. Derfor er igangsat en taskforce med deltagelse af Region Sjælland og kommunerne, der skal undersøge, hvad der ligger til grund for stigningen, og finde mulige løsninger for at nedbringe antallet.</p> <p>Internt er nedbringelsen af genindlæggelserne en del af planen for det nære sundhedsvæsen. Formålet er at udvikle samarbejdet mellem Holbæk Kommune, almen praksis og sygehuset for at skabe sammenhæng i sundhedsindsatsen og samtidig sikre, at Holbæk Kommune er en kompetent aktør i det sammenhængende sundhedsvæsen.</p>			

1) Der er usikkerhed om opgørelsens sammenlignelighed med opgørelsen fra 2015

2) Tilfredshedsundersøgelsen gennemføres hvert andet år

3) Første undersøgelse er endnu ikke gennemført

4) Opgørelse eksklusiv december 2016

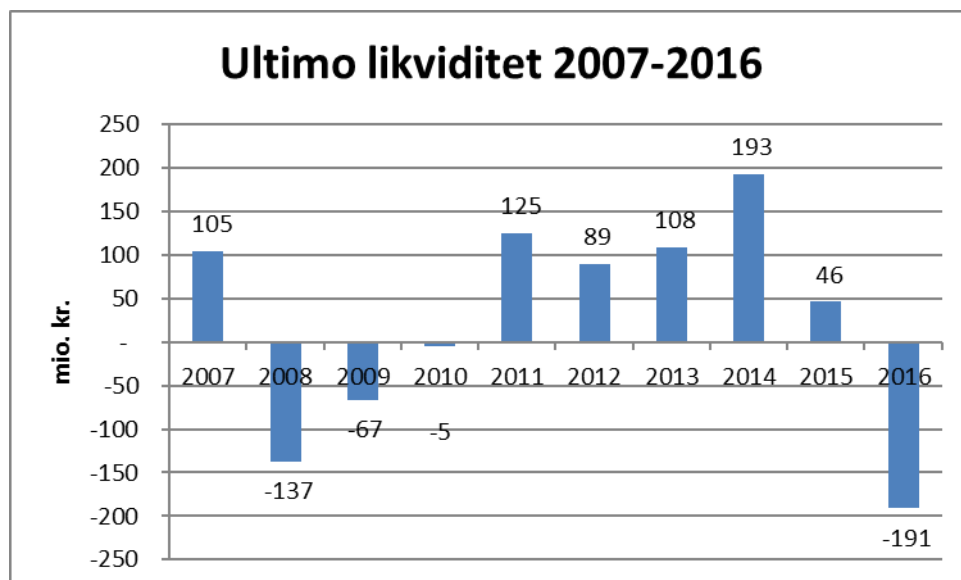
Opfølgning på de politiske effektmål for kerneopgaven Vækst og bæredygtighed

Målsætning	Status i 2015	Mål for 2016	Resultat 2016	Vurdering Opfyldt/Ikke opfyldt
Der skabes 150 flere arbejdspladser	28.515	28.553	28.490	Ikke opfyldt Se beskrivelse nedenfor
Indbyggertallet stiger til mindst 72.200	69.972	69.800	70.950	Opfyldt Indbyggertallet har fortsat stigningen fra sidste år og er i løbet af 2016 steget med 978 nye indbyggere.
CO2 udledningen fra kommunale bygninger, drift og transport falder med mindst 3 % om året	12.114	11.751	10.866	Opfyldt
Beskrivelse af et udvalgt effektmål Der skabes 150 flere arbejdspladser	Antal arbejdspladser viser et fald. Men der er tale om tal fra 2014, der er de senest tilgængelige baseret på Danmarks Statistiks opgørelse af antallet af personer. En nyere analyse fra Væksthus Sjælland har vist, at beskæftigelsen er steget i 2016, hvorfor det vurderes, at måltallene fortsat er realistiske. Analysen er baseret på et særtræk fra Danmarks Statistik. Dermed er det en anden opgørelsesmetode og ikke direkte sammenlignelige. Men det indikerer en tendens for udviklingen af antallet af arbejdspladser.			
Beskrivelse af et udvalgt effektmål CO ² udledningen fra kommunale bygninger, drift og transport falder	For at kunne følge udviklingen i CO ² -udledningen skal der årligt udarbejdes et CO ² -regnskab. Jf. det udarbejdede CO ² -regnskab for 2015 udledte Holbæk Kommune 10.866 tons CO ² i 2015. Det er et fald på 10,3 % i forhold til udledningen på 12.114 tons i 2014. Holbæk Kommune har derfor indfriet effektmålet frem til 2017 og næsten 2018. Nedsættelsen skyldes bl.a. en intensiv indsats med at energirenovere eksisterende kommunale bygninger, udskiftning af vejbelysningen og en opdatering til mere miljøvenlige biler.			

7 Nøgletal

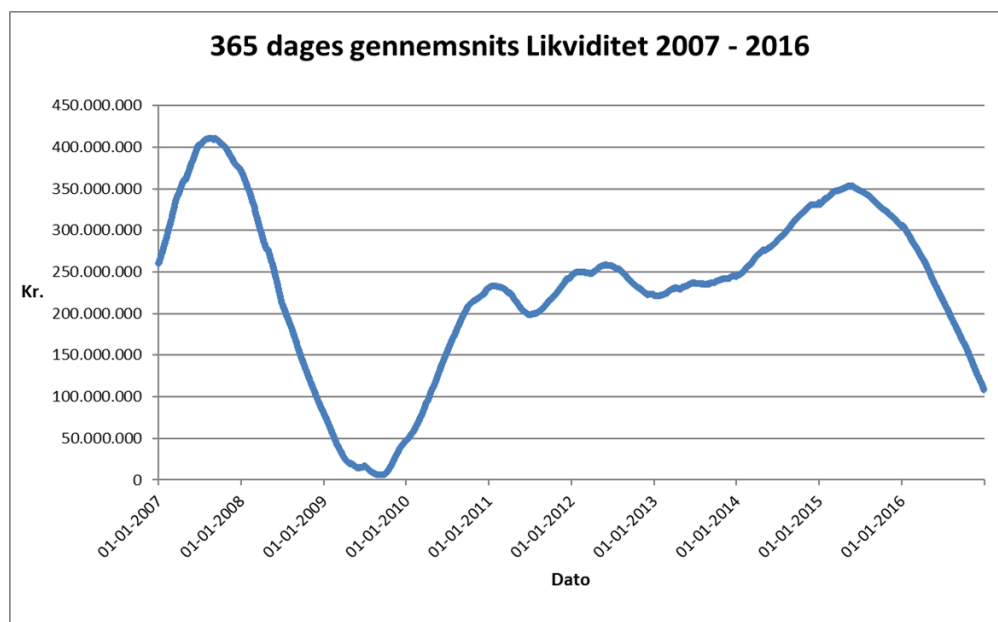
7.1 Likviditet 2007 – 2016

Figuren viser udviklingen i kommunens likviditet fra 2007 til 2016.

Af figuren ses at ultimo likviditeten i årene 2008 -2010 har været negativ, men fra 2011 er steget til en positiv likviditet, dog er likviditeten ultimo 2016 igen blevet negativ. De eksakte beløb skal man være meget varsom med at konkludere på, da der er tale om saldoen på én given dag.

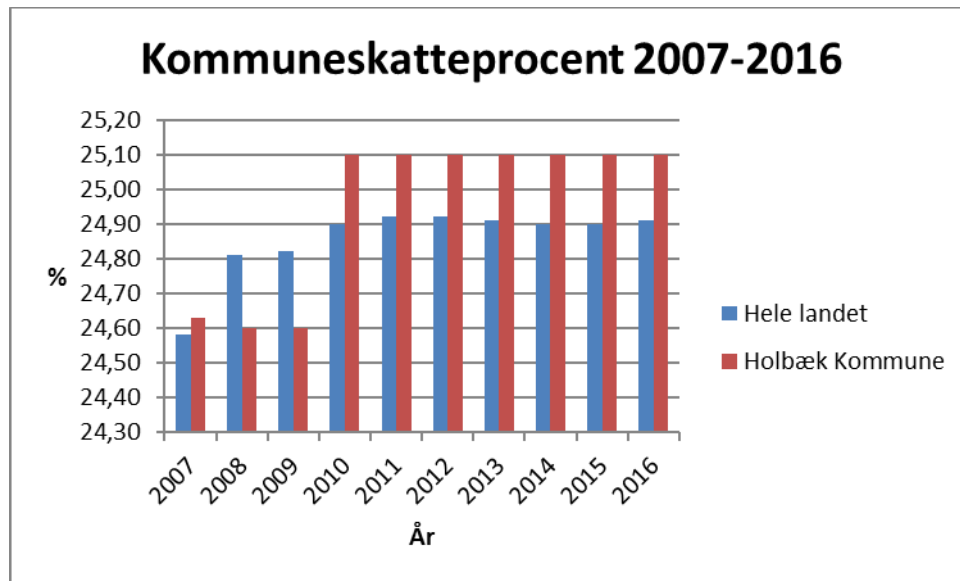
Nedenstående figur viser udviklingen i kommunens 365-dages gennemsnitslikviditet fra 2007 til 2016.

Af figuren ses tydeligt at Holbæk Kommune har været igennem en økonomisk genopretning siden august 2009, hvor 365-dages likviditeten nåede et lavpunkt på 6,3 mio. kr. Som følge af likviditetsforbruget i 2015 og 2016 er 365-dages likviditeten dog blevet forringet til 108 mio. kr. ultimo 2016.

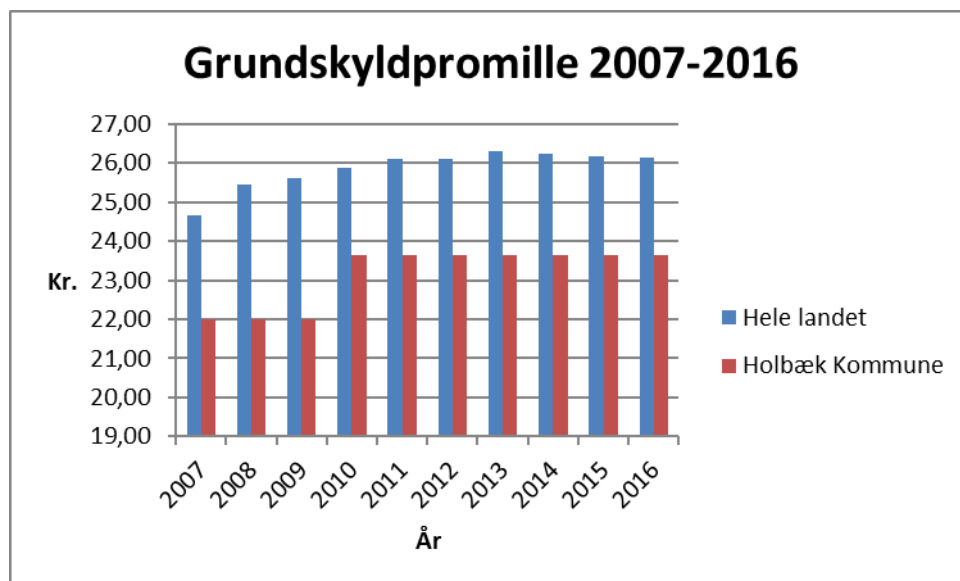
7.2 Skat

Figuren viser kommuneskatteprocenten hhv. i Holbæk Kommune og på landsplan.

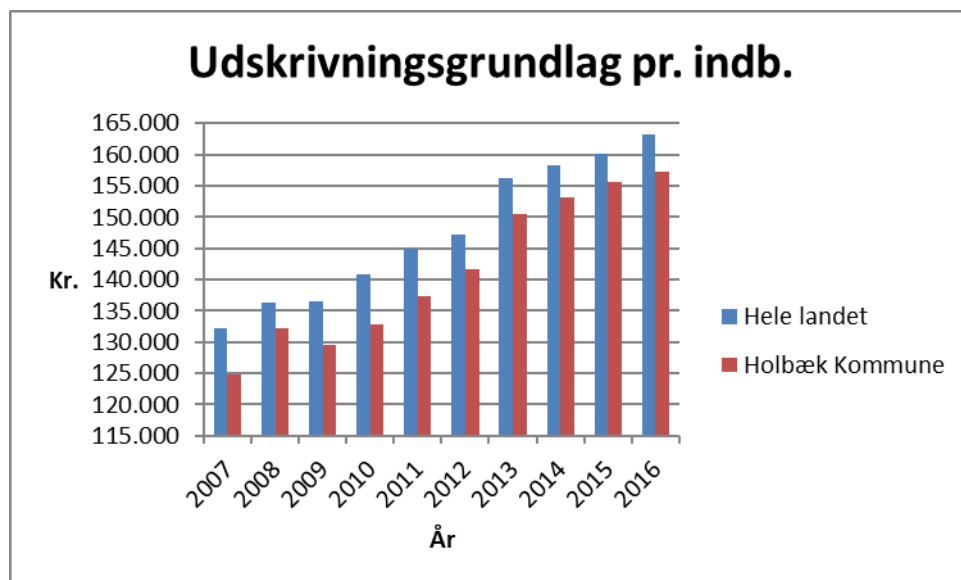
Som det fremgår af figuren hævede Holbæk Kommune i 2010 kommuneskatten fra 24,6 pct. til 25,1 pct. I 2016 ligger kommuneskatteprocenten for Holbæk Kommune 0,2 procentpoints over landsgennemsnittet.

Nedenstående figur viser udviklingen i grundskyldpromillen for hhv. Holbæk Kommune og hele landet.

Ligesom det var tilfældet med kommuneskatten blev grundskyldpromillen hævet fra 2009 til 2010. I 2016 er grundskyldpromillen i Holbæk kommune på 23,65, hvilket ligger væsentligt under landsgennemsnittet på 26,18.

Figuren viser udskrivningsgrundlaget pr. indbygger for hhv. Holbæk Kommune og på landsplan.

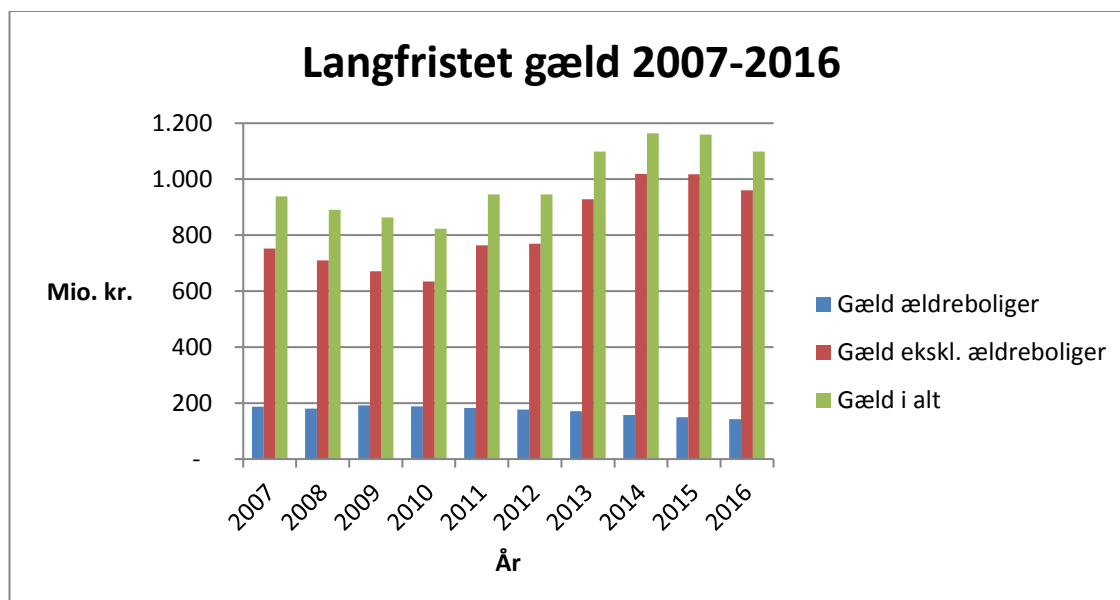

Af figuren fremgår at udskrivningsgrundlaget pr. indbygger i Holbæk Kommune i 2016 er kr. 157.234 mod kr. 163.142 på landsplan. Fra 2010 til 2015 er Holbæk Kommune dog relativt set kommet tættere på landsgennemsnittet. I 2016 forøges afstanden mellem Holbæk Kommune og landsgennemsnittet, idet niveauet i 2016 er 3,8% under landsgennemsnittet mod 2,9% i 2015.

7.3 Langfristet gæld

Figuren viser gældsudviklingen i Holbæk Kommune fra 2007 til 2016.

Af figuren fremgår det at den langfristede gæld i 2016 er faldet fra 1.160 mio. til kr. 1.099 mio. kr. Det svarer til kr. 15.706 pr. indbygger. Til sammenligning var den langfristede gæld pr. indbygger ultimo 2015 på kr. 16.803 i Holbæk Kommune og kr. 15.021 på landsplan.

8 Balancen

Noter	Balance	Ultimo 2015	Primo 2016	Ultimo 2016
	Beløb i 1.000 kr.			
	AKTIVER			
	Materielle anlægsaktiver			
	Grunde	414.180	414.180	402.759
	Bygninger	1.618.613	1.618.613	1.622.151
	Tekniske anlæg m.v.	23.444	23.444	22.273
	Inventar	979	979	1.624
	Anlæg under udførelse	136.807	136.999	223.993
	I alt	2.194.024	2.194.215	2.272.800
	Immaterielle anlægsaktiver	320	320	0
	Finansielle anlægsaktiver			
1	Aktier og andelsbeviser	772.073	772.073	1.725.816
2	Langfristede tilgodehavender	171.735	171.735	159.873
3	Udlæg vedr. forsyningsvirksomheder (gæld)	-16.855	-16.855	-24.816
	I alt	926.953	926.953	1.860.873
	ANLÆGSAKTIVER I ALT	3.121.297	3.121.489	4.133.673
	OMSÆTNINGSAKTIVER			
	Varebeholdninger	170	170	170
4	Omsætningsaktiver - fysiske anlæg til salg	31.643	31.643	44.369
	Tilgodehavender	229.843	229.843	231.496
	Værdipapir	6.295	6.295	5.924
	Likvide beholdninger	46.094	46.094	-190.842
	I alt	314.045	314.045	91.117
	AKTIVER I ALT	3.435.342	3.435.533	4.224.790
	PASSIVER			
5	EGENKAPITAL			
	Modpost for takstfinansierede aktiver	0	0	0
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	0	0	0
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-2.184.012	-2.184.203	-2.270.025
	Reserve for opskrivninger	-11.895	-11.895	-11.895
	Modpost for donationer	-30.250	-30.250	-35.419
	Balancekonto	1.159.927	1.159.927	372.240
	I alt	-1.066.230	-1.066.421	-1.945.099
	HENSATTE FORPLIGTIGELSER	-706.794	-706.794	-669.892
6	LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-1.167.848	-1.167.848	-1.102.936
	NETTOGÆLD VEDR. FONDS, LEGATER, DEPOSITA M.V.	-7.423	-7.423	-6.622
7	KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-487.047	-487.047	-500.242
	PASSIVER I ALT	-3.435.342	-3.435.533	-4.224.790

Der kan forekomme afvigelser i summer, hvilket skyldes afrundinger

Note 1

Aktier, andelsbeviser og ejerandele			
Beløb i 1.000 kr.	Ejerandel 2016	Indre værdi 2016	Komm.andel 2016
Lokaltog A/S	15.389	709.158	2,17%
Kara/Noveren I/S	16.292	211.855	7,69%
Vestsjællands Brandvæsen I/S	609	1.821	33,47%
FORS Holding A/S	1.693.526	4.456.647	38,00%
I alt	1.725.816	5.379.481	

Note 2

Langfristede tilgodehavender		
Beløb i 1.000 kr.	Regnskabsværdi 2016	Nominal værdi 2016
Beboerindskud	34.720	35.588
Indskud i Landsbyggefonden	-	244.534
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	88.224	92.374
Deponerede beløb for lån m.v.	36.929	36.929
I alt	159.873	409.425

Note 3

Mellemværende med Forsyningen			
Beløb i 1.000 kr.	Ultimo 2015	Primo 2016	Ultimo 2016
Gæld til Holbæk Spildevand A/S	-10.201	-10.201	-7.754
Gæld til Holbæk Vand A/S	-4.195	-4.195	-3.188
Borgernes mellemværende på ordning for dagrenovation og restaffald	8.620	8.620	-3.564
Borgernes mellemværende på ordning for storskrald og haveaffald	-260	-260	104
Borgernes mellemværende på ordning for glas, papir og pap	-7.591	-7.591	-6.276
Borgernes mellemværende på ordning for farligt affald	3.767	3.767	224
Borgernes mellemværende med genbrugsstationer			
Husholdning	-20.426	-20.426	-17.522
Erhverv	18.670	18.670	21.780
Borgernes mellemværende med generel administration			
Husholdning	-3.607	-3.607	-8.328
Erhverv	-1.632	-1.632	-292
I alt	-16.855	-16.855	-24.816

Note 4

Ejendomme til salg

Af ejendomme noteret til salg er følgende ejendom ikke noteret under omsætningsaktiver, men derimod under materielle anlægsaktiver.

- Hovedgaden 38A og B, Undløse
- Mellemvang 12, Holbæk
- Slagelsevej 40, Jyderup
- Tølløsevej 46, Tølløse
- Dragerupvej 9, Holbæk

Grunden hertil er, at ejendommene er udlejet eller på anden vis i brug.

Note 5

Udvikling i egenkapital

Beløb i 1.000 kr.

Egenkapital 31.12.2015		-1.066.230
Primosaldkorrektioner		
Regulering anlæg tidligere år under 100.000 kr optaget	-191	-191
Egenkapital 01.01.2016		-1.066.421
Bevægelse selvejende institutioner	0	
Bevægelse skattefinansierede aktiver	-85.822	
Bevægelse reserve for opskrivninger	0	
Bevægelse for donationer	-5.169	
Bevægelse balancekonto vedr. hovedkonto 0 - 8	193.438	102.447
Direkte posterings på balancekontoen		
Afskrivning af restancer	1.281	
Regulering af op-/nedskrivninger på konto 09	-1.099	
Kursregulering m.v. af obligationer	69	
Afskrivning af forventede udgifter	216	
Kursregulering m.v. af lån	139	
Hensættelser vedr. arbejdsskade	-3.645	
Regulering af bonusbetaling Jobcentre	-220	
Regulering af aktier		
FORS Holding A/S	-951.464	
Lokaltog A/S	3.466	
Kara/Noveren	-5.135	
Vestsjællands Brandvæsen	-610	
Landsbyggefonden konto 924	11.731	
Forpligtigelser vedr. tjenestemænd	-35.553	
Leasingforpligtigelse	-4.072	
Henlæggelser - ældreboliger	1.221	
Bonusbetaling, hensættelser vedr. løn m.v.	2.517	
Øvrige reguleringer	33	-981.125
I alt		-1.945.099

Note 6

Langfristet gæld	Ultimo 2015	Primo 2016	Ultimo 2016
Beløb i 1.000 kr.			
Selvejende institutioner med overenskomst	-182	-182	0
Ældreboliger	-149.913	-149.913	-142.755
Færgedrift	-33.461	-33.461	-31.568
Finansielt leasede aktiver	-7.812	-7.812	-3.740
Øvrig gæld	-976.479	-976.479	-924.873
Langfristet gæld i alt	-1.167.848	-1.167.848	-1.102.936

Note 7

Kortfristet gæld	Regnskabsværdi 2016	Nominel værdi 2016
Beløb i 1.000 kr.		
Kortfristet gæld til pengeinstitutter - Byggecredit	-88.501	-88.501
Kortfristet gæld til staten - Beboerindskud	-22.063	-24.240
Kortfristet gæld til staten - I øvrigt	-11.542	-11.542
Kortfristet gæld i øvrigt	-378.136	-378.136
Kortfristet gæld i alt	-500.242	-502.419

9 Hovedoversigt, tværgående artsoversigt og statusbalance

9.1 Hovedoversigt

Hovedoversigt 2016	Regnskab		Budget		Tillægsbevillinger	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
Beløb i 1.000 kr.		inkl. refusion		inkl. refusion		inkl. refusion
A) DRIFTSVIRKSOMHED (inkl. refusion)						
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	66.270	-22.976	77.852	-19.857	-9.902	0
Heraf refusion		-1.275		0		0
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	60.170	-73.674	75.451	-79.800	0	0
Heraf refusion		0		0		0
2. Transport og infrastruktur	103.293	-16.302	111.333	-17.094	-2.002	0
Heraf refusion		0		0		0
3. Undervisning og kultur	977.924	-151.712	978.783	-143.567	-7.687	-793
Heraf refusion		-4.858		-4.713		0
4. Sundhedsområdet	340.083	-430	342.532	-295	10.892	0
Heraf refusion		0		0		0
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	3.058.831	-733.358	2.919.401	-735.069	86.295	-1.816
Heraf refusion		-349.441		-413.739		-1.240
6. Fællesudgifter og administration m.v.	502.257	-65.904	514.084	-60.474	5.314	3.689
Heraf refusion		0		0		
Driftsvirksomhed i alt	5.108.828	-1.064.356	5.019.435	-1.056.156	82.910	1.081
Heraf refusion		-355.574		-418.452		-1.240
B) ANLÆGSVIRKSOMHED						
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	44.792	-25.147	-845	-4.320	91.379	-54.633
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	2.089	0	0	0	0	0
2. Transport og infrastruktur	50.462	-1.469	24.382	0	34.935	-6.560
3. Undervisning og kultur	87.676	-8.070	114.411	0	40.870	0
4. Sundhedsområdet	185	0	200	0	909	0
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	122.705	-1.087	112.670	0	67.268	0
6. Fællesudgifter og administration m.v.	6.190	-393	4.813	0	2.007	0
Anlægsvirksomhed i alt	314.099	-36.166	255.631	-4.320	237.367	-61.193
C) RENTER (7.22.05 - 7.58.79)	24.790	-6.795	24.980	-7.562	-641	1.500
D) BALANCEFORSKYDNINGER						
Forøgelse af likvide aktiver (8.22.01 - 8.22.11)						
Øvrige finansforskydninger (8.25.12 - 8.52.62)	-237.821	231.685	13.100	-66.835	29.238	11.449
Balanceforskydninger i alt	-237.821	231.685	13.100	-66.835	29.238	11.449
E) AFDRAK PÅ LÅN (8.55.63 - 8.55.79)	60.979		118.651		-57.891	
SUM (A+B+C+D+E)	5.270.875	-875.630	5.431.796	-1.134.873	290.985	-47.162
F) FINANSIERING						
Forbrug af likvide aktiver (8.22.01 - 8.22.11)		-236.867		-87.966		-214.765
Optagne lån (8.55.63 - 8.55.79)		0		-30.000		-37.343
Komp. vedr. deling af amter (7.88)		0				0
Tilskud og udligning (7.62.80 - 7.62.86)	8.916	-1.154.557	8.844	-1.170.317		3.033
Refusion af købsmoms (7.65.87)	530	0	700		0	
Skatter (7.68.80 - 7.68.96)	2.400	-3.015.667	2.269	-3.020.453	4.931	324
Finansiering i alt	11.847	-4.407.092	11.813	-4.308.736	4.931	-248.751
BALANCE	5.282.722	-5.282.722	5.443.609	-5.443.609	295.916	-295.916

9.2 Tværgående artsoversigt

Tværgående artsoversigt	Udgifter	Indtægter	Netto
	2016	2016	2016
	Beløb i 1.000 kr.		
1. Lønninger	1.973.741		1.973.741
2.2 Fødevarer	19.550		19.550
2.3 Brændsel og drivmidler	44.498		44.498
2.5 Køb af jord og nye bygninger	0		0
2.6 Køb af jord og bygninger	2.589		2.589
2.7 Anskaffelser	5.322		5.322
2.9 Øvrige varekøb	73.286		73.286
4.0 Tjenesteydelser uden moms	545.601		545.601
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	267.822		267.822
4.6 Betalinger til staten	205.700		205.700
4.7 Betalinger til kommuner	174.220		174.220
4.8 Betaling til regioner	300.664		300.664
4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.	388.226		388.226
5.1 Tjenestemandspensioner m.v.	36.679		36.679
5.2 Overførsler til personer	1.239.670		1.239.670
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	145.351		145.351
6. Finansudgifter	-377.072		-377.072
7.1 Egne huslejeindtægter		-32.148	-32.148
7.2 Salg af produkter og ydelser		-179.385	-179.385
7.6 Betalinger fra staten		-60.119	-60.119
7.7 Betalinger fra kommuner		-258.662	-258.662
7.8 Betalinger fra regioner		-4.174	-4.174
7.9 Øvrige indtægter		-205.082	-205.082
8. Finansindtægter		-3.874.550	-3.874.550
8.6 Statstilskud		-431.735	-431.735
9.1 Overførte lønninger	65.922		65.922
9.2 Overførte varekøb	2.038		2.038
9.3 Overførte anskaffelser	1		1
9.4 Overførte tjenesteydelser	603.859		603.859
9.7 Interne indtægter	-671.820		-671.820
Total ('Udgift')	5.045.855		5.045.855
Total ('Indtægt')		-5.045.855	-5.045.855
Total ('Netto')			0

9.3 Statusbalance

Statusbalance	Ultimo	Primo	Regnskab	Ultimo
	2015	2016	2016	2016
Beløb i 1.000 kr.				
09 Balance	0	0	0	0
22 Likvide aktiver	46.094	46.094	-236.936	-190.842
01 Kontante beholdninger	730	730	-141	589
05 Indskud i pengeinstitutter m.v.	7.096	7.096	-236.725	-229.629
08 Realkreditobligationer	0	0	0	0
09 Kommunekreditobligationer	28.917	28.917	73	28.990
10 Statsobligationer m.v.	9.351	9.351	-143	9.207
25 Tilgodehavender hos staten	69.584	69.584	-1.118	68.465
12 Refusionstilgodehavender	69.584	69.584	-1.118	68.465
28 Kortfristede tilgodehavender i øvrigt	160.259	160.259	2.771	163.030
14 Tilgodehavender i betalingskontrol	139.109	139.109	19.403	158.512
15 Andre tilgodehavender	7.996	7.996	3.517	11.512
17 Mellemlægninger med foregående og følgende regnskabsår	13.155	13.155	-20.149	-6.994
18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med overenskomst	0	0	0	0
32 Langfristede tilgodehavender	950.103	950.103	941.511	1.891.613
20 Pantebreve	6.295	6.295	-370	5.924
21 Aktier og andelsbeviser m.v.	772.073	772.073	953.743	1.725.816
23 Udlån til beboerindskud	31.565	31.565	3.155	34.720
24 Indskud i landsbyggefonden m.v.	0	0	0	0
25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender	85.241	85.241	2.983	88.224
27 Deponerede beløb for lån m.v.	54.929	54.929	-18.000	36.929
35 Udlæg vedrørende jordforsyning og forsyningsvirksomheder	-16.855	-16.855	-7.961	-24.816
30 Spildevandsanlæg med betalingsvedtægt	-10.201	-10.201	2.447	-7.754
34 Vandforsyning	-4.194	-4.194	1.006	-3.188
35 Andre forsyningsvirksomheder	-2.459	-2.459	-11.415	-13.874
38 Aktiver vedrørende beløb til opkrævning eller udbetaling for andre	0	0	0	0
37 Staten	0	0	0	0
42 Aktiver tilhørende fonds, legater m.v.	115.976	115.976	54.509	170.485
42 Legater	2.396	2.396	-90	2.307
43 Deposita	115.638	115.638	54.713	170.351
44 Pareringsfond	-2.058	-2.058	-114	-2.172
45 Passiver tilhørende fonds, legater m.v.	-123.403	-123.403	-53.741	-177.144
46 Legater	-2.461	-2.461	50	-2.411
47 Deposita	-120.941	-120.941	-53.791	-174.732
48 Passiver vedrørende beløb til opkrævning eller udbetaling for andre	3	3	34	37
48 Kommuner og regioner m.v.	3	3	34	37
49 Staten	0	0	0	0

Statusbalance	Ultimo	Primo	Regnskab	Ultimo
	2015	2016	2016	2016
Beløb i 1.000 kr.				
50 Kortfristet gæld til pengeinstitutter	-22.500	-22.500	-66.001	-88.501
50 Kassekreditter og byggelån	-22.500	-22.500	-66.001	-88.501
51 Kortfristet gæld til staten	-30.566	-30.566	-3.039	-33.605
52 Anden gæld	-30.566	-30.566	-3.039	-33.605
52 Kortfristet gæld i øvrigt	-433.981	-433.981	55.845	-378.136
53 Kirkelige skatter og afgifter	-398	-398	-530	-928
55 Skyldige feriepenge	-20.730	-20.730	-528	-21.258
56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager	-329.836	-329.836	17.827	-312.009
59 Mellemregnskonto	-83.017	-83.017	39.075	-43.941
55 Langfristet gæld	-1.167.848	-1.167.848	64.912	-1.102.936
63 Selvejende institutioner med overenskomst	-182	-182	182	0
64 Stat og hypotekbank	-6	-6	6	0
68 Realkredit	-4.981	-4.981	201	-4.780
70 Kommunekredit	-964.892	-964.892	51.399	-913.493
75 Anden langfristet gæld m. indenlandsk kreditor	-6.600	-6.600	0	-6.600
77 Langfristet gæld vedrørende ældreboliger	-149.913	-149.913	7.158	-142.755
78 Gæld vedrørende færgeinvesteringer	-33.461	-33.461	1.894	-31.568
79 Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver	-7.812	-7.812	4.072	-3.740
58 Materielle anlægsaktiver	2.194.024	2.194.215	78.584	2.272.800
80 Grunde	414.180	414.180	-11.422	402.759
81 Bygninger	1.618.613	1.618.613	3.538	1.622.151
82 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler	23.444	23.444	-1.171	22.273
83 Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr	979	979	645	1.624
84 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver	136.807	136.999	86.994	223.993
62 Immaterielle anlægsaktiver	320	320	-320	0
85 Udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver	320	320	-320	0
65 Omsætningsaktiver - varebeholdninger	170	170	0	170
86 Varebeholdninger/ -lagre (frivillig)	170	170	0	170
68 Omsætningsaktiver - fysiske anlæg til salg	31.643	31.643	12.727	44.369
87 Grunde og bygninger bestemt til videresalg	31.643	31.643	12.727	44.369
72 Hensatte forpligtelser	-706.794	-706.794	36.902	-669.892
90 Hensatte forpligtelser	-706.794	-706.794	36.902	-669.892
75 Egenkapital	-1.066.230	-1.066.421	-878.678	-1.945.099
91 Modpost for takstfinansierede aktiver	0	0	0	0
92 Modpost for selvejende institutioners aktiver	0	0	0	0
93 Modpost for skattefinansierede aktiver	-2.184.012	-2.184.203	-85.822	-2.270.025
94 Reserve for opskrivninger	-11.895	-11.895	0	-11.895
95 Modpost for donationer	-30.250	-30.250	-5.169	-35.419
99 Balancekonto	1.159.927	1.159.927	-787.686	372.240
Total ('Netto')	0	0	0	0

10 Personaleoversigt

Personaleoversigt for regnskabsåret 2016		Oprindeligt budget 2016 inkl.ompl.	Forbrug 2016	Personale forbrug 2016
Beløb i 1.000 kr.				
00 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger				
25 Faste ejendomme		23.517	22.927	63
52 Miljøbeskyttelse m.v.		2.033	2.442	5
55 Diverse udgifter og indtægter		341	360	1
58 Redningsberedskab		1.000	693	0
I alt konto 00		26.891	26.422	69
02 Transport og infrastruktur				
22 Fælles funktioner		23.801	23.039	61
32 Kollektiv trafik		4.238	4.651	10
35 Havne		900	710	2
I alt konto 02		28.939	28.400	73
03 Undervisning og kultur				
22 Folkeskolen m.m.		496.816	536.578	1.169
30 Ungdomsuddannelser		2.631	2.048	17
32 Folkebiblioteker		16.897	17.026	39
35 Kulturel virksomhed		10.477	14.011	31
38 Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.		10.712	13.544	30
I alt konto 03		537.533	583.207	1.286
04 Sundhedsområdet				
62 Sundhedsudgifter m.v.		49.354	50.334	115
I alt konto 04		49.354	50.334	115
05 Sociale opgaver og beskæftigelse				
25 Dagtilbud til børn og unge		243.805	242.488	715
28 Tilbud til børn og unge med særlige behov		147.675	125.444	198
32 Tilbud til ældre og handicappede		383.910	419.360	1.121
35 Rådgivning		1	510	0
38 Tilbud til voksne med særlige behov		73.051	68.287	159
46 Tilbud til udlændinge		2.044	3.360	8
68 Arbejdsmarkedsforanstaltninger		25.378	34.153	109
72 Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvr. sociale for		68	41	0
I alt konto 05		875.932	893.643	2.310
06 Fællesudgifter og administration m.v.				
45 Administrativ organisation		359.580	352.752	620
52 Lønpułjer		2.048	4.636	
I alt konto 06		361.628	357.388	620
I alt konto 00 - 06		1.880.277	1.939.394	4.473
Lønudgifter til ikke-ansat personale				
05 Sociale opgaver og beskæftigelse				
57 Kontante ydelser		16.917	18.303	
58 Løntilskud		6.816	9.866	
06 Fællesudgifter og administration m.v.				
42 Politisk organisation		6.647	6.179	
I alt		30.380	34.348	
Total		1.910.657	1.973.742	

11 Kautions- og garantiforpligtelser

11.1 Oversigt over forpligtelser

Oversigt over kautions- og garantiforpligtelser pr. 31.12.2016		
Beløb i 1.000 kr.	Lånebeløb	Restgaranti pr. 31.12.2016
Almindelige kautions- og garantiforpligtelser		
Idrætsformål:		
Svinninge Hallen	2.000	912
Den Selvejende inst. Orøhallen	1.925	1.679
Mørkøvhallen	100	50
Jyderup Møde- og Fritidscenter	270	270
Andre lokale selskaber og institutioner:		
Den selvejende institution Holbæk Egnsteater	2.857	1.961
Forsamlingshuset Søndersted	150	128
Holbæk Forsyning A/S		
Holbæk Affald A/S	11.671	10.176
Holbæk Spildevand A/S	427.700	268.581
Holbæk Vand A/S	13.700	12.573
St. Merløse Varme A/S	22.800	19.362
Fors Jyderup varme	22.000	22.000
Diverse		
Bukkerup Spildevand	2.219	1.812
Mørkøv Varmeværk	7.180	5.961
Miljøministeriet	394	394
I alt	514.965	345.859
Kautions- og garantiforpligtelser vedr. boligforanstaltninger:		
Vestsjællands Amts Boligselskab	449.768	197.126
Boligselskabet Sjælland (tidl. Roskilde Boligselskab)	91.735	38.780
Boligselskabet Lejerbo	719.409	303.883
Boligselskabet Slotsparken	837.255	490.086
Boligselskabet af 1939	73.716	36.238
Øvrige boligselskaber / -foreninger m.v.	785.262	418.185
I alt	2.957.145	1.484.299
Egne kautions- og garantiforpligtelser i alt	3.472.110	1.830.158
Interessent garantier og Solidariske garantier:¹⁾		
KARA/Noveren	1.230.000	1.152.462
Trafikselskabet Movia	681.000	448.225
Udbetaling Danmark	1.811.600	900.440
Vestsjællands Brand	23.743	19.534
I alt	3.746.343	2.520.661
Kautions- og garantiforpligtelser i alt	7.218.453	4.350.818

¹⁾ Beløbene dækker over den samlede garantiforpligtelse for alle deltagende kommuner i de pågældende selskaber

11.2 Eventualforpligtigelser m.v.

11.2.1 Retssager m.v.

Vækst og Bæredygtighed oplyser, at Holbæk Kommune, sammen med Domea, er stævnet i en sag, hvor to naboer til en støjvold har fremsat krav om, at en del af støjvolden fjernes, subsidiært at betale hver af parterne kr. 400.000 i godtgørelse.

Ved byretsdom af 4. november 2016 blev Holbæk Kommune og Domea in solidum dømt til, at betale henholdsvis 200.000 og 350.000 i erstatning og herudover sagsomkostninger m.v. i alt kr. 106.995.

Holbæk Kommune og Domea v/ Holbæk Ældreboligselskab har anket dommen til Østre Landsret. I ankesagen har naboerne gentaget deres erstatningspåstand.

Effekt og Faglig Udvikling oplyser, at Klagenævnet for Udbud har behandlet en klage fra en leverandør. Det er klagers opfattelse, at Holbæk kommune ikke har overholdt gældende udbudsregler. Holbæk Kommune blev ved kendelse af 19/1-2017 idømt erstatningsansvar med kr. 100.000 + sagsomkostninger kr. 10.000. Hvorvidt afgørelsen påklages er uvist, da ankefristen endnu ikke er udløbet.

Løbende behandles en række klagesager administrativt i diverse klage- og ankenævn samt regresssager på dagpengeområde m.fl. Da der ikke er tale om decideret retssager, omtales disse sager ikke her.

11.2.2 Miljøforpligtigelser

Vedr. olieforurening fra villaolietanke oplyser Vækst og Bæredygtighed, at de har 3 verserende sager. I 2 af sagerne er der udbetalt erstatning fra Oliebranchens Miljøfond. Det skønnes, at Holbæk Kommune kan risikere, at blive erstatningspligtig for samlet godt 12,2 mio. kr. for de 2 sager. Forpligtigelsen er hensat i årsregnskabet for 2015. I den sidste sag har undersøgelser vist, at olieforureningen ikke udgør en risiko for anvendelse af ejendommen til bolig. Eventuelle forpligtigelser er endnu ikke opgjort.

Herudover har Holbæk Kommune selv et mindre antal grunde og/eller ejendomme, hvorpå der er konstateret forurening. Ud fra konkrete vurderinger er der løbende foretaget nedskrivning og/eller hensættelse ligesom anvendelse af disse grunde nøje overvejes.

I forbindelse med salg af Parallelvej 21-33 (del af Holbæk Havn), er der indgået aftale om, at Holbæk Kommune er forpligtet til, at godtgøre køber for evt. ekstraudgifter der måtte opstå som følge af, at der er konstateret forurening på grunden.

Det er ikke muligt, at opgøre de økonomiske aspekter i sagen, men i 2014 og 2015 er der forbrugt ca. 10 mio. kr. til oprensning m.v. på havneområdet. Den resterende salgssum, som forventes anvendt til oprensning – 10,3 er overført. Ud fra foreliggende oplysninger forventes byggeri igangsat ultimo 2017, hvorfor det må påregnes, at Holbæk Kommune skal afholde en række udgifter til oprensning/ miljøsikring.

12 Samlet oversigt over anlægsarbejder

12.1 Igangværende anlægsarbejder fordelt på udvalg

Beløb i 1.000 kr.	Anlægs- bevilling	Oprindelig budget 2016	Korrigeret budget 2016	Ultimo saldo 2015	Forbrug 2016	Ultimo saldo 2016
Økonomiudvalget	39.760	16.602	39.743	3.145	24.549	27.694
Udvalget "Læring og Trivsel for	45.095	32.700	50.794	331	15.875	16.206
Udvalget "Aktiv Hele Livet - Sun	151.608	89.500	96.975	41.583	87.299	128.881
Udvalget for Klima og Miljø	170.325	24.907	71.226	98.099	48.452	146.551
Udvalget "Kultur, Fritid og Fælle	177.250	55.821	41.506	29.363	20.187	49.550
I alt ekskl. Byggemodningsudgifter	584.038	219.530	300.244	172.521	196.361	368.882
Byggemodningsudgifter, inkl. salg af grunde:	8.905	-3.000	30.903	-24.268	4.645	-19.623
I alt	592.943	216.530	331.147	148.254	201.006	349.260

12.2 Afsluttede anlægsarbejder fordelt på udvalg

Beløb i 1.000 kr.	Anlægs- bevilling	Oprindelig budget 2016	Korrigeret budget 2016	Ultimo saldo 2015	Forbrug 2016	Ultimo saldo 2016
Økonomiudvalget	64.600	20.000	31.665	21.297	31.074	52.371
Udvalget "Læring og Trivsel for	85.050	5.000	33.299	53.931	31.238	85.169
Udvalget "Aktiv Hele Livet - Sun	44.800	4.999	38.344	30.024	14.074	44.098
Udvalget for Klima og Miljø	7.050	0	6.006	1.068	5.359	6.427
Udvalget "Kultur, Fritid og Fælle	5.400	4.200	5.241	559	4.525	5.084
I alt ekskl. Byggemodningsudgifter	206.900	34.199	114.554	106.878	86.270	193.149
Byggemodningsudgifter, inkl. salg af grunde:	-42.900	581	-18.216	136	-11.433	-11.297
I alt	164.000	34.780	96.338	107.015	74.837	181.852

13 Anvendt regnskabspraksis

13.1 Generelt

Holbæk Kommunes regnskab aflægges i henhold til gældende lovgivning og efter de retningslinier, der er fastlagt af Økonomi- og Indenrigsministeriet i Budget- og Regnskabssystem for Kommuner. Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs- og kapitalposter. Endvidere indarbejdes der regnskabsmæssige oplysninger vedr. de selvejende institutioner, som kommunen har driftsoverenskomst med.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har udmeldt generelle retningslinier for, efter hvilke principper, indregning af aktiver og passiver skal finde sted. Nævnte principper er sammen med kommunens mere individuelle retningslinier beskrevet i bilag 8.12.p

Kommunens regnskabspraksis er detaljeret fastlagt iflg. kasse- og regnskabsregulativets bilag 8.5.

13.1.1 God bogføringsskik

Kommunens bogføring skal foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik.

Den gode bogføringsskik kan beskrives som den praksis, der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

Det er en forudsætning for god bogføringsskik, at reglerne i Budget- og Regnskabssystem for Kommuner samt øvrige relevante forskrifter og love bliver fulgt.

Regnskabsmaterialet omfatter de faktiske registreringer, herunder transaktionsspor, beskrivelser af bogføringen, aftaler om elektronisk datoudveksling, beskrivelser af systemer til at opbevare og fremfinde opbevaret regnskabsmateriale, øvrigt materiale og relevante oplysninger der er nødvendige for at kunne følge kontrolsporet således, at hver enkelt regnskabspost kan opløses i de tal, som de er sammensat af.

Alle registreringer skal varetages under behørig hensyntagen til væsentlighed og risiko således, at det samlede regnskab giver et retvisende billede af det driftsmæssige resultat og kommunens økonomiske stilling på statustidspunktet.

13.1.2 Ændrede forhold

Holbæk Byråd vedtog primo 2016, at ændre den hidtil gældende styrelsesvedtægt. Ændringen har medført, at der pr. 1. februar 2016 er indført såvel ny udvalgsstruktur som nye navne til diverse udvalg.

Årsregnskabet for 2016 er aflagt i.h.t den nye struktur.

Sammenligningstallene for tidligere år er tilrettet således, at de følger den nye udvalgsstruktur.

I forlængelse af den store organisationsændring der blev effektueret pr. 1. januar 2015 er der i 2016 foretaget en række yderligere justeringer.

Af de væsentligste ændringer kan nævnes at Psykiatri- og Misbrugsområdet som, 1. januar 2015 blev flyttet til Alle kan Bidrage, ét år senere blev delt således, at bl.a. Misbrug og Forsorg samt Job og Social Rehabilitering blev under Alle kan Bidrage, mens de øvrige opgaver af Mental Sundhed blev en del af Aktiv hele livet.

På området Læring og Trivsel blev de hidtidige 8 skole- og daginstitutionsdistrikter pr. 1. august 2016 omlagt til 4 områder. Antallet af afdelinger er uændret, mens administrationen er ændret fra 8 til 4 enheder.

Holbæk Forsyning A/S er med tilbagevirkende kraft til 1. januar 2015 fusioneret med forsyningsselskaberne i Lejre og Roskilde kommuner. Ejerandelene er Lejre Kommune 18%, Roskilde Kommune 44% og Holbæk Kommune 38%.

I lighed med tidligere år er Holbæk Kommunes ejerandel medregnet på funktion 9.32.21 og tager udgangspunkt i selskabets balance pr. 31. december 2015 (regnskab 2016 ej færdigt) – dvs. den indre værdi for Fors Holding A/S.

Som følge af de, på fusionstidspunktet valgte principper for fastsættelse af indgangsværdier, fremkommer en meget stor stigning i det nye selskabets samlede egenkapital/indre værdi.

Holbæk Kommunes ejerandel 31. december 2016 kan således opgøres til 1,7 mia. kr. svarende til 38% af selskabet indre værdi på 4,5 mia. kr.

På affaldsområdet har Holbæk Kommune siden 2010 været organiseret i et kommunalt aktieselskab. På grundlag heraf skal registreringer af årets økonomiske driftsresultat for diverse affaldsordninger samt mellemregning med borgerne registreres i kommunens regnskab.

Som følge af tidsmæssige udfordringer, er de talmæssige opgørelser, der er indarbejdet i regnskab for 2016 baseret på foreløbige, estimerede resultater, der endnu ikke er revisionspåtegnet.

Holbæk kommunens beredskab blev pr. 1. januar 2016 udskilt og lagt over i et selvstændigt selskab – Vestsjællands Brandvæsen I/S, der er en fælleskommunal virksomhed oprettet i.h.t. styrelseslovens § 60.

Ejerkredsen er Sorø Kommune 14,21%, Lejre Kommune 13,09%, Odsherred Kommune 15,78%, Kalundborg Kommune 23,45% og Holbæk Kommune 33,47%.

Holbæk kommunes ejerandel er medregnet på funktion 9.32.21 med udgangspunkt i selskabets åbnings-balance (regnskab 2016 ej færdigt) og det hidtidige beredskabets aktiver afgangsført fra kommunens anlægskartotek.

Jfr. Åbningsbalancen er kommunens feriepengeforpligtigelse afregnet til Vestsjællands Brandvæsen I/S i oktober måned 2016.

13.1.3 Ændringer i anvendt regnskabspraksis

Fra 2016 er principperne for hjemtagelse af lån blevet præciseret således, at anlægsudgifter tidligst kan belånes i takt med udgiftens afholdelse. Hvis der, iflg. kommunens lånerammeopgørelse, er hjemtaget for meget i lån, skal det for meget optagne lån modsvares af et ekstraordinært afdrag.

Den ændrede praksis har påvirket kommunens likviditet som følgende:

Låneadgang i 2016	59 mio. kr.
Deponeret vedr. 2015 hjemtaget i 2016	25 mio. kr.
<u>Restfinansiering til hjemtagelse i marts 2017</u>	<u>34 mio. kr.</u>

Såfremt hidtidig praksis havde været gældende, var de 34 mio. kr. blevet hjemtaget i 2016.

Med udgangspunkt i ovenstående er regnskabet aflagt efter sammen regnskabsprincipper som tidligere år.

13.2 Regnskabsopgørelse

13.2.1 Præsentation af regnskabsopgørelsen

Præsentation af kommunens årsregnskab tager udgangspunkt i den udgiftsbaserede regnskabsopgørelse. Årsregnskabets primære funktion er at kunne sammenholde regnskabet med budgettet, der er opgjort efter udgiftsbaserede principper.

Årsregnskabet indeholder en afrapportering af kommunens resultat og præsentation af kommunens væsentlige faglige resultater og aktivitetsniveau.

Næsten alle udgifter er ekskl. moms, idet momsudgifterne refunderes via momsudligningsordningen eller indgår i en momsregistreret virksomhed.

Regnskabsopgørelsen er opbygget ud fra de af byrådet vedtagne politikområder m.v.

13.2.2 Indregning af indtægter, udgifter og omkostninger

Indtægter indregnes så vidt muligt i det regnskabsår de vedrører – jfr. transaktions-princippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jfr. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendt af kommunen inden udløbet af supplementsperioden, der sluttede 23. januar i det nye regnskabsår.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes – jfr. transaktionsprincippet.

Tidspunktet for indregning er som hovedregel aftaletidspunktet.

13.2.3 Ekstraordinære poster

Her beskrives eventuelle driftsmæssige dispositioner, som er ekstraordinære for det pågældende regnskabsår. Der sondres mellem indtægter og omkostninger afledt af kommunens primære og ekstraordinære aktivitet. Sidstnævnte vedrører aktiviteter, der ikke forventes at være tilbagevendende og som ikke har sammenhæng til den ordinære aktivitet – f.eks. ekstraordinære tab afledt af naturkatastrofer, ekstraordinær afhændelse af aktiver, ekspropriationer eller lignende.

13.2.4 Bemærkninger til regnskabet

Styrelsesloven fastsætter, at årsregnskabet i fornødent omfang skal være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

Der udarbejdes bemærkninger til driftsindtægter og udgifter i forhold til det oprindelige budget på bevillingsniveau.

Endvidere er der udarbejdet bemærkninger til regnskabet i tilfælde, hvor der nok er overensstemmelse mellem regnskabs- og bevillingsbeløb, men hvor de aktiviteter eller formål, som var forudsat ved bevillingsafgivelsen ikke er realiseret.

12.3 Balancen

13.3.1 Præsentation af balancen

Formålet med balancen er, at vise kommunens aktiver og passiver opgjort henholdsvis ultimo regnskabsåret og året før, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtigelser.

Balancen er udarbejdet ud fra de formkrav der er fastsat af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

13.3.2 Materielle og immaterielle anlægsaktiver

Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til anskaffelsessummen med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Anlægsaktiverne afskrives lineært over aktivernes forventede levetid. Aktiver med en levetid på 1 år eller derunder samt aktiver under kr. 100.000 afskrives straks og registreres ikke særskilt.

Anlæg, driftsmateriel og inventar, herunder it-udstyr måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klart til at blive taget i brug.

Udgifter på over kr. 100.000, der medfører en væsentlig forbedring af et aktivs egenskaber eller en væsentlig forlængelse af et aktivs levetid, aktiveres og afskrives over den nye levetid. Udgifter til mindre reparationer og lignende som ikke har væsentlig indflydelse på aktivets levetid eller egenskaber i øvrigt, udgiftsføres i det regnskabsår, hvori de afholdes.

Ejendomsretten dokumenteres via bogførte fakturaer, leasingaftaler m.v. Ejendomsretten til de i balancen indregnede grunde og bygninger er dokumenteret via udtræk fra diverse systemer, tingbogsoplysninger m.v.

13.3.3 Grunde og bygninger

Grunde og bygninger anskaffet før 1. januar 1999 værdiansættes til ejendomsvurderingen pr. 1. januar 2004 (1.10.2003) og er via en vurdering af restlevetid og tilbagediskontering reguleret til en værdi, der svarer til værdien af afskrivningerne i resten af bygningens levetid.

Grunde og bygninger anskaffet efter 1. januar 1999 indregnes til anskaffelsesprisen med fradrag for afskrivninger.

Der afskrives ikke på grunde.

13.3.4 Øvrige materielle anlægsaktiver

Øvrige materielle anlægsaktiver er indregnet til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger.

13.3.5 Materielle og Immaterielle anlægsaktivers forventede levetid

Aktivtyper	Levetider
Administrationsbygninger, skoler, institutioner, pavilloner m.v.	15 – 50 år
Ledninger og Tekniske anlæg og installationer	30 – 100 år
Maskiner og inventar	3 – 10 år
IT-udstyr m.v.	3 år
Patenter, rettigheder, licenser til bl.a. software m.v.	5 år

Såfremt der afviges fra de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte levetider, oplyses dette i en note. For enkelte aktiver ansættes der i forbindelse med anskaffelsen en forventet scrapværdi, der ikke afskrives på.

Der afskrives ikke på materielle anlæg under opførelse. Først når anlægget er ibrugtaget, påbegyndes afskrivning over anlæggets forventede levetid.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, signalanlæg, broer m.v.) samt ikke operationelle anlægsaktiver (arealer til rekreative formål, naturbeskyttelses- og genopretningsformål m.v.) indregnes ikke i balancen.

13.3.6 Finansielt leasede anlægsaktiver

De finansielt leasede aktiver, hvor Holbæk Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing) skal indregnes til kostpris i lighed med andre anlægsaktiver. Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasing-ydelserne med tillæg af omkostninger.

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv forventes at kunne omsættes til ved en handel mellem uafhængige parter.

Finansielt leasede aktiver der forventes overtaget ved leasingperiodens afslutning, afskrives efter samme regler som øvrige materielle anlægsaktiver – dvs. over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiver.

13.3.7 Materielle anlægsaktiver under opførelse

Igangværende materielle anlægsaktiver værdiansættes til de samlede afholdte omkostninger på balance-tidspunktet.

13.3.8 Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver erhvervet mod vederlag og med et beløb større end kr. 100.000 indregnes som anlægsaktiv. Disse aktiver afskrives over maksimalt 5 år.

Efter samme retningslinjer indregnes internt oparbejdede immaterielle anlægsaktiver, såfremt værdien kan opgøres pålideligt og hvis aktivet er centralt og væsentligt for opgavevaretagelsen.

13.3.9 Finansielle anlægsaktiver

Tilgodehavender optages i balancen til nominel værdi under de respektive regnskabsposter hertil. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab til nettorealisationsværdien.

Værdipapirer optages i balancen til henholdsvis kursværdi, indre værdi e.lign. pr. 31/12 alt efter, hvilken type der er tale om.

Indregning i.h.t. indre værdi sker ud fra senest offentliggjorte og godkendte/revisionspå tegnede regnskab.

13.3.10 Omsætningsaktiver

Varebeholdninger under kr. 100.000 skal kun undtagelsesvis optages i balancen, mens beholdninger, der overstiger 1 mio. kr. skal indregnes. Varebeholdninger omfatter de samme varekategorier, hvis de registreres på samme funktion.

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-princippet.

De grunde og bygninger Holbæk kommune besidder med videresalg for øje, er indregnet til kostpris, den offentlige ejendomsvurdering eller en af Byrådet vedtaget salgspris, såfremt denne er kendt.

Der kan foretages opskrivning til den forventede salgspris.

Periodeafgrænsningsposter er optaget under omsætningsaktiver – tilgodehavender - og udgifter og indtægter vedrørende efterfølgende år.

Likvide beholdninger omfatter beholdninger samt kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger og hvorpå der kun er ubetydelig risiko for værdiændringer. Likvide beholdninger indregnes til nominel værdi og værdipapirer indregnes til dagskursen på balancedagen.

13.3.11 Egenkapital

Den opgjorte egenkapital indeholder ligeledes de selvejende institutioner, som kommunen har indgået driftsoverenskomst med samt modposten for modtagne donationer til anskaffelse af aktiver.

13.3.12 Finansielle gældsforpligtigelser

Langfristet gæld til realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter er optaget med restgælden på balancetidspunktet.

Den kapitaliserede restleasingforpligtigelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtigelse og leasingydelsens rentedel indregnes over kontraktens løbetid i resultatopgørelsen.

Andre gældsforpligtigelser, som omfatter gæld til leverandør, andre myndigheder samt anden gæld måles til nominel værdi.

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

13.3.13 Hensatte forpligtigelser

Forpligtigelser indregnes i balancen, når kommunen på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtigelse og som er resultat af en tidligere begivenhed. Endvidere skal det være sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer og at der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtigelsen.

Ud fra gældende regler skal der foretages opgørelse af kommunens fremtidige pensionsforpligtigelser og forpligtigelser vedr. arbejdsskader. Kapitalværdien af forpligtigelserne opgøres aktuarmæssigt hvert 5. år og reguleres ellers årligt i forbindelse med regnskabsafslutningen.

I øvrigt skal der ud fra konkrete vurderinger foretages hensættelser vedrørende indgåede fratrædelsesaftaler, fratrædelsesbeløb ved åremålsansættelse, reetablering i forbindelse med lejemål samt øvrige væsentlige retlige eller faktiske forpligtelser, som kommunen på balancedagen er bekendt med.

Opmærksomheden henledes på, at miljøforpligtelser forlods/primært er indregnet ved at foretage nedskrivning af grundværdien.

Feriepengeforpligtelsen indgår ikke i kommunens regnskabsaflæggelse.

13.3.14 Eventualforpligtelser, kautions- og garantiforpligtelser

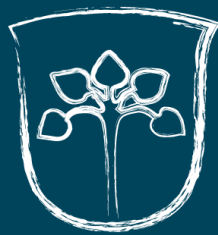
Afgivne garanti- og kautionsforpligtelser indregnes ikke i balancen, men anføres i fortegnelsen over kautions- og garantiforpligtelser i årsregnskabet.

Verserende retssager samt væsentlige fremsatte krav i øvrigt omtales under eventualforpligtelser.

13.3.15 Op- / Nedskrivninger

Op- og nedskrivninger skal under alle omstændigheder foretages under hensyntagen til forsigtighedsprincippet – en udgift registreres når den truer og en indtægt når den realiseres.

Værdiansættelse af kommunens aktiver og passiver skal foretages under behørig hensyntagen til den valgte regnskabspraksis der nærmere er beskrevet i Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 8.12 – Retningslinjer for registrering og værdiansættelse af aktiver – herunder regler for afskrivning.

Holbæk Kommune

Regnskab 2016